

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

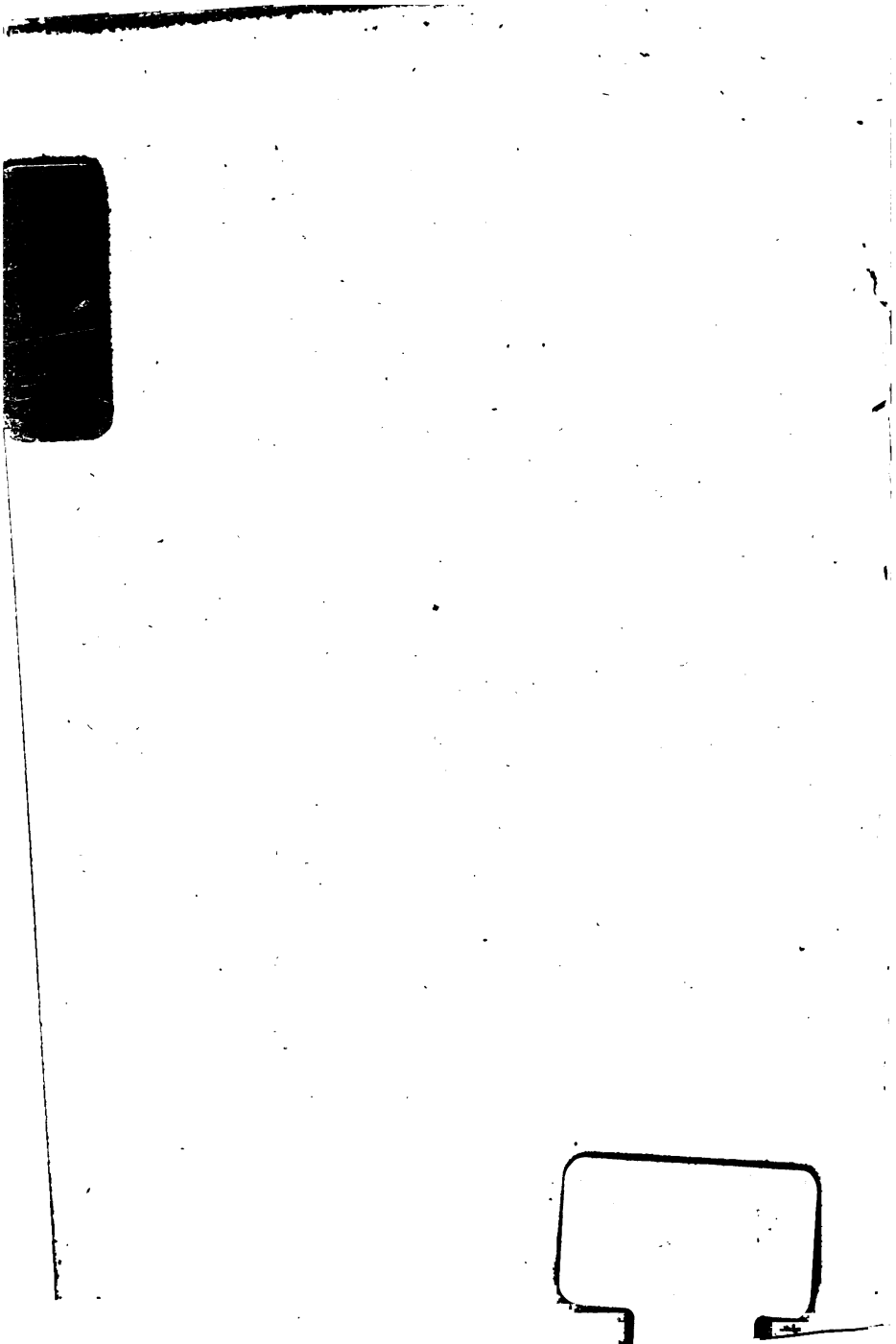
Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

NYPL RESEARCH LIBRARIES

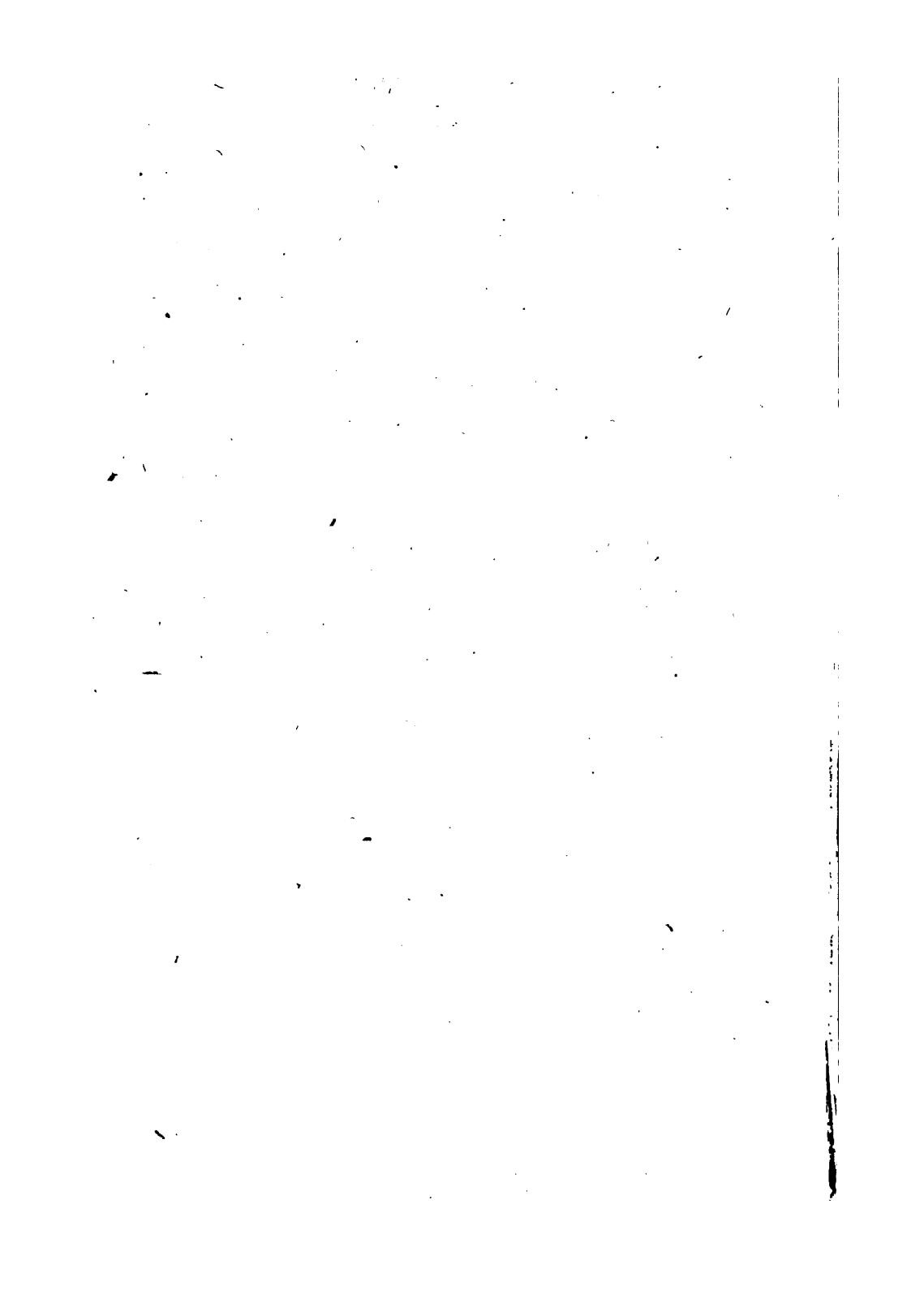
3 3433 07590652 3

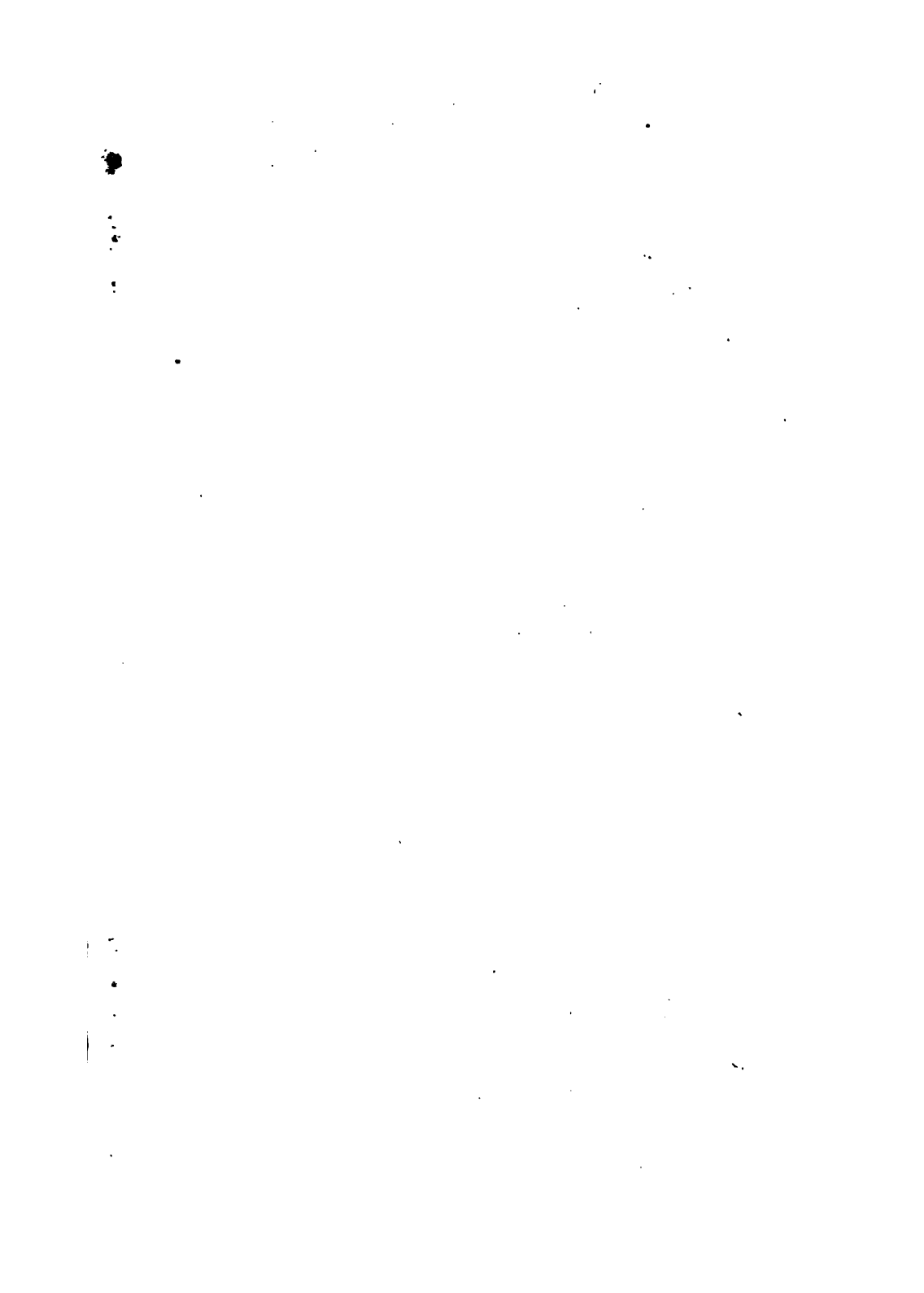

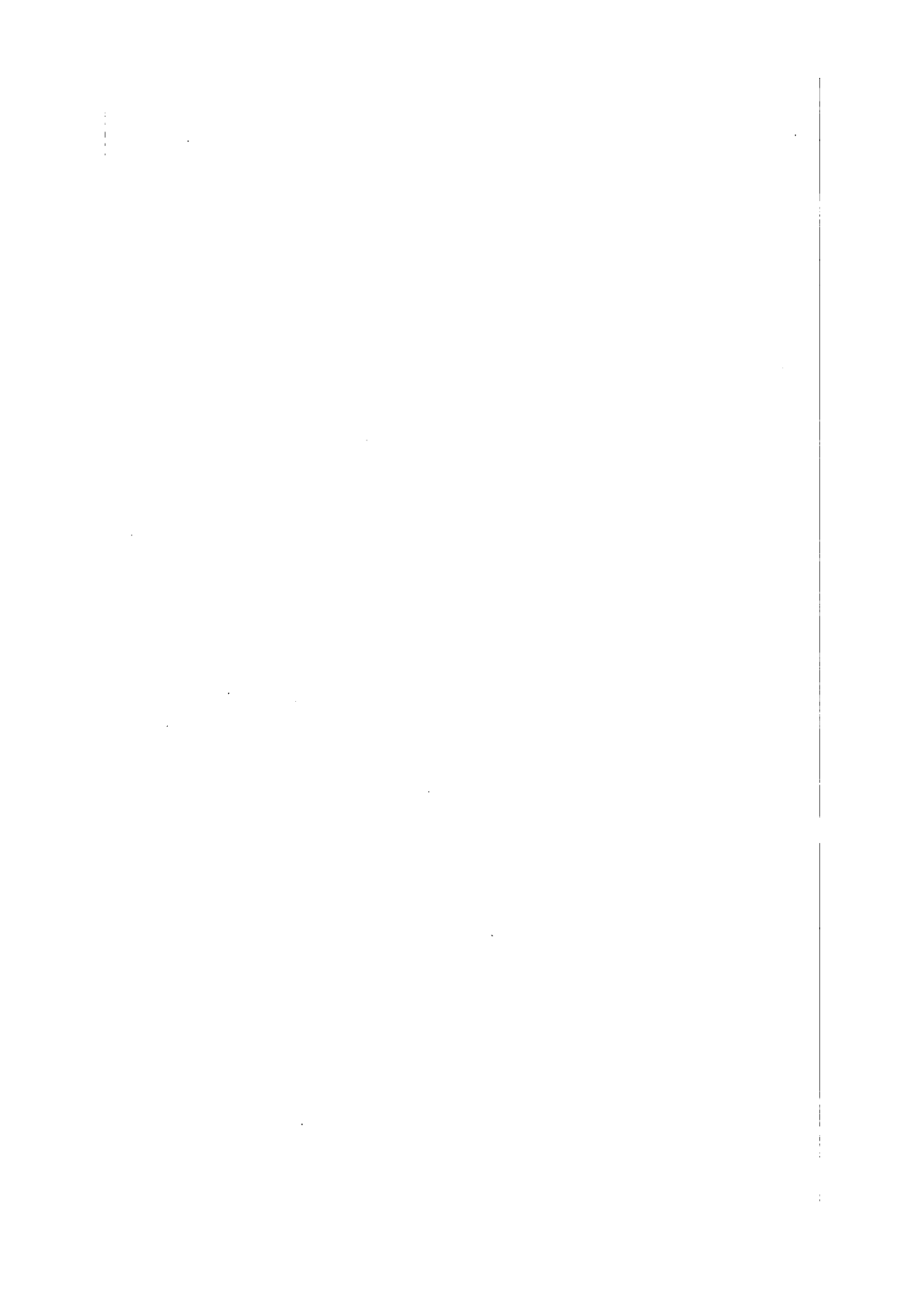

(Braniles)

NIY.

SMAA SKUESPIL

EDVARD BRANDES:

- LERVOGNET. Et Skuespil oversat fra Indisk.
KONGEN OG DANSERINDEN. Et Skuespil af Kalidasa oversat
fra Indisk..
USHAS OG USHASHYMNERNE I RIGVEDA. En mytologisk
Monografi.
DANSK SKUESPILKUNST. Portrætsudier.
FREMME SKUESPILKUNST. Studier og Portrætter.
LÆGEMIDLER. Skuespil i tre Akter.
GYNGENDE GRUND. Skuespil i fire Akter.
ET BESØG. Skuespil i to Akter.
EN FORLOVELSE. Skuespil i to Akter.
ET BRUD. Skuespil i tre Akter.
KÆRLIGHED. Skuespil i fire Akter.
OVERMAGT. Skuespil i fire Akter.
UNDER LOVEN. Skuespil i tre Akter.
ASGERD. Skuespil i tre Akter.
MUHAMMED. Skuespil i tre Akter.
FRA 85 TIL 91. En politisk Oversigt.
EN POLITIKER. Fortælling.
LYKKENS BLÆNDVÆRK. Fortælling.
-

802
EDVARD BRANDES

~~~~~
SMAA SKUESPIL

EFTER SELSKAB

—
GREV JOHAN

—
DAARERNES
FORMYNDER

—
HOS SIGBRIT

—
PETER OG POUL

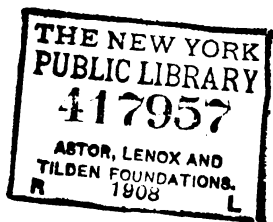
KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co. (M. A. HANNOVER)

1898

3DG. No. 5 6 2 6 706

EFTER SELSKAB.

1.000 kr 2.00

1.000

1.000

PERSONERNE:

HERREN.

FRUEN.

En meget elegant og hyggelig Dagligstue. Herren og Fruen kommer ind i Selskabstoilette. Det er Aften. Herren sætter sig meget mageligt. Fruen gaar op og ned ad Gulvet, standser foran Spejlet, retter paa sit Haar, strækker sig i en Stol og ser uvilligt paa sin Mand, der læser i Aftenavisen uden at være blind for hendes Bevægelse.

FRUEN.

Er der noget nyt i Avisen?

HERREN.

Nej, hvor skulde det komme fra?

FRUEN.

Siden du er saa ivrig.

HERREN.

Ivrig! Nej, jeg vil se Kurserne. Der er Liv i Russere for Øjeblikket.

FRUEN.

Det maa saamænd være rart for dem.

HERREN.

Ikke for mig. For de gaar ned.

FRUEN.

De gaar nok op igen. Alting gaar op og ned.

HERREN.

Aa — nej. Der gives de Ting, som gaar ned og ned, til de slet ikke kan naa dybere. Det gælder baade Papirer og Mennesker.

Han læser videre.

FRUEN

efter en Pavse.

Er du i daarligt Humør, siden du ikke vil tale med mig?

HERREN.

Jeg! Nej aldeles ikke.

FRUEN.

I Vognen sagde du ikke et Ord.

HERREN.

Jeg syntes, du var meget nervøs — eller optaget af jeg véd ikke hvad. Du forekom mig som én, der havde danset og endnu havde Musiken i Hoved og Fødder, da du sad og lænede dig tilbage i Krogen. Det klædte dig nydeligt.

FRUEN.

Det var kedeligt, vi ikke kom til at danse.

HERREN.

En anden Gang, kære!

Han læner sig tilbage.

FRUEN.

Du er nok glad ved at være vel hjemme igen.

HERREN.

Det er sandelig det bedste ved at gaa i Selskab.

FRUEN.

Jeg morede mig udmærket. Det var ligesom de alle havde Søndagsansigt paa. Der var saadant Liv i dem.

HERREN.

Ligesom i Russerne.

FRUEN.

Jamen *de* gik til Vejrs.

HERREN.

God Vin — og saa smukke Damer —
hvis det ikke kan drive unge Mennesker op!

FRUEN

med et Skuldertræk, vendende sig halvt bort.

Du vil nu trække det ned i lutter Raahed.

HERREN.

Nej! kæreste, men jeg vil ikke se ideelle
Nydelser i, hvad der er rent sanselig Livs-
glæde. Er det Ord ikke fint nok?

FRUEN.

Fint eller simpelt — det er morsomt, det
river én med sig. Og en Dame fornøjer sig,
naar Folk om hende konverserer og gør Kur.
— *Min* Bordkavaler var nu særdeles inter-
essant.

HERREN.

Ja, Konversationen gik yderst livligt jer imellem, saa' jeg.

FRUEN.

Kedede du dig saadan, at du lagde Mærke til os?

HERREN.

Hvad skulde jeg mere mig med?

FRUEN.

Tale med de smukke Damer.

HERREN.

Hun er Pokkers køn: Fru Fugner. Sikken Arm, sikken Fod!

FRUEN.

Det store, svære Fruentimmer.

HERREN.

Hum!

FRUEN.

Hvad skal hum sige?

HERREN.

Saa meget som, at der gives en vis Fylde, der i de slankes Øjne viser sig som et Kød-bjerg. Desværre synes her til Lands Fladheden i den danske Natur efterhaanden at forplante sig til den danske — Figur.

FRUEN.

Du plejer dog ellers at fortælle en hel Del om, hvor rig Byen er paa smukke Piger.

HERREN.

Ja smukke Piger er her nok af — hvis man da nogen Sinde kan faa nok af noget saa forfriskende. Det er virkelig en Fornøjelse at spasere ned ad Gaden om Formiddagen: dér tropper de op, holdvis, blonde og brunette, bly og kokette — stop, det rimer. Ja, der er Poesi i sligt.

FRUEN.

Ja det bliver om lidt til Leporellos Arie.

HERREN.

Nej, men hvad jeg vilde sige: det varer saa Pokkers kort. Det er lutter Knopper, der

aldrig springer ud eller naar de udfolder sig, forvandles til Tulipaner og Aurikler i Stedet for til Roser. Saa snart de er gifte og har faaet et Barn, er Skønheden forbi. — Nej, Holberg havde Ret.

FRUEN.

Hvorfor siger du det?

HERREN.

Fordi Holberg i sine Moralske Tanker — mærk dig: de moralske — foreslaar, at den velvise Magistrat bør forbyde Stadens smukkeste unge Piger at gifte sig i et vist Aaremaal, men derimod forlene dem med en klækkelig Apanage, saa de kan vandre omkring til Byens Zirat og Forskønnelse, Contentement og Plaisir.

FRUEN.

Hum!

HERREN.

Hvad skal hum sige?

FRUEN.

Saa meget som, at saadanne vandrende Skønheder vist let får vild — og ledte

de beundrende Vandringsmænd paa vildene
Veje.

HERREN.

Maaske blev det ikke Dydens egen sauve-
garde.

FRUEN.

Men vi kom fra Selskabet. Siden du
synes saa godt om Fru Fugner, hvorfor talte
du da ikke mere med hende, morede dig med
hende?

HERREN.

Hun er saa forelsket i sin Mand — (hen-
kastende) mærkeligt nok.

FRUEN.

Naa, du tror ogsaa paa den Historie.

HERREN.

Paa hvilken?

FRUEN.

Du ved godt hvad jeg mener: Frøken
Skou!

HERREN.

Fugner anser sin Kones Veninder for sine — hvad kan være nettere?

FRUEN.

Jeg finder det oprørende, at han bedrager sin Kone netop med den, hun selv holder mest af. Det er saa raffineret troløst.

HERREN.

Saadan er det ikke ment. Det er ganske læmpeligt kommet af sig selv — som alting i Verden kommer af sig selv. Hans Kone har selv indført Frøken Skou i hans Hus, bragt hende og ham sammen ved alle Lejligheder, skaffet dem Anledning til utallige Tête-a-têtes, skabt en stor Fortrolighed imellem dem, en farlig Omgangstone paa Fornavn, sørget for de blev opmærksomme paa hinandens bedste Egenskaber — og mærk det: de var naturligvis begge des elskværdigere, da de var uafhængige af hinanden. Fugner var dobbelt galant i en smuk Dames Nærværelse foruden sin egen Kones, og Frøkenen nød godt af alle en galant Ægtemands Opmærksomheder, uden at plages af den Ubehagelighed at være gift

med ham. Alle Rettigheder paa begge Sider og ingen Pligter. En skøn Aften, ved Legeomernes naturlige Tiltrækning, da Naturen, den Heks, altid vil have sin Vilje med os, forglemmer de sig.

Og den næste Dag drikker de dus i Koenens Nærværelse — som i Virkeligheden er Skyld i det hele.

FRUEN.

Og hvad skulde hun da have gjort?

HERREN.

Passet paa i Tide, vogtet Lys og Ild. Hun bøder for sin Dumhed — hvis hun da i det hele lider nogen Nød. Naar man har en Skat, lader man den ikke ligge paa Gaden, saa enhver, der blot gider bukke sig, kan tage den op. Hvorfor var hun ikke jalouse?

FRUEN.

Tror du egentlig, Jalousi er heldig som Lynafleder, naar der er Torden i Luften?

HERREN.

Jeg tror, at Kærlighed har godt af lidt Skinsyge som et Kryderi, et Peber, der krads-

ser paa Tungen, gør Øjnene klare og Hjærnen fintmærkende. Den, der er gift med en galant Mand eller (med en Bøjning mod Fruen) en smuk Kone, skal have et Øje paa hver Finger.

FRUEN.

Var ikke en Smule Tillid bedre end al denne Paapassenhed?

HERREN.

Selv om jeg antager, at mine Kontorister ikke stjæler, lukker jeg dog mit Jærnskab i Laas.

FRUEN.

En smagfuld Lignelse.

HERREN.

Jaja! Jeg mener blot: man handler klogt, naar man indskrænker Fristelserne for dem, som mange vil friste.

Som sagt, hvorfor forudsaa' Fru Fugner ikke det sandsynlige, der hændte?

FRUEN.

Hvor du taler! Og hvordan skal det ende?

HERREN.

Ja, andre Steder ender sligt ofte tragisk. Her vil de tre Personer leve fornøjede sammen i nogen Tid: saa vil Frøknen begynde at blive utaalmodig, ubehagelig, skinsyg. Hun vil stille større og større Fordringer til Fugner, hvis kronede Dage er talte. Hun vil sammenligne sin og Konens Stilling, blive bitter, ja bebrejde ham, at han forsømmer sine Pligter over for sin Hustru. De to faar Stævnemøder uden et Minuts Fornøjelse for lutter Bebrejdelser, Graad, Samvittighedsnag. Aa, Fugner faar sin Hyre.

FRUEN.

Beklager du ham?

HERREN.

Nej, jeg under ham det saamænd godt: man faar ingenting gratis i denne Verden. To saa smukke Koner! Det er desuden moralsk, at han udstaar sin Straf paa den Vis. Imidlertid har Fruen det som Blommen i et Æg: begge to kæler de for hende, som om det gjaldt Livet, og hun, den Engel —

FRUEN.

En fed Engell!

HERREN.

Rubensk, kære, eller endnu snarere Markartsk — naa, hun begriber ikke, hvorfor de to kære Mennesker er saa underlig kolde og bitre imod hinanden, og hun tager hver af dem alene for sig og beder dem for hendes Skyld dog at ophøre med dette urimelige Væsen: de holder jo begge af hende og maa kunne forenes i Kærlighed til hende. Og de to Syndere, lidt generte af denne mageløse og ufortjente Elskværdighed, maa lade sig forsone og elske hinanden igen, angre igen og skændes igen — og saaledes glider det ustandseligt videre.

FRUEN.

Indtil?

HERREN.

Du interesserer dig mest for Slutningen paa Historien.

FRUEN.

Ja, man maa vel tænke over, hvorledes

sligt slutter af. Ægteskabet ender med Døden, men Kærlighed! Med hvad tror du?

HERREN.

Med Skuffelse, tænker jeg.

FRUEN.

Og var det saa slemt! Hvis man havde følt den store Lykke at leve fuldt ud af hele sit Væsen, sikker paa, at nu var det Enebedste timedes, som man kunde vente i dette stygge og snævre Liv!

Men saadan Lidenskab føler næppe de tre, vi taler om.

HERREN.

Aa nej, det er en mere civiliseret Lidenskab, én der lader sig forene med høj L'hombre, mange Middage og talløse Silkekjoler.

FRUEN.

Altsaa — Opløsningen?

HERREN.

Den er ganske simpel. Frøkenen bliver til sidst ked af denne ensformige Trio, hun ser

sig en skøn Dag i Spejlet: hendes Ansigt er blevet stramt og skarpt. Hele hendes Person har antaget en vis Gulbleghed, som er egen for unge Piger, der er forelskede i gifte Mænd.

FRUEN.

Har de en bestemt Kulør, saadanne?

HERREN.

Ja. Naturen mærker viselig sine Skabninger, paa det at Forskeren kan kende og skelne dem. Forresten har ethvert Menneske sin Farve. For Eksempel, Fugner, han er klædebrun, hans Kone tyrkeblaa. Min Svigermoder er skidengraa.

FRUEN.

Maa jeg være fri!

HERREN.

Det er en rent videnskabelig Undersøgelse.

FRUEN.

Ja tak! — (Pavse). Hvad Farve har da jeg?

HERREN.

Det Spørgsmaal ventede jeg. Det er det ejendommelige ved Damernes Samtale, at den øjeblikkelig omformer enhver almindelig Bemærkning til en personlig. Men du — ja du er forresten for Tiden changeant.

FRUEN.

Hvad skal det sige?

HERREN.

Du er snart blaa, snart grøn, snart rød, snart sort, men bestandig med noget tindrende og glødende i Farven. (Han læner sig tilbage og betragter hende). Du burde males af Gustave Moreau. Kan du ikke huske hans Billeder fra Salonen — dem, der er overstrøede med hundrede Pailletter. Ham minder du mig om. Du véd, hans Malerier elsker jeg — ganske ligesom dine Øjne, der lyser i det samme Farvespil. Man véd aldrig, hvad Farve de lige nu behager sig i at have, men man véd, at de tindrer, og at al Lyset i en Stue, i et Selskab, i en hvilken som helst Stemning brydes derinde og udstraaler derfra. Aa de Øjne! Jeg mærkede dem altid i gamle Dage, naar jeg ikke var

foran dem, brænde mig i Nakken, saa jeg maatte vende mig om for at se dig.

FRUEN.

Hvor du er galant i Aften — for gamle Dages Regning!

HERREN.

Jeg skammer mig lidt som alderstegen Ægtemand ved —

FRUEN
afbrydende.

Snart tre Aar.

HERREN.

Ved at gøre Kur.

FRUEN.

Vi kommer stadigt bort fra Frøken Skou.

HERREN.

Det er sandt. Ja, som sagt, en skøn Dag river hun sig ud af det, ser sig bestemt og resolut omkring, udvælger sit Offer, smører sig Fuglelim om Munden — og vips er Guld-

fuglen fangen. Hun bliver forlovet, viser sig saa kysk som Minerva over for sin Kæreste og bliver gift.

FRUEN.

Bliver de saa lykkelige?

HERREN.

Hun lever for Huset og Børnene, gaar hyppigt i Kirke og omgaas stadigt sin gamle Veninde, Fru Fugner — det er den nydeligste partie carrée, og den velmeriterede Frue har ganske glemt, hvad Frøkenen vidste.

FRUEN.

Er de saa lykkelige?

HERREN.

Hun ganske sikkert. Ham kan jeg umuligt vide noget om, da han endnu ikke selv aner sin Skæbne. Der er i hvert Fald ét Held for ham: hun har haft sit Æventyr før Ægteskabet.

FRUEN.

Det mener du er en Garanti for hendes senere Standhaftighed.

HERREN.

Kan være det. For os Mænd er det ikke sjældent saaledes. Efter mange forgæves Forsøg finder man endelig den, som *synes* den rette; saa sværger man sig selv, at nu *skal* hun være den rette, selv om man har taget fejl.

FRUEN.

Aa, den Art Eder brydes vist let.

HERREN.

Sker det, saa er Ulykken ikke større. En Kone — som for Eksempel Fru Fugner — lider saa uendelig lidt ved sin Mands Utroskab. I det højeste, hvis hun opdager det, bliver hun en Smule ulykkelig — men hun skaffer sig dog straks den søde Fornøjelse at være Martyr, Offer, Helgeninde. *Han* derimod bliver under lige Vilkaar latterlig, og mer end det: ærekrænket. Han skal absolut foretage sig noget udadtil i den Anledning, medens hun kan sidde hjemme og græde, afvekslende drukne ham i Taarer og stege ham med gløende Kul. Ja, Konerne har det i alle Maader godt.

FRUEN.

Du taler mig ikke til Pas, du. Alle stærke Følelser opløser du til ingenting, stryger dem ud til noget underligt udvisket noget, hvor Mennesker gaar omkring i Taaget og hverken kender Forskel paa ondt eller godt.

HERREN.

Ja ser du, jeg har aldrig troet paa den Historie med Æblet. De fik det næppe spist.

FRUEN.

Saa har man altsaa Lov til at bedrage sin Mand?

HERREN.

Der er Koner, der gør det.

FRUEN.

Har de nogen Undskyldning?

HERREN.

Ja mange Undskyldninger.

FRUEN.

Det synes jeg med.

HERREN.

Ser du, det er vi enige om. Mangen Mands Ulykke er desuden ikke den, at hans Kone bedrager ham, men den, at han faar det at vide.

FRUEN.

Vilde du altsaa foretrække intet at vide?

HERREN.

Jeg taler ikke om mig.

FRUEN.

Men *jeg* gør det.

HERREN.

Jeg vilde opdage, hvis du ikke holdt af mig. Du vilde være altfor stærk og sanddru i din Kærlighed til en anden — jeg saa' det straks.

FRUEN.

Maaske. Men hvis du blev forelsket i en anden, vilde du ikke sige mig det.

HERREN.

Nej, hvad skulde det gavne?

FRUEN.

Du har to Slags Moral, en for Kvinder og en for Mænd.

HERREN.

Jeg har slet ikke talt Moral, men kun om hvordan Livet er. Jeg bliver i øvrigt ikke mer forelsket. For en Mand som mig henved de fyre er Livet forbi — aa jeg vil muligvis vedblive at dreje mig rundt paa Pletten endnu i adskillige Aar, men jeg trænges dog mer og mer hen til den Gammelmandslænestol, hvor man sidder med en Cigar i Munden, en Avis i Haanden og kigger lidt ud af Vinduet, naar Læsningen trætter En. Imidlertid, endnu er jeg ikke gammel, ganske fornøjet med Livet — og meget oplagt til at holde af dig.

FRUEN.

Hvorfor fortæller du mig egentlig alt dette i Aften?

HERREN.

Du har selv opfordret mig til at tale med dig, og jeg vil ogsaa gjerne faa dig til at tale. Du synes mig særdeles urolig i den sidste Tid. Er du det ikke?

FRUEN.

Jeg er jo ikke færdig med Livet. Snarere lige begyndt at leve. Jeg er saa rastløs i den sidste Tid, jeg trænger til at ruske i alt det Stille, som begraver mig levende. Du kan ikke forstaa det; det er undertiden ligesom jeg vilde hæve mig fra mit eget Legeme — nej det er galt — men løfte mig bort fra Gulvet, fra Stuen, slynge mig af Sted — jeg ved ikke hvorhen!

HERREN.

Jeg forstaaer nok. Saadan føler vi Mænd tidligt i Ungdommen. Men naar vi falder paa den Art Flyvegriller, saa kommer Eksamenen eller Kontoret, griber os i Nakken og dukker os ganske artigt ned i Jorden. Naar vi bag efter kommer op, ser vi temmelig lerede og melerede ud.

FRUEN.

Aa, jeg udtrykker mig vist daarligt. Men det er som om var der langt borte en Klokke, der ringede ganske svagt og kaldte ganske sagte — og jeg *vil* just nu, jeg trænger til, at den skal lyde fuldt og stærkt.

HERREN

med et halvt Smil.

Jeg har nok følt det ringe for mine Øren, men det var næppe samme Klokke.

FRUEN.

Livet er dog græsselig ensformigt. Hver Dag klæde sig paa, spise, gaa i Selskab, spsere paa disse rædsomme Gader, møde disse ækle Mennesker, tvinges ud i det halve Liv, som de alle vil udgive for et helt! Aa, jeg kan ikke mer. I Begyndelsen da jeg blev gift, syntes jeg alting laa til Rette for mig. Der stod alle Steder en Dør aaben for mig, som jeg smuttede igennem, og der var overalt en Krog, hvor jeg kunde sidde lunt og godt og nyde min egen Morskab. Teater, Concerter, Baller — altsammen var ekspres tilberedt og rettet an for mig.

Men nu, nej nu er det ganske anderledes.

HERREN.

Skønt det er ganske det samme.

FRUEN.

Min Plads er der ikke mer. Jeg gaar ganske spøgelseagtig hen og sætter mig; det vilde ikke undre mig, om en af de levende drev mig bort igen. Hvad vedgaar det egentlig alt mig? Jeg har jo ingen Interesse for det. Der er slet ingenting, der fordrer min Nærværelse. Hvad har jeg som Dame at skaffe med alt, hvad der virkelig strømmer igennem Livet?

HERREN.

Du keder dig.

FRUEN.

Det kan du ogsaa sige. Og hvad skal jeg vel faa Tiden til at gaa med? København er saadan en død By. Her er intet at adsprede sig med.

HERREN.

Teatret?

FRUEN.

Jeg kan ikke mer holde det ud; altid at se de samme Skuespillere, saa selvtilfredse og overvigtige som om de var Verdens Centrum. Og saa ligner de alt andet, men slet ikke Mennesker. Alle Damernes smaa Grimacer kan jeg udenad — jeg er saa led ved at være Publikum for alt det Skaberi.

HERREN.

Du er umulig. — Og Musik?

FRUEN.

Aa ja, du! Det er ganske morsomt, skønt synge kan der rigtig nok ingen af dem. Og véd du, hvad jeg ikke kan udholde: den én Gang for alle regulerte Fornøjelse. At se de samme Menneskers samme Begejstring paa det samme Sted ved den samme Musik for den samme Mand, naar han anfører det samme Orkester, som giver ham den samme Tush i samme Maaned hvert Aar. Aa, hvor det irriterer mig, naar han nikker til de samme Sangere. Jeg bliver saa flov ved at skulle høre sammen med alt det Snobberi.

HERREN.

Ja, Byen er jo snobbet. Jeg er ogsaa helst inden fire Vægge.

FRUEN.

Det følger ind med. Jeg er vant til Luksus, og jeg kan vist daarlig leve andet Liv —

HERREN.

Behøves heller ikke, med mindre det skulde blive rent galt med Russerne.

FRUEN.

Men jeg synes, at Malerierne paa Væggen og Flyglet og de Atlaskes Stole alt bringer den samme kvalme Luft af Snobberi ind med sig. Her hjemme lever alle Mennesker for andres Skyld, alle er Etatsraad og Ridder og rige og Kunstelskere — altsammen for de andres Skyld.

HERREN.

Jeg er da ikke Etatsraad.

FRUEN.

Jamen, du bliver det. Du kan umulig undgaa det. Det er grueligt.

HERREN.

Vi ser jo ens paa dette, ved du.

FRUEN.

Ja Gud, du har saamænd selv lært mig det altsammen. Jeg gentager blot.

HERREN.

Men jeg trækker paa Skuldrene af det, lever mit eget Liv for mig selv, ser Snobberne spasere, pynte sig, spise, danse for hinanden — hvad de vil. Jeg trykker deres Haand og siger: velbekomme og god Fornøjelse!

FRUEN.

Jamen du trykker deres Haand — og det holder jeg ikke af at se paa. I alt det Pjalteri trænger man til noget — noget —

HERREN.

Hidsende?

FRUEN.

Noget Helt (Pavse). Noget, der paa én Gang er Glæmsel og Liv. Der dør store Stykker i mig hver Dag, hvor god du end er imod mig.

HERREN.

Det er slemt, vi ingen Børn har.

FRUEN.

Aa ja, det er det vist — skønt Gud véd! Det maa dog være underligt at have nogle smaa Væsener om sig, knyttede saa nær til En, som ikke forstaar et Gran af, hvad man tænker. Kærlighed til Børn er dog saa dyrisk — eller jeg véd ikke, hvad jeg skal kalde det — saadan legemlig.

Pavse.

HERREN.

Du er forelsket.

FRUEN

sagte.

Maaske.

HERREN.

I hvad?

FRUEN.

Jeg trænger til at give mig hen til noget, da det gamle ikke fylder mit Liv. Det tager efter mig, stærkere og stærkere. Jeg kan ikke staa imod længer, og jeg forstaar næppe, hvad galt der er deri.

Vær ikke vred, fordi jeg taler saaledes. Det gør mig saa ondt, jeg maa bedrøve dig. Maaske gaar det over. Jeg er desuden fejj, som vi alle er. Til sidst vil jeg naturligvis intet — Helt.

HERREN.

Ja du, jeg frygter næsten mer det halve, der dølges.

FRUEN.

Hvorfor spørger du mig? Naar man ikke taler om Spøgelse, bliver man ikke bange for dem. Hvorfor lader du mig tænke paa dette? Det er ikke klogt.

HERREN

sørgmodig.

Jeg stiller Diagnosen.

FRUEN.

Kan du kurere Sygdommen?

HERREN.

Min kære, det vil Tiden vise. Jeg har kun ét Middel at foreslaa, som jeg meget vil bede dig følge.

FRUEN.

Jeg vil rette mig efter alt, hvad du ønsker.

HERREN.

Du kan begribe, jeg længe har set dette, mærket, hvordan det kom, og været forpint over, hvor fortabt og aandsfraværende du blev. I Selskab var du adspredt, alene med mig gik du rastløs omkring eller sank død hen. Du véd, jeg holder af dig. Jeg er din gode Ven. Du vil nok tro, at jeg har været meget bekymret over dette.

FRUEN

sagte.

Jeg kan jo ikke derfor.

HERREN.

Nej. Men ser du, saa almindelig, som din Stemning fremstilledes af dig for lidt siden, er den dog næppe. Og det — Enkelte volder mig

URO. En, som vi ikke behøver at nævne, spiller større Rolle i dine Tanker end min Lykke taaler.

FRUEN

skjuler sit Ansigt i Hænderne.

Sig intet derom — det er saa fortvivlende.

HERREN.

Holder du lidt af mig endnu, saa følg mit Raad. Du maa rive dig løs, du maa tvinge dig ud af disse Stemninger. Du véd godt, det er Hasard, om der skulde komme Lykke ud af det Nye. Det begynder i hvert Fald med Ulykke — baade for dig og for mig. Du maa rejse. (Med et halvt Smil.) Det er en Badekur, som Lægen foreskriver efter stillet Diagnose.

FRUEN.

Rejse! Tror du, det hjælper?

HERREN.

Véd det ikke. Jeg maa prøve det Middel, et gammelt probat Husraad. Der gives i alt Fald intet andet. Hvis jeg kæmper mod en bestemt fremmed Indflydelse, maa jeg unddrage dig denne.

FRUEN.

Kan *du* rejse for din Forretnings Skyld?

HERREN.

Aa jo, du. Selv om jeg mistede et Aars Indtægt, selv om jeg satte min halve Formue til, var dette dog mindre end hvad jeg taber ved at blive.

FRUEN.

Tilgiv mig!

HERREN.

Jeg beder dig: sig ikke det. Jeg er bleven for gammel til at dømme, og jeg har aldrig havt Anlæg til Moralist. Hvad jeg i dette Øjeblik halvvejs fordrer af dig, maatte helst dit Hjærte give mig nogen Ret til.

FRUEN

i det hun rækker ham Haanden.

Jeg er saa ulykkelig derover.

HERREN.

Lad det være godt nu! Altsaa i Morgen Aften rejser vi.

FRUEN.

Allerede imorgen!

HERREN.

Des hurtigere naar vi Maalet.

FRUEN.

Og hvor skal vi hen?

HERREN.

Det lader vi Tilfældet om. Vi rejser til vi er ganske trætte, saa hviler vi ud og saaledes fremdeles.

FRUEN.

Og hvornaar kommer vi hjem?

HERREN.

Naar du har lært, at der hører megen Resignation til at leve og mest til at leve sammen.

FRUEN.

Blot det læres udenlands.

HERREN.

Vi faar se. Ellers — hvad der skal ske,
maa ske. Nu, god Nat!

FRUEN.

Vil du ikke ogsaa til Ro?

HERREN.

Straks. Jeg vil blot læse min Avis til
Ende.

Fruen gaar ud af Stuen, Herren læner sig tilbage i Tanker.

1

2

3

GREV JOHAN.

PERSONERNE:

ENKEGREVINDEN til Højby.
GREV JOHAN, hendes Søn.
HOFJÆGERMESTEREN, hans Onkel.
HOFJÆGERMESTERINDEN.
PASTOREN.
PASTORINDEN.
ERIK HUSMAND.
PER ERIKSEN, hans Søn, Student.
ZERLINE, Kammerpige hos Grevinden.

Handlingen foregaar i Parken ved Højby. En skyggefuld Plads med bekvemme Bænke. Til venstre et lille Havehus. Slottet ses i Baggrunden.

FØRSTE SCENE.

Zerline kommer hurtigt, fulgt af Per Eriksen.

ZERLINE.

De maa virkelig lade mig gaa. Jeg forstaar ikke, hvad De vil mig.

PER

højtidelig, med Dialekt.

Jeg beder Dem blot om at høre mig nogle Øjeblikke.

ZERLINE.

Men jeg har intet at tale med Dem om.

PER.

Jeg har saa meget at sige Dem.

ZERLINE.

Tænk, om nogen saa' os!

PER.

Herregud, hvad var der saa frygteligt deri?
Men her kommer ingen. Der drikkes endnu
Kaffe paa Terrassen.

ZERLINE.

Herskabet plejer altid at spasere hernede
efter Diner'en.

PER.

Jeg beder Dem: kun fem Minutter.

ZERLINE.

Saa skynd Dem da lidt, Hr. Student!
Hvad vil De mig saa?

PER.

Det er ikke saa nemt at tale for mig,
naar De ser saa fornem ud. Men jeg kan
ikke rejse herfra uden at have aabnet mit
Hjærte for Dem.

ZERLINE.

Skal De rejse?

PER.

Ja, til København.

ZERLINE.

Aa, hvem der skulde der ind!

PER.

Jeg glæder mig ikke dertil. Jeg elsker Landets stille Fred. Jeg véd, hvor glædeløst et Liv, der venter mig. Men allerværst vil det blive for mig, at jeg bestandig vil længes efter Dem.

ZERLINE.

Aah! Der skal vi høre!

PER.

Ja efter Dem, fordi af alle Mennesker i Verden er De den, jeg har mest kær. Ingen er saa smuk, ingen saa god og ren som De —

ZERLINE.

De maa virkelig ikke sige saadant noget til mig —

PER.

Og hvorfor dog ikke, naar jeg elsker Dem?

ZERLINE.

De glemmer, hvem jeg er. Jeg er kun et Tyende.

PER

bitter.

Og hvad er da jeg? Jeg skylder jo *Herskabets* Godhed alt. Spiser jeg ikke Naadsensbrød her paa Gaarden? Fordømt den Dag, da Grevinden fandt, at jeg havde et opvakt Ansigt og huldsalig tog sig af mig! Hun satte mig i Skole og lod mig bagefter læse sammen med den unge Herre — jeg har ikke haft en glad Time siden da — bestandig Arbejde, Ydmygelser, Taknemmelighed, Fornedrelse! Hver ny Ting, jeg lærte, viste mig, hvor usselt mit Liv var. De kan tro mig, Husmandens Søn har ikke haft det godt hos de fornemme.

ZERLINE.

Jeg synes, Herskabet er saa naadigt og venligt mod alle her.

PER.

Synes De! Ja maaske imod Dem. Hvem kunde være andet end venlig imod Dem! Naar De gaar omkring her, hænger alles Øjne beundrende ved Dem. Og jeg — jeg har drømt om Dem, Dag og Nat, i Skolen, ved Studeringerne —

ZERLINE.

Der kommer vist nogen!

PER.

Blot to Ord! Jeg tør ikke bede Dem om noget Løfte nu; men jeg vil blot sige Dem: jeg rejser til København for at arbejde med det Maal, at vinde Dem. Jeg *vil* komme tilbage, og jeg haaber da at være Dem værdig. Gid De vilde vente paa mig, gid De vilde huske, at der gives et Menneske, for hvem De er alt det bedste og skønneste paa Jorden og som henter al Fortrøstning fra den Lykke at have mødt Dem —

Han vil gribe hendes Haand.

ZERLINE.

De maa ikke røre ved mig.

PER.

De har Ret, jeg skal det ikke! Jeg elsker Dem, men jeg véd, hvad jeg skylder Dem og mig selv. Kun et venligt Ord: giv mig det med —

ZERLINE.

Tys! Der er Grevinden og Pastoren.

PER

uwillig.

Hvad gør saa det!

ZERLINE.

Vist saa! Gaa Deres Vej, jeg beder Dem!

PER.

Ja, naar De beder mig, skal jeg vige for Herskabet.

Han gaar ud.

ANDEN SCENE.

Zerline. Enkegrevinden kommer støttende sig til Præstens Arm. En Tjener bærer Puder og Sjaler. Tjeneren bliver i Baggrunden. Senere Per og Erik Husmand.

GREVINDEN.

Hvad var det! Gik der ikke en Person hastigt bort?

PASTOREN.

Jo, Deres Naade, tager jeg ikke fejl, var det Eriksen, Studenten!

GREVINDEN.

Hum! (Hun sætter sig paa en Bænk, Zerline ordner Puderne omkring hende). Var det den lille Eriksen, som snakkede her, da jeg kom?

ZERLINE.

Ja, Deres Naade.

GREVINDEN.

Jeg holder ikke af, at Tyendet spaserer her i Forhaven, véd du nok.

ZERLINE.

Det var Hr. Eriksen, der kom hen til mig og gav sig til at tale med mig, og jeg sagde ogsaa til ham, at Grevinden ikke holdt af —

GREVINDEN.

Saa! Det maa ikke ske oftere. Du kan gaa. *(Zerline gaar ud.)* Tag Plads, Pastor!

PASTOREN.

Tak, Deres Naade!

GREVINDEN.

Et dejligt Vejr!

PASTOREN.

Ja, Deres Naade.

GREVINDEN.

Lidt køligt.

PASTOREN.

Ja, det er lidt køligt nu ved Solnedgang.

GREVINDEN.

Min Søn rejser i Morgen til København.
Jeg finder, at det er bedst, han straks tager
fat paa Studeringerne.

PASTOREN.

Upaatvileligt. Hvad tænker den unge
Greve at studere?

GREVINDEN.

Statsvidenskab.

PASTOREN.

Naturligvis. Det eneste rette Studium for
en Mand i hans Stilling, af hvem Staten kan
vente saa meget.

GREVINDEN.

Den salig Greve havde ikke studeret.

PASTOREN.

Det var ikke Brug den Gang.

GREVINDEN.

Det er naturligvis heller ikke nødven-
digt nu.

PASTOREN.

Paa ingen Maade. (Lille Pavse) Skal Eriksen følge med den unge Herre til Hovedstaden?

GREVINDEN.

Maaske. Han er jo ret flittig — hans comportement tiltaler mig dog ikke. Nogen savoir vivre har han ikke. Naa, hvor skulde han have faaet den fra med den Ekstraktion!

PASTOREN.

I den Henseende vil den unge Greve være ham et Forbillede.

GREVINDEN.

Naturligvis. Men Johan skal ikke have daarlige Manerer for Øje. Og nu denne Samtale jeg observerede her med den lille Zerline — sig mig, havde det ikke ligesom Karakter af et rendez-vous?

PASTOREN.

Det saa' ud, som Eriksen talte med stor Varme, men Zerline var ikke nær saa ivrig.

GREVINDEN.

Hum, det bliver dog bedst, man katekiserer lille Eriksen en Smule. Aa, vil De bede Tjeneren hente ham! (Pastoren siger Besked til Tjeneren, der fjerner sig.) Jeg stoler saa paa, at De tager ham grundigt i Skole.

PASTOREN.

Jeg, Deres Naade!

GREVINDEN.

Naturligvis. Hvem er Stedets Sjælesørger! Hvem vogter over god Orden og Disciplin her! Ja, jeg naturligvis først og fremmest, men dernæst De. Altsaa tag ham for Dem — jeg skal understøtte Dem. Jeg vil i det Hele vide, hvad han mener og tænker, inden jeg lader ham følges til Byen med min Søn. Naa, der er han. (Per kommer fulgt af Tjeneren.) Kom her hen, lille Eriksen!

PER

koldt.

Deres Naade vil tale med mig.

GREVINDEN.

Pastoren har nogle Spørgsmaal at rette til dig.

PER.

Til mig!

PASTOREN.

Ja, min unge Ven, De staar nu i Begreb med at forlade dette Hus — dette Herresæde, hvor De har nydt saadanne Velgerninger, som aldrig kan gaa af Minde. Men jeg har ogsaa en inderlig Forvisning om, at Taknemmeligheden ikke vil dø i Dem. Da jeg forberedte Dem til Konfirmation, fandt jeg hos min unge Ven den rette Ydmyghed. Jeg haaber, at De har bevaret den i de siden da forløbne Aar. Og, naar De gaar med Herren, vil De gaa rettelig, hvor hen saa Livet fører Dem. Mit første Spørgsmaal til Dem, skal da være dette: gaar De nu som før med Herren?

GREVINDEN.

Meget godt, meget net, gode Pastor! Naa hvad svarer han saa dertil, lille Eriksen?

PER.

Jeg véd ikke, om jeg har forstaaet Pastoren rigtigt. Jeg har læst meget siden min Konfirmation, mange videnskabelige Værker, der fremstiller Tingene som de virkelig er, og jeg har derfor ikke mere min Barnetro saaledes som tidligere.

PASTOREN.

Ikke Deres Barnetro, ulyksalige Menneske, da har De tabt den bedste Hjælp her i Verden — med den bliver Livet solbeskinnet selv i svareste Nød, uden den vandres der i Mørke selv i jordisk Glans.

GREVINDEN.

Ja, gode Pastor, lad os ikke komme fra Sagen. Samvittigheden er det vigtigste — og saa at man intet Anstød giver. Læse i Hjærterne kan man ikke — skal man ikke. Vi leder vor Samvittighed selv — vi er ikke Katoliker, men intet Anstød! Jeg vil sige ham det, lille Eriksen, at han kan have sine Skrupler, men han maa beholde dem for sig selv; fra Højby skal der ikke komme Folk,

der sætter sig op imod Kongen eller fører daarlig Tale.

PER.

Men, Deres Naade, Sandheden fremfor alt — fuld Sandhed i Livet. Og hvad jeg altsaa føler som sandt, det bør jeg vel udtale, enten det behager de mægtige eller ikke, Hr. Pastor!

GREVINDEN.

Jeg agter ikke at disputere med ham. Han har hverken Aand eller Tournure til at disputere. Men jeg vil lade ham vide, at hans Opførsel i høj Grad mishager mig, naar han holder rendez-vous'er her i Haven med min Kammerjomfru.

PER.

Det var intet Stævnemøde, Deres Naade.

GREVINDEN.

Fordi min lille Zerline er en anstændig Pige. men hvad hans Hensigter angaar —

PER.

Saa var de redelige, Deres Naade: jeg vilde være lykkelig, om jeg en Gang kunde hjemføre Zerline som min Hustru.

GREVINDEN.

Hum, Hustru! Han kunde maaske en Gang gøre et bedre Parti, naar han er bleven Præst, men det glæder mig forsaavidt —

PER.

Jeg vil ikke være Præst.

GREVINDEN.

Jeg synes, han afbryder mig. Gaa nu, lille Eriksen, og lad mig se, han opfører sig ordentligt.

Per vil tale, finder ikke Ord og gaar ud. I det samme kommer Erik Husmand ind og taler med Tjeneren.

PASTOREN.

Han har ikke sin Barnetro mere, han vil ikke være Præst, hvad skal man tro, hvad skal man tænke!

GREVINDEN.

Han er dum. (Til Tjeneren, der nærmer sig.) Hvad er der?

TJENEREN.

Det er Erik Husmand, der beder Deres Naade, om han maatte tale med Deres Naade.

GREVINDEN.

Han kan komme!

PASTOREN.

Eriksens Fader — et mærkeligt Træf.

GREVINDEN.

Han er klogere end sin Søn. (Til Erik Husmand, der nærmer sig med mange Skrabud og Buk.) Hvad vil han?

ERIK HUSMAND.

Hendes Naade Grevinden maa undskylde den store Frihed, jeg tager mig, men jeg vilde da saa gjerne takke det høje Herskab for den store Ædelvillighed og Generøsitet, som hendes Naade har udvist mod min Søn —

GREVINDEN.

Ja, lad det nu være godt, Erik Husmand! Jeg haaber, at hans Søn vil skønne paa min Godhed.

ERIK HUSMAND.

Det er da'tte muligt, han ikke skulde det. En fattig Husmandssøn, der har læst sig til Student og som endog har faaet sat sammen med den naadige Greve.

GREVINDEN.

Hans Søn bør beflitte sig paa et honnet og skikkeligt Levned, at jeg ikke skal fortryde, hvad jeg har gjort for ham.

ERIK HUSMAND.

Det vil han, det vil han, Deres Naade, derom er jeg da saa overbevist som om Evangeliet.

PASTOREN.

Naanaa, min gode Ven, man kan aldrig være saa vis paa menneskelige Ting som paa de hellige Sandheder, der altid lyser for os. Jeg har kendt Erik Husmand som en from og

rettænkende Mand alle mine Dage; nu gælder det at passe, at hans Søn ikke heller skejer ud fra den rette Vej.

ERIK HUSMAND.

Det vilde være den dybeste Bedrøvelse for mig, om *min* Søn ikke havde den Tro, som Pastoren har prædiket her for os i al min Tid.

GREVINDEN.

Ja, er der ellers noget som han vil?

ERIK HUSMAND.

Ja, jeg vilde da først takke saa mangfoldigst det høje Herskab for den store Naade mod min Per, og saa havde jeg jo rigtignok en lille Bøn til Hendes Naade, om jeg turde fremkomme med den i dette belejlige Øjeblik.

GREVINDEN.

Sig han frem!

ERIK HUSMAND.

Mangfoldigst Tak! Ja se, saa maa jeg da først sige, at jeg tænker paa at gifte mig.

GREVINDEN.

Vil han gifte sig — i hans Alder?

ERIK HUSMAND.

Jeg er da ikke saa meget gammel, Deres Naade, kun toogtresindstyve Aar, og rask er jeg da og rørig trods nogen Ungbisse.

GREVINDEN.

Og hvem vil han gifte sig med?

ERIK HUSMAND.

Med Jens Hansens Birthe, Deres Naade, ja saamænd ja.

PASTOREN.

Jens Hansens Birthe — det er jo en ganske ung Pige.

ERIK HUSMAND.

Ja, det er hun da og Faderen har da ogsaa lidt tilbedste — men det kan jo ikke dølges, at hun er kommen for Skade, og hun jo derfor helst snart maatte træde for Alteret.

De siger jo, at det var ved det Julegilde, som Herskabet gav paa Højbygaard —

PASTOREN

forlegen, skottende til Grevinden.

Ikke saa vidtløftig, min gode Ven!

ERIK HUSMAND.

Vidtløftig — jeg! Næ, det er *jeg* saamænd ikke.

Men altsaa til Herskabets Gilde kom Birthe for Skade, og nu vil Jens Hansen da give mig hende, hvis jeg kunde faa Gaard i Fæste.

GREVINDEN.

Han faa Fæste!

ERIK HUSMAND

rolig.

Ja, der er nu den lille Sydringgaard, som just er bleven ledig.

GREVINDEN

Den skal Hans Kristiansen have.

ERIK HUSMAND

yderst stilfærdig.

Den vil jeg meget bede Hendes Naade, om hun vil betænke mig med. Saa gifter jeg

Birthe og skal sørge for den lille Junker —
eller Frøken, hvad det nu med Guds Hjælp
kan blive — paa det allersombedste.

PASTOREN

urolig.

Deres Naade! Erik Husmand er en sær-
deles kristelig og skikkelig Mand —

GREVINDEN.

Jeg skal tænke derover. Han kan gaa.

ERIK HUSMAND.

Jeg siger mangfoldigst Tak og endnu en
Gang Tak for Herskabets Miskundhed mod
min Søn.

Han gaar, man ser ham i Baggrunden først tale nogle Ord med
Tjeneren.

GREVINDEN.

Det bliver køligt.

PASTOREN.

Solen er gaet ned.

GREVINDEN.

De smukke Dage er forbi. Det bliver
nu hurtigt mørkt.

PASTOREN.

Den, der har saa meget at varetage som
Deres Naade, maa virke tidligt og silde.

GREVINDEN.

Jeg fryser. Jeg vil gaa op.

PASTOREN.

Tillader De!

Han byder hende Armen. De gaar, og Tjeneren efter.

TREDJE SCENE.

Grev Johan og Zerline kommer fra den modsatte Side.

GREV JOHAN.

Kom blot! Mama gaar der henne med
Præsten. Fortæl nu ordentlig, min Tøs!

ZERLINE.

Der er saamænd ikke mer at fortælle.
Han ved Gud friede til mig, han var saa for-
legen og flov og talte om, at han ikke var
mig værdig.

GREV JOHAN.

Det er han saamænd heller ikke. Kan saadan en Bondeknold forstaa sig paa din søde Skønhed! Jeg elsker dig, min lille Zerline!

ZERLINE.

Og nu rejser De fra mig til København. Skal jeg saa slet ikke se Dem?

GREV JOHAN.

Vist saa, du skal komme ind til mig snart. Tror du, jeg vil undvære dig?

Han omfavner og kysser hende.

ZERLINE.

Tag Dem i Agt, naadige Herre, tænk om nogen saa os!

GREV JOHAN.

Elsker du mig ikke?

ZERLINE.

Det véd De nok, jeg gør — det véd De altfor godt.

GREV JOHAN.

Hvad er du da bange for?

ZERLINE.

For Grevinden. Hun eller nogen anden af Selskabet kan komme. Aa, hvor Hofjægmesterinden betragtede Dem ved Bordet.

GREV JOHAN.

Hvor vil du hen! Min Tante!

ZERLINE.

Og Præstens Kone paa den anden Side.

GREV JOHAN.

Jeg tror du vil: saa stille og bleg som hun er, altid med nedslagne Øjne.

ZERLINE.

Javist; hun gaar højhalset i Middagsselskab af bare Dyd, men Klæderne sidder saa stramt paa hende som om hun ingenting havde paa. Saa foretrækker jeg Hofjægmesterinden, skønt *saa* nedringet —

GREV JOHAN.

Som jeg gærne vilde se dig, min Skat.

Han kysser hende.

ZERLINE.

De maa ikke! Alle Mennesker kan se os.

GREV JOHAN.

Saa kom herind med mig i Havehuset!

ZERLINE.

Jeg tør ikke.

GREV JOHAN.

Vist saa, kom kun! Du er sød, jeg elsker dig.

ZERLINE.

Elsker De mig virkelig?

GREV JOHAN.

Dig alene.

Han fører hende ind i Havehuset.

FJERDE SCENE.

Per og Erik Husmand kommer fra den modsatte Side.

PER.

Hvad var det! Min Gud, hvad var det!

ERIK HUSMAND.

Det var nok den unge Greve og den smaa Kammertøs, der havde Ærind sammen. Hvorfor laver du saadant et bedrøveligt Ansigt for den Sags Skyld? Han render jo efter hvert Skørt, den Æventyrer.

PER.

Zerline ogsaa! Forført, forført! Aa, gid jeg kunde knuse den hele Øglerede!

ERIK HUSMAND.

Er du gal, Dreng, hvad Fanden spjætter du efter? Forført siger du. Ja, den er let at lokke, som —

PER.

Ti! Zerline er en anstændig Pige.

ERIK HUSMAND.

Dem er der s'gu ellers spjælsomt med i disse Tider. Hør nu, lille Per, jeg véd da endelig nok, at du har gaæet og kissemisset for den samme Tøs — (Per vil afbryde.) — Jov, jeg véd. Han, Niels, Lakejen, fortalte mig, at Grevinden havde antruffet dig her nede i Haven. Du skulde ellers genere dig lidt og ikke jage paa den naadige Herres Revir, og for Resten skal du føre et honnet og anstændigt Levned, for ellers slaar Herskabet Haanden af dig.

PER.

Lad dem saa det!

ERIK HUSMAND.

Plager Satan dig! Og for en Tøs' Skyld. Her er da ellers Piger nok her omkring, hvissomtids da ellers —

PER.

Lad mig være fri!

ERIK HUSMAND.

Ja, jeg opfordrer dig ikke til noget ukristeligt. Men jeg vil blot lade dig vide, at af mig kan du ingen Hjælp vente.

PER.

Det har jeg ikke heller tænkt.

ERIK HUSMAND.

Selv naar jeg kommer i min nye Stilling.

PER.

Din nye Stilling, hvad er det for én?

ERIK HUSMAND.

Jeg vil forandre mig. Det er ikke godt for Mennesket at være alene. Jeg tænker at ægte Jens Hansens Birthe, saa snart Høsten er inde, og jeg har faaet Fæstet paa Sydringgaard — som er udmærket Jord og i den bedste Bestand, for det maa man lade Hans Petersen, som *han* kunde —

PER.

Sydringgaard! Og Birthe, Jens Hansens Birthe, den kønne høje Pige, som Grev Johan dansede med ved Julegildet?

ERIK HUSMAND.

Justement.

PER.

Jeg mødte hende for et Par Dage siden:
hun saa' daarlig ud, gik tungt som om —

ERIK HUSMAND.

Ak ja ja ja — saa er Verdens Gang!
Der staar i Skriften: Dømmer ikke!

PER.

Og hvem har gjort hende ulykkelig?

ERIK HUSMAND.

Han er nok højt paa Straa, den ugudelige.

PER.

Umuligt! Nej det vil du ikke, Far, det
er altfor forfærdeligt —

ERIK HUSMAND.

Skrig ikke op! Jeg spørger ikke dig. Du
siger selv, at Birthe er ulykkelig. Lærer ikke
Religionen os, at vi skal trøste de ulykkelige
og hjælpe de faldne? Jeg er enig med Jens
Hansen, blot jeg faar min Fæstegaard — og
den faar jeg nok.

PER

ler.

Altsaa Birthe min Stedmoder! Hejsa,
det gaar lystigt!

ERIK HUSMAND.

Tys, der har vi den naadige Greve! Nu
gaar jeg.

Han gaar ud under store Skrabud for Grev Johan.

FEMTE SCENE.

Per. Grev Johan kommer fra Havehuset.

GREV JOHAN.

Staar du her saa alene, Per!

PER.

Jeg var sammen med min Fader!

GREV JOHAN.

Ja, jeg saa den fromme Gamle fjærne sig.

PER.

Han fortalte mig, at han skal giftes.

GREV JOHAN.

Det var da Pokker til giftesyg Slægt, I er!

PER.

Med Birthe.

GREV JOHAN.

Birthe?

PER.

Birthe, Jens Hansens kønne Birthe — kender De hende ikke, Grev Johan?

GREV JOHAN.

Jeg kender de fleste Folk her paa Godset.

PER.

Og vel især de kønne Bønderpiger.

GREV JOHAN.

Hør, lille Per, bland dig aldrig i, hvad der ikke vedkommer dig. Og skab dig ikke gal! Mama har tænkt paa at lade dig studere inde i København, men hvis du ærgrer hende med dine Formeninger om stort og smaat —

PER.

Ja tak, jeg vil hjælpe mig selv og ønsker ikke længer at være — skal vi sige det rent ud: Prygledreng.

GREV JOHAN.

Du er Pokkers utaknemmelig, Per! Betænk dig nu vel: husk, du er fattig —

PER.

Jeg skal nok passe mine egne Sager, Grev Johan.

GREV JOHAN.

Kæphøj, Per — det er forkert. Aa, men det er sandt, du er forelsket — efter hvad Mama fortæller. Nu slaa dig tilfreds! Stræb flittigt, og maaske kommer den Dag, hvor den smukke Zerline —

PER

pegende paa Havehuset.

Er hun endnu derinde, eller er hun gaaet ud ad den anden Side?

GREV JOHAN

vred.

Nu bliver jeg snart ked af dig, Per! Naa, Herregud — Kærlighed er stærk. Gaa derhen i Lunden, der træffer du hende maaske endnu.

PER.

Ja, jeg vil gaa, Grev Johan, men vi tales ved!

GREV JOHAN.

Gaa nu blot, for der kommer en Dame, som jeg vil tale med.

Per gaar ud.

SJETTE SCENE.

Grev Johan. Pastorinden.

GREV JOHAN.

Frue, endelig finder jeg Dem!

PASTORINDEN.

Har De søgt mig?

GREV JOHAN.

Jeg har slet ikke set Dem siden Middag og bestandig længtes efter Dem.

PASTORINDEN.

Hofjægermesterinden opholdt mig ved sin verdslige Tale. Hun tænker kun paa Fornøjelser, Pynt, Baller, Selskaber! Vogt Dem for den Art Kvinder, kære Grev Johan!

De sætter sig paa Bænken.

GREV JOHAN.

Hofjægermesterinden har altid været saa venlig imod mig.

PASTORINDEN.

Ja, jeg vil tro det. Des værre, hun er et letsindigt Menneske. Men De — synes De om hende, tiltaler hun Deres unge, endnu uberørte Sind?

GREV JOHAN

lader naiv.

Jeg forstaar Dem ikke, kære Frue! Jeg kan godt lide hende — hun er jo ogsaa min Tante — men jeg kan ikke tale med hende

saadan som med Dem. Hvert Ord, De siger, gør mig godt, synes jeg, bringer mit Hjærte til at skælve og drager mine Tanker hen til alt det smukkeste og bedste her i Livet.

PASTORINDEN.

I Deres rene unge Sjæl finder De disse Følelser, og til den vilde jeg gjerne tale. Jeg er usigelig glad over, at De sætter Pris paa vore gode Samtaler, kære Johan — eller Grev Johan skulde jeg sige.

GREV JOHAN.

Jeg beder Dem indstændigt kalde mig ved mit Fornavn og ikke bruge den stive Titel. Naar De siger Johan, er det som De var min Søster, en dyrebar, elsket Søster!

Han tager hendes Haand.

PASTORINDEN.

Jeg vilde gjerne være Deres Søster, min kære Johan!

GREV JOHAN.

Sig det endnu en Gang, kæreste Fru Pastorinde!

PASTORINDEN.

Men De maa da heller ikke tale saadan til Deres Søster. De maa kalde mig Louise, kære Johan!

GREV JOHAN.

Maa jeg! Søde, søde Louise, har De mig lidt kær?

Han lægger sin Arm om hendes Liv.

PASTORINDEN.

Jeg holder saa usigelig meget af Dem. Blot jeg kunde være noget for Dem! Nu De rejser til København — blot jeg kunde følge med Dem, værne om Dem —

GREV JOHAN.

Ja, gid De kunde følge med! Men De maa snart besøge mig?

PASTORINDEN.

Saa snart jeg blot kan! Der gives saa mange Farer derinde; De kender dem ikke — men Hofjægermesterinden, hun er en saadan Fare.

GREV JOHAN.

Er hun! Hvor kan jeg raade mig selv!
(Han rykker hende nærmere.) Blot Du altid var hos
mig — aa, vær ikke vred jeg sagde du —
(smilende) til min Søster.

PASTORINDEN.

Jeg er ikke vred.

GREV JOHAN.

Vilde De da ikke sige du til mig?

PASTORINDEN.

Det gaar vist ikke an — hvad vilde Folk
tænke —

GREV JOHAN.

Men naar ingen hørte det — naar vi var
alene?

PASTORINDEN

grublende.

Vi vilde kunde komme hinanden nærmere
maaske, De kunde have fuld Fortrolighed til
mig, kæreste Johan!

GREV JOHAN.

Elskede Louise! Jeg vilde betro Dem alt.

PASTORINDEN.

Dig alt: skal — du sige.

GREV JOHAN.

Hvor god du er! (Han kysser hende.) Min
elskede Søster!

PASTORINDEN.

Min elskede Broder for Gud!

Hun kysser ham inderligt.

GREV JOHAN.

Du er som en Himlens Engel.

PASTORINDEN.

Det maa du ikke sige, Johan, jeg er kun
et skrøbeligt Menneske.

GREV JOHAN.

Renere (kysser), ædlere (kysser), helligere (kysser)
end alle andre Kvinder — og saa dejlig!

PASTORINDEN.

Holder du saa meget af din Søster?

GREV JOHAN.

Jeg elsker dig.

Hun hviler i hans Arm.

PASTORINDEN.

Du bryder dig ikke om Hofjægermester-
inden — svar mig, Johan!

GREV JOHAN.

Hun er saa venlig imod mig.

PASTORINDEN.

Hvordan mener du?

GREV JOHAN.

Aa, hun kæler for mig og leger med mig
og klapper og kysser mig saa tit jeg vil —

PASTORINDEN.

Du skal ikke kysse hende, Johan!

GREV JOHAN.

Ikke — men hvorfor ikke?

PASTORINDEN.

For min Skyld! Jeg vil det ikke; det kan skade dig.

GREV JOHAN.

Ja, naar du ikke vil — men Mama er saa stiv, og ingen er ellers venlig imod mig.

PASTORINDEN.

Jeg vil være det, søde, søde Johan!

Hun kysser ham inderligt.

GREV JOHAN.

Vil du da kysse mig og kæle for mig, saa tit jeg vil?

PASTORINDEN.

Ja, ja — men der kommer nogen, det er din Onkel og Tante.

GREV JOHAN.

Kom, lad os gaa ind i Pavillonen her!

Han fører hende derhen.

PASTORINDEN

i Døren.

Hvor mørkt her er!

GREV JOHAN.

Er du bange? Kom ganske nær til mig!

Han lukker Døren.

SYVENDE SCENE.

Hofjægermesteren og Hofjægermesterinden.

HOFJÆGERMESTEREN.

Ja men, kære Amalia, jeg begriber sandelig ikke, hvorfor du saa pludselig har faaet den Idè med at tage ind til Byen — Vejret er jo smukt, Sommeren langt fra til Ende, hvorfor skal vi afkorte vort Ophold paa Landet —

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Vi! *Vi* skal ingenting, kære Ven, *jeg* tager til Byen.

HOFJÆGERMESTEREN.

Alene! Alene i København!

HOFJÆGERMESTERINDEN

ler.

Du smigrer mig. Vel er jeg ung, meget yngre end du — jo min stakkels Ven, det er jeg, men dog ^(leende) kan jeg nok tage alene til Byen. Imellem os sagt — jeg vil betro dig noget —

HOFJÆGERMESTEREN

nysgerrig.

Hvad er det, hvad er det?

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Jeg er enogtredive Aar — men ikke mine Ord igen.

Hun ler.

HOFJÆGERMESTEREN.

Aa, Amalia, hvad vil det sige? Vi plejer jo aldrig at tage til Byen før November —

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Vi! Igen det Ord: *vi* gives ikke. *Jeg* vil gøre, hvad *jeg* vil, forstaar du!

HOFJÆGERMESTEREN.

Ja, udmærket — ja, det vil sige nej: jeg ser endnu ikke Grunden, hvorfor —

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Aa, Mand, Mand — du er uskønsom! Du véd ikke alt, hvad din Kone gør for dig, du skønner ikke paa hende —

HOFJÆGERMESTEREN

rørt.

Amalia, det maa du ikke sige — jeg tror, jeg paaskønner dig efter Ævne — du staar jo saa langt over mig.

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Kys min Haand!

HOFJÆGERMESTEREN.

Tusind Tak!

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Og saa forstaa da! Nu begynder Jagterne.

HOFJÆGERMESTEREN.

Ja netop, kære Amalia —

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Ikke afbryde — hvis vi skal være gode
Venner, Hector!

HOFJÆGERMESTEREN.

Tilgiv mig, min Engel!

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Altsaa nu begynder Jagterne — (Hun ser
strængt paa ham; han gør Tegn, at han er stum.) og da faar
vi Besøg, mange Gæster, store Selskaber,
maaske Baller — naa begynder du at forstaa —

HOFJÆGERMESTEREN

pludselig.

Aa jeg forstaa — ja, du er en Engel,

du vil skaane mig for disse pinlige Øjeblikke, hvor jeg maa mindes, at du er ung — hvad jeg derimod ikke i samme Grad kan siges at være, skøndt Hjærtet er ungt, Amalia! — du husker i Fjor — den unge Svensker — nu erindrer jeg ikke Navnet.

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Jeg erindrer kun at du bar dig utilgiveligt ad — taktløst og dumt.

HOFJÆGERMESTEREN.

Jeg gjorde ham en Undskyldning — jeg husker ikke Navnet, men jeg indsaa min Uret. Og har du ikke straffet mig, Amalia! Siden dengang — har jeg ikke været banlyst fra —

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Paaskøn nu, at jeg vil opholde mig nogle Maaneder i Byen.

HOFJÆGERMESTEREN.

Hvordan skal jeg takke dig — maaske en lille Gave —

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Vi vil tænke derover. (Hun ser Grev Johan komme fra Pavillonen.) Men gaa nu, du maa ikke savnes hos Grevinden saa længe.

HOFJÆGERMESTEREN.

Du har Ret som altid.

Han kysser hendes Haand og gaar.

OTTENDE SCENE.

Hofjægermesterinden. Grev Johan. Det bliver mørkt i denne Scene.

GREV JOHAN.

Er det dig, søde Tante?

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Ja, hvor har du været henne den hele Aften?

GREV JOHAN.

Jeg har spaseret med Per Eriksen i Parken. Kom og sæt dig lidt her!

De sætter sig paa Bænken.

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Er det virkelig sandt? Jeg havde dig
ellers svært mistænkt.

GREV JOHAN.

For hvad?

HOFJÆGERMESTERINDEN.

For at gøre Kur til den fromme og dyd-
sirede Præstemadam.

GREV JOHAN.

Hvor kan du dog falde paa sligt? Jeg
kunde da lige saa gjerne gøre Kur til Ma-
donna selv.

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Ja véd du hvad: de, der lader mest
snærpede — naa, man skal ikke lære Barnet
den Art Ting.

Hun ler.

GREV JOHAN.

Er jeg et Barn, søde Tante!

Han kysser hende.

HOFJÆGERMESTERINDEN

omt.

Min kære, smukke Dreng! Jeg har rigtigt tænkt paa dig i Dag — nu du skal rejse til København. Du er jo en letsindig Fyr, Johan —

GREV JOHAN.

Aa, Tante, det er bare, fordi jeg ikke altid er sammen med én, der holder af mig og som jeg kan tale med om alting — som med dig.

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Holder du rigtigt meget af mig?

GREV JOHAN.

Jeg elsker dig, Tante!

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Hør, Johan, hvad vilde du sige, om jeg rejste med dig til København?

GREV JOHAN

glemmende sig.

Du ogsaa!

HOFJÆGERMESTERINDEN

hurtigt.

Hvad skal det sige?

GREV JOHAN.

Jeg mener: du med, jeg og du — det vilde være utroligt godt, hvis du ikke vilde være altfor stræng imod mig.

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Aa din slemme Dreng — jeg er vist ikke saa stræng som jeg skulde — men jeg skal nok passe paa dig og forhindre dig i at kaste dig bort —

GREV JOHAN.

Saa maa du altid være sammen med mig.
Men Onkel!

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Han — tager ikke med, han gaar paa Jagt imens.

GREV JOHAN.

Og stanger Hjortene.

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Johan, Johan, skam dig! (Hun ler.) Og i Morgen Aften rejser jeg ind med dig til København. — Hvor skal du bo?

GREV JOHAN.

Paa Hotel, tænker jeg, foreløbig!

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Hvis du er meget artig, kan du maaske bo nogle Dage hos mig, indtil du faar set dig om efter Lejlighed.

GREV JOHAN.

Søde Tante!

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Men hvad er det! Hvad betyder alt det Lys!

Man ser Illumination i Parken.

GREV JOHAN

rejsende sig.

Hvad er dog det! (Raaber ud). Hejda der!

Hvem har givet Ordre til at hænge de Lamper op?

STEMME

udefra.

Hofjægermesteren, naadige Herre!

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Min Mand! Og se der: der kommer et helt Tog med Fakler. Kom hurtigt, Johan, lad dem ikke finde os her: vi slutter os til Toget.

De gaar hurtigt ud.

NIENDE SCENE.

Grevinden, Hofjægermesteren, Hofjægermesterinden, Pastoren og Pastorinden, Grev Johan, flere Gæster, Zerline og Piger kommer ind, ledsagede af Lakajer med Fakler.

GREVINDEN.

Nu, min kære Broder, nu har vi fulgt dig troligt. Og det er jo nydeligt arrangeret, skønt Aftenen decideret er lidt kølig. Nu beder jeg om Opløsningen paa Gaaden.

HOFJÆGERMESTEREN.

Øjeblikkeligt. Men først et Glas Champagne, som jeg har tilladt mig at rekvirere!

Der bydes Champagne om af Zerline og Pigerne.

GREVINDEN.

Meget godt, skønt lidt sent paa Aftenen. Nu altsaa, hvad betyder dette Arrangement?

HOFJÆGERMESTEREN

rømmer sig.

Mine Damer og Herrer, maa jeg bede Dem om et Øjebliks Opmærksomhed for en glædelig Begivenhed, som er vederfaredes mig og ved mig vor kære unge Ven, der ved sin Faders altfor tidlige Død blev Herre over dette skønne Gods og Slægtens Overhoved, hvem vi skylder Venskab, ja Kærlighed.

GREV JOHAN

sagte til Hofjægermesterinden.

Hører du, Tante?

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Hys! (Halvhøjt) Men hvad er det for en glædelig Begivenhed?

HOFJÆGERMESTEREN.

Jeg beder dig, Amalia, afbryd mig ikke!
I Anledning af hans Rejse til København,
hvor vor kære unge Ven vil hellige sig
Studierne —

GREV JOHAN

hvem Zerline skænker for, sagte.

Din Skaal, min Skat!

HOFJÆGERMESTEREN.

Og ihukommende hans salig Faders loyale
Sindelag og den Bevaagenhed, hvormed vor
naadige Konge bærede ham indtil hans Død
(rettende sig) sin Død — nej hans —

PASTOREN

soufflerende.

Hans Død.

HOFJÆGERMESTEREN.

Tak! — indtil hans Død — altsaa —
hum — nu forvirres jeg lidt — ja, altsaa, jeg
skrev til min gamle Ven Overhofmarskalken
og paa hans Indstilling (rørt) har det behaget

Hans Majestæt vor naadige Konge (han trækker et Brev frem) at udnævne vor kære unge Ven til sin — til hans — til sin —

PASTOREN

soufflerende.

Hans.

HOFJÆGERMESTEREN.

Hans Kammerjunker!

Glad Overraskelse.

GREVINDEN.

Min kære Dreng! Det glæder mig virkelig, og det vilde glædet din salig Fader, der ogsaa tjente vor Konge i mange Aar. Hans Majestæt satte megen Pris paa din Fader.

HOFJÆGERMESTEREN.

Min gamle Ven omtaler i sit Brev, at Hans Majestæt har mindedes vor kære salig Greve og netop derfor gjerne attachederede vor kære unge Ven til sin Person. Til Lykke, Johan!

Han omfavner ham.

GREV JOHAN.

Tak, Onkel!

HOFJÆGERMESTERINDEN.

Gratulerer, min lille Kammerjunker. (Til Hofjægermesteren.) Du har virkelig havt en god Idé der.

HOFJÆGERMESTEREN

fornøjet.

Har jeg baaret mig snildt ad, hvad!

PASTORINDEN

til Grev Johan.

Til Lykke, nu skal De altsaa være Gæst ved Hoffet.

Sukker.

GREV JOHAN

sagte, trykkende hendes Haand.

Men min gode Engel vil ikke derfor forlade mig.

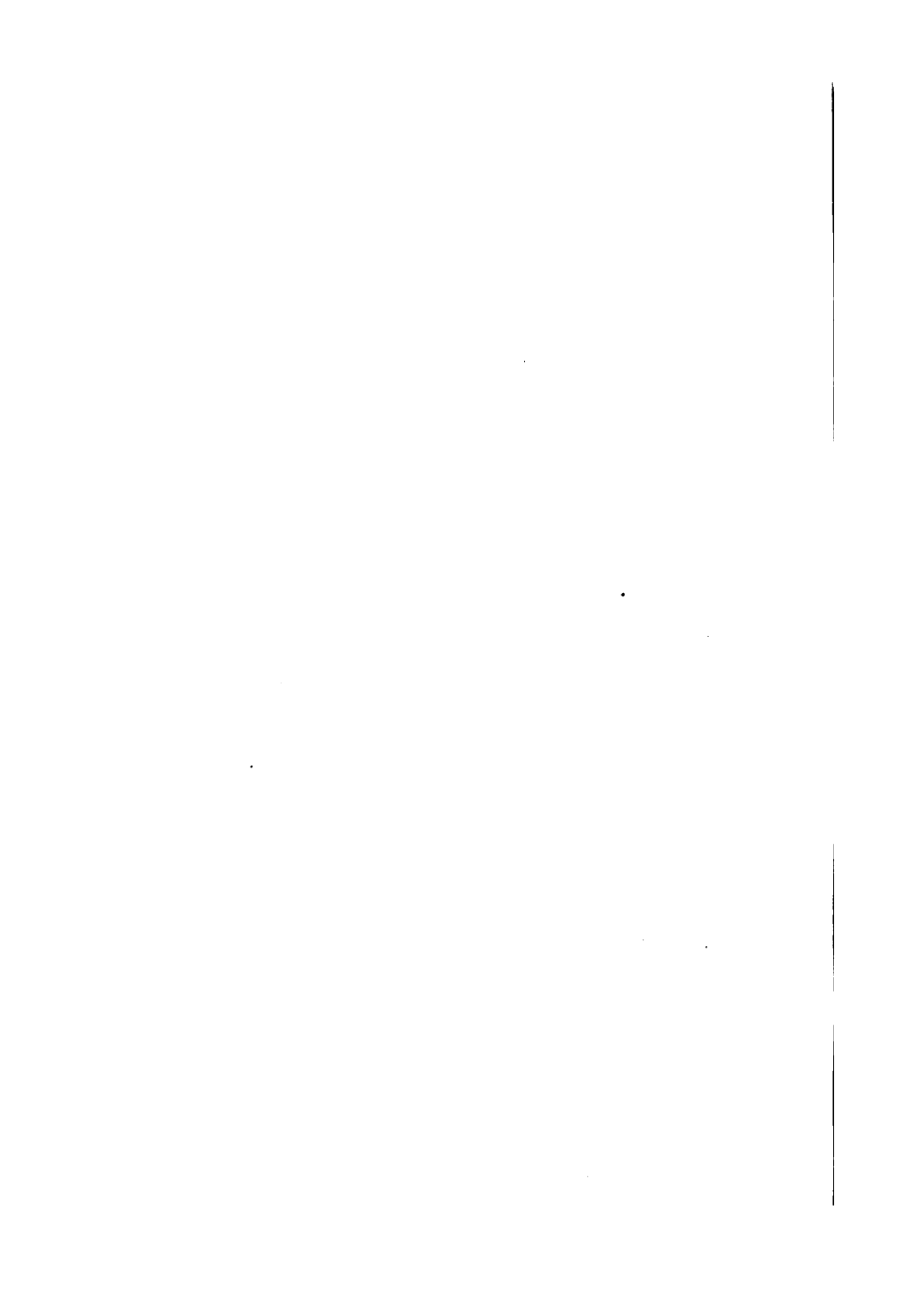
HOFJÆGERMESTEREN

raaber pludseligt.

Længe leve Hans Majestæts Kammerjunker, Grev Johan til Højby! Hurrah!

Alle istemmer Raabet. Klinken og Jubel.

DAARERNES FORMYNDER.

PERSONERNE:

GREVEN, 47 Aar.
CHEVALIEREN, 21 Aar.
BARONEN, 31 Aar.
BANKIEREN, 51 Aar.
ABBEDEN.
BEATRICE, 19 Aar.
ARABELLA, 24 Aar.
SOURIETTE, 23 Aar.
CORINNA, 22 Aar.
UNG PIGE (i Pagedragt).

Øen Cythere. En underskøn Park med høje, løvrige Træer, duftende Blomster, springende Kilder. Statuer mellem Træerne. I Baggrunden øjnes et Slot. Til højre (for Tilskueren) fører en Allé ned mod Søen. Til venstre en Marmorpavillon med en lille Søjlegang. Fremme foran den et Bord med Stole omkring. Til højre en bred og pragtfuld Bænk. Det er Sommereftermiddag. Blidt Sol-skin, klar Himmel, lun Luft. Udenfra høres af og til Musik, Sang, Latter og glade Raab.

FØRSTE SCENE.

Greven. Straks efter Pagen. Derpaa Baronen og Bankieren.

Greven kommer ind fra venstre og gaar hen imod Bordet foran Pavillonen. Pagen kommer ind fra Søjlegangen.

PAGEN.

Ønsker Hr. Greven noget?

GREVEN

ser paa hende.

Nej! — dog jo, bring mig noget Vin!

7*

417957

PAGEN.

Straks.

Hun gaar ind og kommer ud med Vin; hun skænker.

GREVEN.

Du kender mig?

PAGEN.

Ja, Hr. Greve.

GREVEN.

Jeg har dog ikke set dit Ansigt før. —
Du er ny her paa Stedet?

PAGEN.

Jeg kom idag.

GREVEN.

Og kender mig allerede?

PAGEN.

Aa, jeg har set Hr. Greven tidligere,
hvor Greven ikke saa' mig.

GREVEN.

Hum, hum! — Du skal opvarte her?

PAGEN.

Ja. — Tror Greven ikke, jeg kan?

GREVEN

smilende.

Jovist, paa Gæster bliver her ingen Mangel.

Baronen og Bankieren kommer hastigt ind fra venstre. Pagen trækker sig tilbage til Søjlegangen.

BARONEN.

Ah, der sidder han jo!

BANKIEREN.

Ja, der har vi ham endelig.

GREVEN.

Søger De mig, mine Herrer, jeg har dog sandelig ikke skjult mig.

BANKIEREN.

De forsvandt efter Middagen.

BARONEN.

De deltog ikke i Selskabets Munterhed ude paa Terrassen.

GREVEN.

Ikke af Melankoli, heller ikke af Særhed gik jeg herhen. Jeg venter nogen.

BARONEN.

Ah, en Dame!

BANKIEREN.

Vi trækker os diskret tilbage.

GREVEN.

Behøves ikke! Overflødig Diskretion! Jeg venter desværre ingen Dame, kun en ung Ven.

BANKIEREN.

En ny Gæst altsaa?

BARONEN

misfornøiet.

Et fremmed Element i vor lille Kres.

GREVEN

smilende.

Jalousi, mine Herrer! Chevalieren, hvis Fader Hertugen var min bedste Ven i Ungdommens lystige Dage —

BANKIEREN.

— som ikke er til Ende for Dem.

BARONEN.

Vi kender Deres falske Alderdomsmaske.

GREVEN.

De smigrer mig, mine Herrer, De vil bruge mig til noget — altsaa Chevalieren er lige tyve Aar —

BARONEN.

Altsaa ufarlig!

GREVEN.

Tror De? Man er saa tilbøjelig til at glemme Vaarens Magt, naar Høsten er inde.

BANKIEREN.

Vi faar aldrig Chevalieren beskrevet.

GREVEN.

Han er en Drømmer, der sysler med moralske Tvivl og metafysiske Spørgsmaal, medens han føler Lede og Foragt overfor den usle Verden, i hvilken vi lever. Særlig Kvinden ser han ned paa som paa et lavere Væsen, og han gaar stolt forbi Døgnets Glæder.

BARONEN.

Et Hængehoved altsaa! Kvinder skal brutaliseres.

GREVEN.

Jeg forlader mig paa Deres Erfaring.

BANKIEREN

betænkelig.

Alligevel — hvis Chevalieren er ganske uprøvet, vil denne Jomfruelighed nok friste —

GREVEN.

Uprøvet! — Jeg skulde tro, at hans Moders Kammerjomfruer allerede gav ham som Dreng

den første Indvielse, men samtidigt vakte hans Afsky, som senere Erfaringer styrkede. Nu, tænker jeg, kan han kun elske den Unærmelige.

BARONEN.

Og hende skal *De* skaffe ham?

GREVEN

koldt.

Baron, De udtrykker Dem uheldigt. Landlig Ubehjælpssomhed vil jeg formode.

BARONEN

hastig.

Jeg beder Dem undskyld!

GREVEN

fortsættende.

Man beder mig undertiden om Raad, og hvis jeg føler Sympati for nogen, hjælper jeg dem.

BARONEN.

Jeg véd det. Jeg trænger selv saa meget til Deres Raad og Hjælp.

BANKIEREN.

Ikke misforstaa, kære Greve! Altsaa, Deres unge Ven?

GREVEN.

Hans Fader ønskede at skaffe ham en fornøden Adspredelse og har bedt mig tage mig lidt af den unge Mand, der melankoliserer og ikke finder hverken Dag eller Vej for sin skønne Ungdom. Jeg skrev da og indbød ham herhid. Iaften kommer han. Jeg venter ham med en af de første Baade.

BANKIEREN.

Er han smuk?

GREVEN.

Det er flere Aar siden, jeg saa' ham. Han var kun et Barn. Dengang var han fin og indtagende med lange Øjenhaar og pigeagtig Rødmen. Nu faar vi se. *(Han rejser sig.)* Jeg vil gaa ned til Søen og modtage ham.

BANKIEREN.

Et Ord forinden, kære Greve!

BARONEN.

Et Par Minutter blot!

GREVEN.

De vil tale med mig?

BANKIEREN.

Vi er to Klienter, der søger Raad.

BARONEN.

To Skriftebørn, der søger Forstaaelse.

BANKIEREN.

Alvorlige Sager.

BARONEN.

Meget alvorlige.

GREVEN.

Det er en anden Ting. Jeg er ganske til Deres Tjeneste og har udmærket Tid. (Han raaber ind mod Pavillonen.) Halloh! Bring mere Vin og Glas! — Tag Plads, mine Herrer!

P a g e n kommer ind med Vin og Glas og skænker.

BARONEN

betragter hende.

Død og Plage!

GREVEN

smilende.

De skulde hellere sige: Liv og Lyst!

BANKIEREN.

Ja, i Sandhed, det maa jeg sige —

GREVEN.

Tak, min smukke Page, og se her!

Han rækker hende en Haandfuld Guldstykker.

PAGEN.

Saameget, Hr. Greve!

BARONEN.

Greven har Ret: saa indbydende en Mundskænk bør belønnes.

GREVEN.

venlig.

Jeg har et sikkert Indtryk af, at min lille Veninde er ligesaa klog som hun er smuk.

PAGEN.

Tak, Hr. Greve, og Deres Tjenerinde!

Hun gaar ind.

BANKIEREN.

Hun var skam smuk!

BARONEN.

De kender hende, Greve?

GREVEN.

Nej. Men det var vel ikke hende, vi skulde tale om. Det var de alvorlige Sager, der optog Dem, mine Herrer! Altsaa —

BANKIEREN.

Ja, det er ikke let.

BARONEN.

Aa, det vil sige — det er — De forstaar —

GREVEN.

Altsaa, vi skal tale om Damerne.

BARONEN.

Om vore Damer,

BANKIEREN

med et Suk.

— som ikke er vore;

BARONEN.

— men som vi ønsker skal blive det.

GREVEN.

Hvormange ønsker De?

BANKIEREN.

Aa, kun én hver.

GREVEN.

Det er endda beskedent.

BARONEN.

Der *er* ogsaa kun fire til Deling.

GREVEN.

Altsaa, de Herrers Ønsker falder indenfor
vor lille Kres. Den muntre Souriette, den

sværmeriske Corinna, den stolte Arabella og den alvorlige Beatrice, disse fire skønne Damer, De Hr. Finansmand, De Baron, Abbeden og jeg, vi otte har allerede i otte Dage dannet og danset den sirligste Menuet, hvor Damerne gik fra Haand til Haand, og ingen fæstede sig ved nogen, skønt der altid blev Par ved Par. Nu iaften ankommer den niende, som jeg lader glide ind imellem Eder. Pas nu paa: én maa skydes ud!

BANKIEREN.

Just derfor maa vi have en Afgørelse forinden.

BARONEN.

Og dertil maa De hjælpe os.

GREVEN.

Jeg! Ja gjerne, hvis jeg kan. Men hvordan?

BANKIEREN.

Ved at skaffe os Vished.

BARONEN.

Ved at tvinge de Skønne til at bekende Farve.

GREVEN.

Og det er mig, af hvem De forlanger dette! Er jeg da ikke Part i Sagen?

BANKIEREN.

Aldeles ikke.

BARONEN.

Vi aner, hvorhen Deres Veje gaar, og holder os ærbødigt langt derfra.

GREVEN.

Særdeles artig. Altsaa, jeg skal spørge de smukke Damer —

BANKIEREN

— udforske —

BARONEN

— udfritte —

GREVEN

— om der er Haab for to sukkende
Kavalierer. Men — hvem skal jeg spørge?

BARONEN.

Det véd De godt.

GREVEN.

Maaske. Men jeg forlanger ligefrem
Besked.

BARONEN.

Velan, jeg begynder. Jeg er en og
tredive Aar gammel, og jeg vil nyde Livet
paa det prægtige Gods, jeg nu har arvet.
Jeg vil ikke sukke og sværme, ikke klimpre
paa en Mandolin eller komponere Sonetter,
men jeg vil ride og jage, slaas og drikke,
holde Døren aaben for Alverdens lystigste
Svende. Og naar Aftenen kommer, efter en
rask Jagt og et herligt Maaltid, da vil jeg
sætte mig ved det grønne Bord og tabe eller
vinde de blanke Guldstykker, hvis Raslen
klinger skønnere end Mandolinens Strænge.

GREVEN.

Og hvor er Damens Plads i dette?

BARONEN.

Til dette glade Liv ønsker jeg en Led-sagerske i Skov og Mark, paa Jagt og til Fest, til Marked og Drikkelag. Hvad Under da, at jeg har kastet mine Øjne paa den skønne Amazone Corinna!

GREVEN

med halvt Udraab.

Corinna!

BARONEN.

Ja, hvem ellers? Forundrer mit Valg Dem?

GREVEN.

Hvor kan De tro! Men — rider Corinna?

BARONEN.

Sikkert. Og hun maa tage sig fortræffeligt ud til Hest. Jeg er fuldt overtydet om, at hun og jeg tilsammen vil kunne nyde alle de skønne Ting, som de gode Guder skænkede glade Mennesker.

GREVEN.

Upaatviveleligt! Og hvem, undtagen en gammel Fyr som jeg, drikker sin Vin alene med Fornøjelse!

BARONEN.

Nej, sammen med en smuk Kvinde smager alting bedst. Og derfor vil jeg, at Corinna skal blive min. Men — jeg er mere vant til at spore min Hest og tumle mine Hunde, der aldrig nægter at lystre, end til at forstaa en Dames halve Svar og hele Fortielser. Og jeg vil intet Afslag udsætte mig for. Saa hellere intet vide og endnu nyde nogle gode Dage. Men De, kloge Mand, De kan paa nogle Minuter skaffe mig Vished.

GREVEN.

Og De finder saaledes, at Corinna ganske passer til hvad De ønsker?

BARONEN.

Vil hun blot, saa skal Festen straks begynde.

GREVEN.

Vel. Og nu De, Hr. Bankier!

BANKIEREN.

Jeg er ni og fyrretyve Aar —

BARONEN

— én og halvtres.

GREVEN.

Ingen pedantiske Afbrydelser!

BANKIEREN

— altsaa ni og fyrre, men en fornuftigt tilbragt Ungdom skænker mig nu et udmærket Helbred. Jeg mærker ikke Alderens Tryk og tror mig ikke latterlig, naar jeg bejler til en Dames Yndest.

GREVEN.

Bevares! De er sikkert istand til at behage.

BARONEN.

Desuden, naar man er indfattet i Guld!

BANKIEREN.

Nej, Baron, jeg vil elskes for min egen Skyld. Og skønt jeg som sagt ikke føler mig gammel, trænger jeg dog til en vis Ro. Festerne tiltrækker ikke mig saaledes som Baronen: Jagten — jeg har en Smule Gigt i højre Arm; Dansen — lidt stiv i Knæerne; Maaltidets Glæder — jeg er Gourmand som en anden, men hvem vil risikere Sygdom for en Mundsmags Skyld? Jeg ser mit Ideal i en rolig Tilværelse, i et inderligt Samliv, lidt borgerligt om De vil, men fuldt af hyggelige Glæder, af stille Dage og blide Aftener. Hvorfor gaa, løbe, ride, jage efter Lykken! Hvis man blot søger til Huse, sidder man snart i selve Lykken som i en magelig Lænestol, og ved Ens Side staar en ung Kvinde, der lægger Pudsen lidt tilrette under Ens Hoved, stryger Ens Kind og saa sætter sig til sit Klavecin og spiller de gode gamle Melodier —

BARONEN

— medens man stille og lykkelig falder i Søvn med Nathuen ned over Ørene.

BANKIEREN.

Nej — medens man veltilpas i en himmelsk Fred nipper til en let og fyrig Vin. Dog hun — den Skønne, maa være der for at kredense Bægeret.

GREVEN.

Og til denne *hende* har De udset?

BANKIEREN.

Den elskværdige Souriette.

GREVEN

med halvt Udraab.

Souriette!

BANKIEREN.

Forundrer mit Valg Dem?

GREVEN.

Ingenlunde. Men sig mig: Souriette, ynder hun denne idylliske Ro, som De udmaler?

BANKIEREN.

Upaatviveligt. Blot man iagttager den ubrydelige Harmoni, der følger hendes mindste Bevægelser, forstaar man, hvilken livsalig Fred man kunde nyde i Samliv med hende.

GREVEN.

Vel, vel! — Og nu, da jeg er inde i Situationen, hvad forlanger de Herrer af mig?

BARONEN.

De forstaar det godt. Spørge Damerne lidt ud, prøve om der lyser noget Haab for os. Jeg er frygtsom overfor Corinna.

BANKIEREN.

Jeg skælvende overfor Souriette.

BARONEN.

De vil være rolig,

BANKIEREN.

— kold,

BARONEN.

— klog,

BANKIEREN.

— overlegen.

GREVEN.

Altfor artigt, altfor artigt. Naa, jeg skal gøre mit bedste. Men da bør De gaa nu, for derhenne ser jeg begge Damerne komme.

BARONEN.

Saa løber vi.

GREVEN.

Gaa ned til Broen og pas paa for mig, om der ankommer en ung Mand, høj, slank, bleg, melankolsk.

BANKIEREN.

Vær rolig! Vi skal finde ham og bringe ham til Dem. (Idet han gaar.) Vor Lykke er nu i Deres Hænder!

BARONEN.

Ja, husk det!

GREVEN.

Jeg skal huske det. (De gaar ud til højre; idet han ser efter dem.) Taaber! I skal faa den Lykke, I forlanger.

ANDEN SCENE.

Greven. Souriette og Corinna kommer ind fra højre. Siden Pagen og Beatrice.

SOURIETTE.

Var det os, der jog de to Herrer paa Flugt?

GREVEN.

Hvor kan De tro! Nej, de forlanger nok ikke bedre end Damernes Selskab.

CORINNA.

Og dog gik de.

GREVEN.

For at vise mig en Tjeneste: passe paa en ung Mands Ankomst for mig.

SOURIETTE.

En elskværdig ung Mand?

GREVEN.

Det tror jeg sikkert. (Han vinker ad Pagen.) Vil Damerne ikke gøre mig Selskab! En kølende Drik?

Pagen bringer Glas og gaar.

SOURIETTE.

Sesé, et nyt Ansigt?

GREVEN.

Fandt Damerne hende smuk?

CORINNA.

Aldeles ikke. Et ubetydeligt, simpelt Ansigt.

SOURIETTE.

Og en slet Figur. Men maaske er hun indtagende for Mandfolk?

GREVEN.

Aa, hun ser ikke ilde ud og kunde nok

være istand til at sætte et ubefæstet Hjærte i Brand.

SOURIETTE.

Men De er befæstet.

GREVEN.

Jeg er for Øjeblikket tiltrukket af en passiv Rolle — jeg tændes ikke. Jeg har flere Tanker end Ønsker.

CORINNA.

Aa, det forstaar jeg: De sværmer, De grubler, De filosoferer — det er langt snarere selve Kærligheden, som tiltrækker Dem, end en enkelt Genstand.

GREVEN.

Selv om jeg følte saaledes, vilde jeg ikke formaaet at udtrykke det saa smukt. Men —

SOURIETTE.

De mener, at De ingen Lidenskab føler, men nøjes med den flygtige Stemning. Det forstaar jeg saa godt. Hvorfor de store Følel-

ser, de voldsomme Lidenskaber, der binder og baster — nej være let til Sinds, le og danse, nippe Honning baade hist og her —

GREVEN.

— det sømmer sig for en Sommerfugl som Dem, ikke for en Tungtbevæbnet som mig.

SOURIETTE.

Tungtbevæbnet! — De har da altsaa ikke nedlagt Vaabnene?

GREVEN.

Mine Vaaben er Forskerens: Sonde og Séglas. Jeg er for Tiden Iagttager. Jeg studerer andre for derved at forstaa mig selv bedre.

CORINNA.

Og De gør Ret. De skønne Aanders Skrifter er lærerige for os: vi hæver os til en højere Verden, en Ideernes Sfære —

GREVEN.

Aknej, aknej — *for* ophøjet til mig. Nej, jeg bliver ved Jorden og fornøjer mig med at

iagttage, hvorledes den mægtige Flamme luer i andre, nu da mit Hjærte næsten er udbrændt.

SOURIETTE.

Er det os Damer, som De iagttager?

GREVEN.

Nej, Studiet vilde blive alt for farligt for min Sjælefred. En Videnskabsmand maa gaa kold og rolig til Genstanden for sine Forskninger. Jeg studerer omhyggeligt mine Venner her, Baronen og Bankieren.

SOURIETTE.

Ikke Abbeden?

CORINNA.

Abbeden er vistnok for opfyldt af sine humanitære og filantropiske Ideer til, at en forfængelig Forelskelse skulde betage ham.

SOURIETTE.

Aa, jeg tror dog, at den hellige Mand er af Kød og Blod.

GREVEN.

Jeg ogsaa. Men han gaar stille af med sine Følelser.

SOURIETTE.

Og er dog let at gennemskue.

GREVEN.

Virkelig! Jeg ønskede egentlig nok at vide —

SOURIETTE.

Undskyld! Det var netop Abbeden, som vi ikke skulde tale om.

GREVEN.

De har Ret. — Altsaa — jeg vil betro Dem, hvad de to Herrer har betroet mig under Tavsheds Løfte som den dybeste Hemmelighed: de ere begge forelskede.

CORINNA.

Aa, de lykkelige, hvis deres Kærlighed er dyb.

SOURIETTE

leende.

Og denne *dybe* Hemmelighed betror
De os.

GREVEN.

Fordi De anede den, mine Damer, fordi
de tvende Herrer netop dør af Elskov til Dem.

CORINNA.

Til os!

SOURIETTE.

Elsker hver af dem os begge eller hvordan?

GREVEN.

Hver har valgt sin. Men ingen af dem
vover at tilstaa sin store Kærlighed af Frygt
for et Afslag, der vil tvinge den Ulykkelige
bort fra den Elskedes Nærhed. Har de to
Herrer først faaet Vished om, at deres Haab
er forgæves, vil de ikke til Sorgen føje den
Fortvivelse: daglig at skue den Skønhed, som
aldrig skal blive deres. De vil rejse, har de
sagt mig, hvis Damerne ikke bønholder dem.

CORINNA.

Rejse bort! Aa jeg fatter det — og i det Fjærne drømme —.

SOURIETTE.

Rejse bort nu, netop som vi befinder os saa vel? Hvilket smagløst Indfald! Naa, Greve, hvem valgte saa hver af de Herrer?

GREVEN.

Hvem! Jeg *kunde* aabenbare det — men, vil De vise mig en Tjeneste, mine Damer! Vil De sige mig, hvorledes vilde De indrette Deres Liv, om det ganske kunde blive efter Deres Behag?

CORINNA.

Et underligt Forlangende!

SOURIETTE.

Vi er ikke forskellige fra andre Damer.

GREVEN.

Jeg beder Dem! Betragt mig som en Ven

— eller hvis De ikke tror paa Venskabet — som en gammel Formynder, og fortæl mig, hvorledes den Mand, der gjerne vilde takkes Dem, skulde smykke Vejen for Deres Fod.

SOURIETTE.

Nu, velan! Hvorfor ikke tilfredsstille Deres Nysgerrighed! Jeg ønsker mig da det muntreste Liv midt i alle Hovedstadens Fornøjelser. Dagen tilbragt med Besøg, Køreture, Landpartier, enhver Adspredelse, som de bedste Hoveder kan udtænke; hver Aften Selskab, Teater, Musik, Dans, altid et Hof omkring mig, aldrig et Øjeblik alene. Den Mand, der elsker mig, maa være en Slave med en Herskers Magt til at skabe evig Bevægelse, Lys, Pragt, Jubel, brusende Fester, et uforgængeligt Glædens Rige, hvori jeg vil leve som Kærlighedens Dronning.

GREVEN.

Og dertil er De skabt, charmante Souriette. Tør jeg hviske Dem et Ord i Øret?

SOURIETTE.

Hviske! Ah, det er den dybe Hemmelighed.

GREVEN.

Netop! Tillader De?

CORINNA.

Jeg skal lukke mine Øren.

GREVEN

fører Souriette over mod højre.

Smukke Souriette! Bankieren elsker Dem og netop Deres Ønsker falder sammen med hans Forhaabninger: han vil være Deres Slave mellem hundred andre, den ydmyge Skaber af Deres store Fest. Tænk paa det, hvis De ikke vil, han skal rejse!

SOURIETTE

leende.

Den Hemmelighed kendte jeg.

GREVEN.

Jeg kan tænke det, naturligvis. Og nu, aandrige Corinna, vil De være lige saa elskværdig mod min Nyfigenhed som Souriette?

CORINNA.

Jeg faar vel det. Saa hør da: ogsaa jeg tænker at leve i Hovedstaden, men for at nyde den Aandens Skønhed, som findes der. Jeg ønsker kun en Stue, men i den vil jeg samle vore Digttere, Filosofer, Skønaander, Kunstnere, og der vil jeg sammen med dem drøfte og bestemme alle Sindets og Sjælens Ytringer fra de sarteste til de stærkeste; der vil hver ny Bog, hvert nyt Værk, hver ny Tanke faa sin Indvielse, værdsættes og dømmes til Liv eller Død. Et Ideernes Tempel ønsker jeg mig, hvor jeg skal blive Præstinden.

GREVEN.

Og der vil aldrig findes en mere tilbodelsesværdig Præstinde, naar det gælder at føre de Vantro til det hellige Sted.

SOURIETTE

leende.

En herlig Tilværelse! Men undskyld, hvad Rolle skal den Udkaarne spille i Templet? Svinge Røgelsekarret?

GREVEN.

Ogsaa jeg vilde vove at spørge: hvilken Plads er tiltænkt ham. En Tempelvogters?

SOURIETTE.

Sørgelig Bestilling for en forelsket Mand.

CORINNA.

Tal ikke saa grovt! Den, der elskede mig, maatte ikke begære mig med plump og materiel Forelskelse. Han maatte — nej, lad Digteren tale for mig. (Hun fremtager en lille, i hvidt Fløjl indbundet Bog.) Hør, hvorledes en ung Digter skilddrer sine Følelser:

Hun læser:

Fjærnt, o fjærnt paa taagehyllt Bjærgtop
skimtes, anes Omrids af en Kvinde:
ingen Kvinde, kun en Glans af Hvidhed,
ingen Hvidhed, kun en Farveløshed,
intet Omrids, kun et Skær af Form!
Borte Jordens lerettunge Legem,
borte Solens lummerhede Attraa!
Kun en Aand i Taage
mødes
mødes med en Sjæl i Dis.

— Er det ikke sublimt?

SOURIETTE

leende.

Overmaade sublimt og bør foredrages med Musik af Sfærernes Harmoni.

GREVEN.

Jeg forstaar Deres Mening, Corinna, og tør jeg nu hviske Dem et Ord i Enrum!

SOURIETTE.

Ej et Ord, kun Skyggen af en Tanke, ej en Tanke, kun en Hjærnesitring.

GREVEN,

der har ført Corinna over til højre.

Sublime Corinna, Baronens elsker Dem og netop Deres Ønsker falder sammen med hans Forhaabninger: han vil være den Aand, der svæver Deres i Møde, han vil dyrke de samme Guddomme i det hellige Tempel som De. Tænk paa dét, hvis De ikke vil, han skal rejse!

CORINNA

til Greven.

Jeg kendte ikke Baronens Hemmelighed, men maaske anede jeg den dunkelt.

SOURIETTE.

Og nu: er Hr. Hemmelighedskræmmeren færdig med sine Varer?

GREVEN.

Aldeles udsolgt.

SOURIETTE.

Og hvad vil den skønne Arabella sige til at — at De ingen Hemmelighed har til hende?

GREVEN.

Den skønne Arabella foragter Mændene i sin urørlige Kyskhed.

SOURIETTE.

Ja, det paastaar hun tidnok. Og har hun altid været lige marmorkold?

GREVEN.

Hvad tror De?

SOURIETTE.

Tror intet. (Opremsende.) Sejsten Aar gam-

mel lod den koldsindige Arabella sig bortføre af sin Faders Rideknægt; tilbagehentet overraskedes hun en Maaned senere sammen med sin Musiklærer; sat i Kloster blev hun snart efter grebet i Brevveksling med tre unge Kavalerer — hvad Forholdet til hendes Skriftefader angaar, forbyder Agtelse for Religionen en udførlig Redegørelse; udvist af Klosteret blev hun hurtigst muligt gift; to Maaneder efter antruffet sammen med sin Elsker; skilt fra sin Ægtefælle har hun kendt mange Mænd og ikke de fattigste, og i et Liv fuldt af Omkiftelser —

GREVEN.

Milde Himmel, De taler jo som en Politirapport!

CORINNA.

Og hvor var Sjælen i alle disse Kapricer?

SOURIETTE.

Lad mig blot tale ud: under alle disse Omkiftelser forblev Arabella den samme marmorcolde, kyske Diana. Komediens spillede med Glans, thi Mandfolkene er dumme som Statister. Ogsaa De, Greve!

GREVEN.

Tak! Arabella er saare dejlig.

CORINNA.

Det kan jeg ikke se.

SOURIETTE.

Jeg heller ikke. Hun har en falsk Hjørnetand.

GREVEN.

Jeg har desværre aldrig mærket det.

CORINNA.

Hendes Hænder er haarde.

GREVEN.

Jeg har desværre aldrig trykket dem.

SOURIETTE.

Vil De irritere os, Greve!

GREVEN.

Hvor kan De tro! Jeg er Deres ærbødigste

Tjener, men jeg taler aldrig ondt om en Dame.

CORINNA.

Det er smukt af Dem, at De er mild i Deres Dom.

SOURIETTE.

Naa, jeg tror nu heller ikke, at Arabella har bedaaret Dem — nej Deres Blik drages til en anden Side.

GREVEN.

Til alle Sider, hvor noget smukt er at se.

SOURIETTE.

Nej, se derhen — derhen, hvor den takkefulde, unge Dame kommer, derhen gaar med Rette Deres Blik. Hun er sød.

CORINNA.

Et yndigt Barn.

GREVEN.

Netop et yndigt Barn, og derfor ser jeg

paa hende med en Faders Øje — eller en
Formynders Omsorg, om De vil.

SOURIETTE.

Man har læst Komedier om Formyndere,
der følte lidet faderligt overfor deres Myndlinge.

CORINNA.

Og den unge Slyngplante trænger til at
støtte sig mod en kraftig Stamme.

GREVEN.

Men saa ungt et Sind, der aabner sig
som en Blomst mod Solen, passer ikke til
trætte og desillusionerede Tanker.

SOURIETTE.

Hvem véd, om Trætheden ikke kunde
svinde for Blomstens søde Duft! — I hvert
Fald vil vi gaa.

GREVEN.

Hvis De vil gaa ned til Søen, vil De finde
to længselsfulde Kavalerer.

SOURIETTE.

Og Deres unge Ven?

CORINNA.

Ja, det er sandt, ham hørte vi intet om.

GREVEN.

Han er ung, fornem, smuk, klog, rig —

SOURIETTE.

En Fugl Føniks altsaa.

GREVEN.

Netop.

BEATRICE

som er kommen under de sidste Repliker.

En Fugl Føniks — den sjældne Fugl var værd at se.

CORINNA.

Den lever kun hvert tusinde Aar.

SOURIETTE.

Men dens Fødselsdag falder netop iaar
— efter hvad Greven siger. Farvel.

Souriette og Corinna gaar hilsende ud til højre.

TREDJE SCENE.

Greven, Beatrice, Senere Arabella.

BEATRICE.

Tror De, som er saa skeptisk, paa en
eksisterende Fugl Føniks?

GREVEN.

Ja, mit kære Barn. Jeg véd, der kommer
her til Øen en ung Mand, renere af Tanke-
gang, paalideligere af Vandel end vi gamle,
der omtumledes mellem mange Mennesker og
Hændelser og som ikke tror paa nogetsom-
helst, end ikke paa os selv.

BEATRICE.

Ja, tro paa noget maa man.

GREVEN.

Ikke sandt! Men — naar man bliver ældre og har set mange Tings Forgængelighed, falder det vanskeligt at bevare Troen og Illusionen: nyttige er faa, hæderlige færre, uselviske færrest; og da Begreberne ikke eksisterer udenfor Menneskene, tror man til Slutning hverken paa Nytte, Hæderlighed eller Godhed.

BEATRICE.

Hvis man tænker saadan, hvor kan man da leve! Hvis man anser Tilværelsen for unyttig og Menneskene kun for Rovdyr, hvorfor da vedblive i al den Usselhed?

GREVEN.

Maaske er *det* Grund nok, at man overhovedet eksisterer og at man har Vished om denne Tilværelses Ophør. Man behøver ikke at haste, naar man er sikker paa at naa Maalet.

BEATRICE

Nej, naar man ikke tror paa Lykken —

GREVEN.

Aa, Lykken, den er ikke svær at fange: det gælder blot at begrænse sig til det Opnaelige og tage alt, hvad der tilbyder sig. De fleste Mennesker narres for Lykken, fordi de ikke tager Øjeblikkets Nydelse, men bortskyder Nuet for at sikre sig en lykkeligere Fremtid.

BEATRICE.

Ja, hvis man ser Lykken i det ganske Materielle.

GREVEN.

Det hører med til Lykken. Dog ligemeget — hvori ser *De* da Lykken?

BEATRICE.

Det kan jeg ikke forklare. (Søgende.) I noget — der river En bort fra det Hverdags og fører En ind i store Følelser, der fylder Ens Sjæl — det er ikke Fred og heller ikke Kamp — ikke Angst og heller ikke Sikkerhed — men — men — langt, langt fra hvad De kalder Nydelse.

GREVEN.

Hum — dog ikke den følsomme Corinnas:
Aandernes Møde.

BEATRICE.

, De skulde ikke spotte hende. Som hun
er, føler hun renere og skønnere end de fleste.

GREVEN.

Tror De! Vi faar se.

BEATRICE

bittert.

Ja maaske har De Ret! Jeg er tilbøjelig
til at dele Deres Mening, at Dyd er et tomt
Ord og Lasten langt at foretrække — at ingen
Lykke findes, kun dyrisk Tilfredsstillelse — at
Mennesker foragter og hader hinanden med
Rette, thi alle er tilfals, Mænd og Kvin-
der — og at Magten tilhører de frækkeste,
medens de faa hæderlige og gode —

GREVEN.

— de gaar til Grunde. Det mener *jeg*,
for jeg har intet andet set i mit Liv. Neder-

drægtigheden var altid stærkest; Banditerne hærgede og regerede, og de hæderlige Folk bøjede Hovedet i Tavshed — hvad der var det klogeste — eller paalagde sig tusinde Lidelser til ingen Verdens Nytte. Men den Livsanskuelse kan ikke være Deres, kære Beatrice, De er for ung —

BEATRICE.

— for ung, det vil sige for dum.

GREVEN.

Nej, aldeles ikke. Men De skal nyde selve det at være til, fordi Deres Sjæl er ren som et ubeskrevet Blad og fordi de Aar, der svandt, ikke binder Bekymringer som Stene om Deres flyvefærdige Tanker. Se, er her ikke smukt? Hvilken himmelsk Luft, hvilket yndigt Syn igennem Træerne, hvor Solen straalere med tusind Farver i sin Nedgang og hvor Søen lyser som en Ædelsten! Hør Musikken oppe fra Slottet! Hør den klare, søde Melodi!

BEATRICE

henrevet.

Ja, her er smukt!

GREVEN

ømt.

Og godt at være.

BEATRICE

smilende.

Naa, jeg er heller ikke fortvivlet alle Dage.

GREVEN.

Men undertiden. Jeg ser ligesom en lille Sorg formørke Øjet og en bitter Tanke uddybe en fin Streg ved Munden. Hvad er Aarsagen? Betro Dem til mig! Er jeg ikke Deres Ven?

BEATRICE

rækker ham Haanden.

Jo, De er min Ven. Jeg tror, De holder af mig.

GREVEN.

Oprigtigt og for altid. Jeg vilde gerne være Dem til nogen Tjeneste, give Dem et godt Raad — det er min Mani at give gode Raad — være Deres Fortrolige i Deres Smaasorger.

BEATRICE.

Men, min kære Formynder, jeg har hverken store eller smaa Sorger.

GREVEN.

Og dog er De ikke glad?

BEATRICE.

Fordi jeg ikke har nogen særdeles Grund til Glæde udenfor den almindelige (smilende); Følelsen af at være til.

GREVEN.

Ingen Ønsker og intet Savn?

BEATRICE.

Aa jo: et bestemt Ønske og et bestemt Savn.

GREVEN.

Saa bestemt véd De Besked — det kan sandelig ikke kaldes Pigegriller. Altsaa — Ønsket og Savnet.

BEATRICE.

Jeg ønsker at være alt for et Menneske, og jeg savner, at én ikke er alt for mig.

GREVEN.

Den Følelse kan omskrives.

BEATRICE.

Ja nu véd jeg, De vil sige Forelskelse, Kærlighed og hele det dumme Litani. Men jeg véd ligesaa sikkert, at netop dette mener ikke jeg. Hvis en Mand levede i en stor Gerning, som han kunde dele med mig og hvoraf jeg kunde opfyldes: jeg fulgte ham, selv om han var gammel og grim, fattig og haard, selv om jeg aldrig kunde elske ham et Øjeblik, blot han kunde befale: dér gaar Vejen. Og var Vejen stenet og ufremkommelig og skulde jeg døje Nød og Foragt, medens jeg gik mine Fødder itu — hvis jeg følte, at den Vej maatte jeg, *fordi* jeg maatte: jeg vandred den med et frydefuldt Hjærte, savned intet, ønsked intet, var lykkelig og — ung.

GREVEN.

Hvor sød og brav De er!

BEATRICE.

Men — saadan en Vej peger man ikke paa, naar man ingen Tro har.

GREVEN.

Altsaa *jeg* formaar det ikke. Jeg tænkte det nok. Og Baronen? (Hun ryster smilende paa Hovedet.) Eller Bankieren? (Ligesaa.) Eller Abbeden? (Hastigt.) Ad ham ryster De ikke paa Deres smukke Hoved?

BEATRICE.

Aa, ham kender jeg saalidt og taler sjældent med.

GREVEN.

Han taler ellers gjerne med Damer.

BEATRICE.

Maaske med ældre.

GREVEN.

Aa, jeg tror ikke, han kender nogen Aldersgrænse nedad. Forresten — ham vil De hurtigt gennemskue. En klingende Bjælde! Hans Ord er falske.

BEATRICE.

Er han ikke klog og ivrig?

GREVEN.

Hans Kløgt er List, hans Iver Forfængelighed. Nej, sandelig om Abbeden vilde være den rette Gartner for saa fin en Blomst. Dog her trænges ikke til en Gartner, og heller ikke, som De tror, til en Pædagog, en Vejviser omkring i et ufremkommeligt Vildnis — nej kun til én, i hvis Haand De vil lægge Deres og med hvem De vil følges henad den skyggefulde gode Vej, medens Solen staar højt og Fuglene synger.

BEATRICE.

Aa, jeg forstaar: Fugl Føniks.

GREVEN.

Maaske netop! En ung Mand, der tror, føler, længes ligesom De, lidt tungsindig, fordi Livet synes kun at byde Skuffelser istedetfor Lykke, lidt uerfaren, men ikke enfoldig, smuk, ridderlig, fornem, god, rig, endog uhyre rig —

BEATRICE.

Hold op, hold op! Hvor bliver jeg ubetydelig ved Siden af saadan Fuldkommenhed!

GREVEN.

Jeg har den Tro, at hine usynlige Guddomme, der raader over Mennesker, fører ham herhen, hvor han vil møde Dem, se Dem — og føle sig ringe overfor saamegen Ynde og Elskværdighed.

BEATRICE.

Og er ikke Hr. Greven selv den mægtige Guddom, der styrede den unge Mands Fjed til denne Ø?

GREVEN.

Jeg er blot et Redskab i en højere Styrelses Haand. Hans Fader Hertugen skildrede mig i et Brev, hvor sørgmodig hans Søn Chevalieren vankede omkring —

BEATRICE.

Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse.

GREVEN

vil overhøre Afbrydelsen.

— hvor lidet han nyttede sin rige Ungdom, fordi intet syntes ham attraaværdigt, hvorledes selv de skønneste Kvinder var Genstand for hans Ligegyldighed.

BEATRICE.

Tænk, end ikke Kvinder kunde bringe Liv i den unge Herre!

GREVEN.

Kære Beatrice! Jeg maa udtrykke mig saare daarligt og dumt, siden mine Ord kun vækker Deres Spot.

BEATRICE.

Skulde de da vække min Medlidenhed med den fremmede Kavalers?

GREVEN.

Maaske nogen Sympati. Jeg betragter den unge Mand som min Ven, Dem som min Veninde — og jeg beder Dem for min Skyld at modtage ham med Velvilje, slet ikke mere.

Maaske kan hans Selskab, da han er velopdragen og brav, blive Dem til nogen Adspredelse — hvis De da vil taale hans Selskab. Det er det Hele. Forlanger jeg for meget?

BEATRICE

forvirret.

Jeg beder Dem: tilgiv min Kaadhed!

GREVEN.

Intet at tilgive. Kun hvis jeg har trættet Dem med min lange Passiar, beder jeg Dem ikke at lade Deres Misfornøjelse gaa ud over min Gæst.

BEATRICE.

Hvor kan De sige sligt! — Han er allerede kommen?

GREVEN.

Nej! Jeg venter ham hvert Øjeblik. Jeg vil gaa ned at modtage ham — bryder mig heller ikke om at træffe Fru Arabella, som kommer der.

BEATRICE.

De lider hende ikke?

GREVEN.

Jeg lider egentlig ikke at se Dem og hende sammen. Hende selv har jeg som Mand intet imod: hun er smuk og ond. (Smilende.) Hun passer til Abbeden.

BEATRICE

smilende.

Som jeg til Chevalieren.

GREVEN.

Netop! Jeg beder Dem, Beatrice, vent mig lidt her, at jeg kan forestille Chevalieren for Dem.

ARABELLA.

kommer fra venstre og møder Greven.

Jager jeg Dem bort?

GREVEN.

Nej, min Naadige! Værtspilgter overfor en Ven, der vil besøge mig, tvinger mig til at gaa. Jeg efterlader Dem imidlertid i bedre Selskab end mit.

ARABELLA.

Ja, jeg begriber, der kræves Pligter for at forjage Dem fra dette Selskab.

GREVEN.

Selvfølgelig. Kun et uafviseligt Høflighedshensyn kunde fjærne mig fra Deres Side en saadan Aften.

ARABELLA.

Mon De mener det?

GREVEN.

Jeg forsikrer Dem. Jeg er ikke blind og jeg er endnu ingen Olding, følgelig —

ARABELLA.

Aa, Greve, De kender mig: De véd, det tomme Galanteri lader mig kold.

GREVEN.

Ak, De er altid kold! (Hilser og siger, idet han gaar.) Paa Gensyn snart, Beatrice!

Han gaar ud til højre.

FJERDE SCENE.

Beatrice, Arabella. Senere Abbeden.

ARABELLA.

Hvem var den Gæst, som Greven talte om?

BEATRICE.

En ung Chevalier, som han priser i de højeste Toner.

ARABELLA.

Han kaldte ham sin Ven?

BEATRICE.

Det er snarere Chevalierens Fader Hertugen, der er hans Ven.

ARABELLA.

Sagtens en ung Modejunker, der jager efter Fornøjelser?

BEATRICE.

Nej, ikke efter hvad Greven sagde. Tvært-

imod, han skal være melankolsk, ligegyldig ved Omverdenen, ude af Stand til at adspredde sig.

ARABELLA.

Maaske er han styg eller fattig, og da forklares dette let.

BEATRICE

ligegyldig.

Nej, han skal være meget smuk og uhyre rig.

ARABELLA.

Det var mærkværdigt. Forsaavidt kunde den unge Mand virkelig interessere mig.

BEATRICE.

Ja, gid De vilde interessere Dem for ham!

ARABELLA.

Hvad mener De dermed, hvad Vægt lægger De derpaa?

BEATRICE.

Greven forsikrer, at Chevalieren fortjener Interesse.

ARABELLA.

Tror De, at en Dame kan vise en ung Mand Interesse uden, at hendes Adfærd mistydes?

BEATRICE.

Nej, De har Ret! Straks begynder den flove Tale om Forelskelse og Kærlighed.

ARABELLA.

Netop! Og naar man nu engang føler sig kold overfor disse tarvelige Følelser, hvorfor saa lade sig mistænke?

BEATRICE.

Men naar man er sig sin LigeGYldighed bevidst, kan man foragte Mistanken.

ARABELLA.

Maaske. Men forresten — hvad hindrer *Dem* i at vise Chevalieren den Venlighed, som han efter Grevens Mening fortjener?

BEATRICE.

Intetsomhelst.

ARABELLA.

Undskyld: De er tilbageholden — og fuldkommen med Rette. Dog burde De da vist ikke begyndt med en Art Fortrolighed.

BEATRICE.

Tilgiv! Jeg fortjener denne Bebrejdelse. Nu da — jeg har ligesom det Indtryk, at Greven altfor stærkt ønsker, at Chevalieren skal behage mig eller jeg ham, og dette gør mig paa Forhaand lidt fortrædelig overfor en Kavalier, der naturligvis ingen Uvilje fortjener fra min Side.

ARABELLA.

Den Følelse forstaar enhver Kvinde, mit Barn. Dog — maaske kommer Chevalieren netop her for Deres Skyld?

BEATRICE.

Det kan jeg ikke tro. Han kender mig ikke.

ARABELLA.

Jeg tror nu, jeg engang flygtigt har set den unge Mand og véd hvem han er. Han

besidder virkelig et særdeles smukt Udseende; hans Familie hører til Landets fornemste Slægter; han selv har arvet uhyre Rigdomme ved sin Moders Død; Kongen vil desuden sikkert give ham enhver Stilling, som han ifølge sin Byrd har Krav paa; hans Karakter og Forstand berømmes overordentligt — kortsagt han ejer alt, hvad der kan behage en ung Dame som Dem.

BEATRICE

lidt afvisende.

Den Mand, der skulde behage mig, behøvede kun at vinde mit Hjærte, saa var jeg hans, ligemeget om han ikke var smuk, fornem eller rig. Hvis han trængte til mig mer end til alle andre Mennesker, var jeg hans — og han kunde gøre med mig, hvad han vilde.

ARABELLA.

Hvor sværmerisk De er!

ABBEDEN

kommer fra venstre og hilser.

Forstyrrer jeg Dem, mine Damer?

ARABELLA.

Paa ingen Maade.

BEATRICE.

Vi filosoferede yderst dybsindigt.

ABBEDEN.

Og deri gjorde De Ret efter min ringe Mening. Jeg troer, at Kvinder taler langt bedre om aandelige Ting end Mænd. Kvinder *vil* ikke sig selv i Samtalerne, de er ikke optagne af sig selv.

BEATRICE.

Jeg synes tværtimod, at Damer altid henhører til sig selv, hvad der siges om andre.

ABBEDEN.

Kun fordi de er mindre selvtillidsfulde end Mændene.

ARABELLA.

Derom bliver De lettere enig med Damer end med Mænd. De vil fange de svage Sjæle, Hr. Abbed!

ABBEDEN.

Er det et Angreb, Deres Naade, skal jeg berede mig til Forsvar?

ARABELLA.

Behøves ikke! Jeg forlader Valpladsen.
(Til Beatrice.) Gaar De med ned til Søen?

BEATRICE.

Nej, jeg har lovet at vente her.

ARABELLA.

Som De vil! Farvel saalænge, Sværmer-
ske; farvel Sjælefanger!

FEMTE SCENE.

Beatrice. Abbeden. Senere Pagen.

Under denne Scene mørknes det.

ABBEDEN.

Tillader De, naadige Frøken, at jeg holder Dem med Selskab, medens De venter?

BEATRICE.

Gærne, men tal med mig som var jeg en Mand — jeg er saa træt af de bløde Ord og de opvartende Talemaader.

ABBEDEN.

Plejer jeg at tale som en Hofmand med Dem?

BEATRICE.

Nej; derfor har ogsaa vore Samtaler i de sidste Dage gjort mig godt.

ABBEDEN.

Jeg taler uden Galanteri, og jeg har kun søgt Dem, fordi jeg sporede en aandelig Tilknnytning imellem os. Tro ikke, jeg mener, at jeg var den stærke, der tildrog, og De den svage, der fulgte — nej, vi tænkte éns, selv om vi ikke ad samme Vej var naaede til samme Betragtning. Var det ikke saaledes?

BEATRICE.

Jo, saadan var det. Hvorfor ikke sige det?

ABBEDEN.

Nej hvorfor ikke.

Lille Pavse.

ABBEDEN.

Er det indiskret at spørge, hvem De venter paa?

BEATRICE.

Det er ikke indiskret. Det er Greven, som vil forestille for mig en ung Mand, der skal være hans Gæst.

ABBEDEN.

Greven er en Hædersmand.

BEATRICE.

Hvorfor siger De det?

ABBEDEN.

Fordi jeg tænker paa den store Magt, som han ejer over Dem.

BEATRICE.

Han ejer ingen anden Magt end den, hans Venskab giver ham.

ABBEDEN.

Hvis det at nære Venskab for Dem, var nok til at faa Magt over Dem, vilde denne tilfalde mig, og besad jeg Magten, vilde jeg benytte den til andet end til at forestille unge Mænd for Dem.

BEATRICE.

Til hvad da?

ABBEDEN.

Til at bortføre Dem

BEATRICE.

Bortføre mig! Hvad er det, De siger!

ABBEDEN.

De forstaar mig godt. De Mennesker, der ikke vil gaa til Grunde i Tomhed og Sløvhed, maa have to Tilværelser: en for den usle Ver-

den, der omgiver dem — en anden, hvori de lever helt af alle Evners Styrke. Til denne anden Tilværelse vilde jeg bortføre Dem.

Jeg vilde tvinge Dem til at se ind i Dem selv.

BEATRICE

sagte, skælvende.

Hvordan! Sig det!

ABBEDEN.

Tror De paa dette, som De ser omkring os: de grønne Træer, den klare Sø, det pragtfulde Slot, de glade Mennesker — Vinen, Sangen, Galanteriet? Nej, De tror saalidt derpaa som jeg. De véd, at alt dette er kun for de enfoldige, de ringe Mennesker, de daarlige Sjæle — alt dette medtages som det selvfølgelig, som den Klædning, man ifører sig for at leve i Fred mellem andre. Men udenfor dette er de store Tanker, de verdensbærende Ideer, den lidende Menneskeheds Krav, Kærlighedens Bud, Aandernes Oprør. Ikke Religion — og dog Religion; ikke Filosofi — og dog Filosofi; ikke Samfundsomvæltning — men noget langt større: Menneskeheden vandrende i Tro og Begejstring imod den uindskrænkede Friheds Lykke.

BEATRICE

henrevet.

Ja, det er stort — det er Vejen.

ABBEDEN.

De er ikke som de andre ringe Kvinder — hvis Letsind jeg ikke bedømmer, men ynker —

BEATRICE

griber hans Haand.

Saadan skal en Mand tale.

ABBEDEN

beholder hendes Haand.

De vil hellere end alt andet: være med i det store Forbund?

BEATRICE

med stort Blik.

Er der et Forbund?

ABBEDEN

lavt.

Ja, hvis jeg kan stole paa Dem, hvis De tier ubrødeligt —

BEATRICE

lægger hans Haand mod sit Hjærte.

Saasandt mit Hjærte slaar — jeg tier.

ABBEDEN.

Saa hør da! Over al Jorden spænder Rosenkorsets Forbund: Brødre og Søstre, hemmeligt forbundne, ventende paa Timen.

BEATRICE.

Naar kommer Timen?

ABBEDEN.

Naar Stormesteren forkynder den.

BEATRICE.

Og han, hvem er han?

ABBEDEN.

Jeg tør ikke nævne hans Navn. Men hvis De vil indvies, da kommer den Stund, da jeg kan føre Dem til ham.

BEATRICE.

Ja, jeg vil indvies.

ABBEDEN.

Da maa De kende hele Læren, som Hermes Trismegistos forkyndte og Rosenkorset bevarede — Læren til Lyset.

BEATRICE.

Jeg vil lære alt, alt! Aa jeg anede, ja vidste, at der gaves noget andet! — Dette er Livet, dette er Frelsen. Og vil De være min Lærer?

ABBEDEN.

Jeg vil være Deres Lærer, hvis De vil være min Adept.

BEATRICE.

Hvorledes Adept?

ABBEDEN

næsten truende.

Hvis jeg er Lærer, og De Adept, er De ikke mere en adelig Arving og jeg ikke en Abbed — De er Adepten Beatrice, jeg er Læreren (forsigtigt, men stærkt) *din* Lærer.

BEATRICE

bøjer skælvende Hovedet.

Jeg vil være din Adept.

ABBEDEN.

Adepten har ingen Vilje uden Lærerens: Køn, Alder og Standsforskel ophæves — Dag og Nat maa Adepten staa tilrede. Kaldet Læreren, maa han komme, hvor han end opholder sig — den ringeste Gerning maa han udføre, naar Læreren befaler — alt maa han ofre for Lærerens Skyld. — Vil du det?

BEATRICE

som før.

Jeg vil være din Adept.

ABBEDEN.

Min Ting og Ejendom bliver du, indtil Indvielsen er fuldbyrdet, og jeg kan føre dig til Stormesteren.

BEATRICE.

Din Ting vil jeg være, min Lærer og Mester! Sig, at Du selv er Stormesteren — jeg føler det, jeg véd det!

ABBEDEN

mægtigt.

Spørg ikke! — Tavshed og Lydighed er
Adeptens Pligter.

BEATRICE.

Jeg skal tie og lyde.

ABBEDEN.

Saa vier jeg dig med de tre hellige Kys:
paa Pande, Mund og Bryst.

Han kysser hende.

BEATRICE

halvt i Knæ.

Sig, hvad skal jeg gøre! Befal, jeg ad-
lyder!

ABBEDEN.

Intet nu! Hold dig rede paa mindste
Vink!

BEATRICE.

Stol paa mig!

ABBEDEN.

Ingen maa mærke eller ane noget. Vi ses ved Nat, hellere end ved Dag.

BEATRICE.

Nu kommer Greven straks hid.

ABBEDEN.

Saa vil jeg gaa.

BEATRICE.

Hjælp mig, jeg beder dig! Jeg kan ikke nu tale med ham og Chevalieren.

ABBEDEN.

Vel, saa gaa bort og kom tilbage, naar du er roligere!

BEATRICE.

Tak, det vil jeg.

ABBEDEN.

Farvel! Husk, Rosenkorset vaager over

dig: hvor du gaar, følger tusinde usynligt den samme Vej — fremad, altid fremad!

BEATRICE.

Aah! Jeg føler det som om jeg bortførtes!

ABBEDEN.

Til den anden Tilværelse.

BEATRICE.

Min Lærer!

Hun griber hans Haand og kysser den; han drager hende til sig og kysser hende paa Panden.

ABBEDEN.

Gaa nu!

Han følger hende mod højre. Hun gaar ud. Under det følgende tændes Fakler mellem Træerne.

Pagen kommer ind og henter Flasker og Glas paa Bordet.

ABBEDEN

gaar mod hende og betragter hende.

Godaften, mit smukke Barn! Dit Ansigt er nyt her.

PAGEN.

Ja, Hr. Abbed! Jeg er kommen idag.

ABBEDEN.

Bring mig et Glas Vin.

PAGEN.

Gærne! (Hun bringer det, og han giver hende et Guld-
stykke.) Tak, Hr. Abbed!

ABBEDEN

drikker, men ufravendt betragtede hende over Glasset.

Du har et Spænde der.

PAGEN.

Hvor?

ABBEDEN

pegende.

Her over Brystet. Er det Guld?

PAGEN

ler.

Gud bedre det! Nej, saa rig er jeg ikke.

ABBEDEN.

Kunde du lide et Guldspænde, hvor Knap-
pen var en Diamant?

PAGEN.

Jeg tænker det.

ABBEDEN.

Jeg tror, jeg har et saadant. Kom en Aftenstund paa mit Kammer og hent det!

PAGEN.

Tør jeg ogsaa, Deres Højærværdighed!

ABBEDEN.

Er *du* bange af dig!

Han tager hende under Hagen.

PAGEN.

Ikke mer end til Husbehov! — Der kommer nogen.

SJETTE SCENE.

Abbeden. Pagen. Greven og Chevalieren
kommer fra højre.

GREVEN

gaar først og hastigt.

Kom her, min kære Chevalier, og lad mig —

Han standser og ser sig søgende om.

ABBEDEN,

der staar ved Bordet til venstre, vender sig.

God Aften, Hr. Greve!

GREVEN.

God Aften! Maa jeg forestille Dem, Chevalier, for en Bekendt af mig, Hr. Abbeden!

ABBEDEN.

Chevalieren er nylig kommen?

CHEVALIEREN.

For faa Øjeblikke siden.

ABBEDEN.

I en dejlig Aftenstund.

GREVEN.

Og Chevalieren har allerede gjort Bekendtskab med Damerne i vor lille Kres.

ABBEDEN.

De er lige saa elskværdige som smukke.— Ja,

rimeligvis har de to Herrer meget at tale med hinanden om, jeg vil derfor trække mig tilbage.

Han hilser og vil gaa.

GREVEN.

Aa, et Øjeblik, Hr. Abbed, De skulde ikke tilfældigt have set Frøken Beatrice i Aften?

ABBEDEN.

Jo, jeg saa hende for lidt siden sammen med Fru Arabella.

GREVEN.

Tak! Farvell! (Abbeden gaar ud til højre) Hum!
(Chevalieren har sat sig paa Bænken til højre; Greven gaar ned til venstre, hvor Pagen ses i Søjlegangen, og siger med halv Stemme)
Du Page!

PAGEN

ligeledes sagte.

Ja, Hr. Greve!

GREVEN.

Jeg gad vide, om man kan stole paa Dig?

PAGEN

ser klart paa ham.

Man kan ikke, *De* kan.

GREVEN

møder hendes Blik.

Vel, jeg tror dig. — Altsaa — har Abbeden været her længe?

PAGEN.

Ja, næsten lige siden De gik.

GREVEN.

Alene?

PAGEN.

Nej! Frøken Beatrice var her.

GREVEN.

Hum! — De talte sammen?

PAGEN.

Jeg kunde intet høre og intet se: de sad derovre, talte ikke højt, og det var mørkt. Men de talte ivrigt og meget tæt til hinanden.

GREVEN.

Saa gik hun?

PAGEN.

Da De kom. Men Abbeden blev og foreslog mig at hente et Guldspænde med en Diamant — her til mit Kalvekryds — paa hans Kammer.

GREVEN.

Naa! — Ja, hvad han byder, giver jeg dig det tidobelte af for en ringere Tjeneste.

PAGEN.

Behøves ikke. Jeg ynder ikke Gejstligheden stort — jeg er for ung endnu.

GREVEN.

Aa, Ungdom beskytter ikke mod Hellighed. — Jaja, jeg takker dig. Vil du passe lidt paa, hvad der sker her iaften?

PAGEN.

De kan befale over mig, som De vil, Hr. Greve.

Hun gaar ind i Pavillonen.

GREVEN

ser efter hende.

En stolt Erobring, hvis jeg var tyve Aar!
Han gaar ned imod Chevalieren, der sidder i Tanker paa Bænken.)
Saa' De den smukke Pige, Chevalier!

CHEVALIEREN.

Nej, jeg betragtede Maanen, der hæver sig og allerede kaster en Sølvstriben hen over Søen. Her er skønt.

GREVEN.

Jeg skulde tro det. Og godt er det, at De ved Ankomsten i det mindste behager Dem her.

CHEVALIEREN.

Jeg tilstaar, det er langt over min Forventning: dette yndige Sted: de elskværdige Da—Mennesker, jeg straks traf; Deres Venlighed, Hr. Greve! —

GREVEN.

Aa, min Gud, Deres Fader og jeg var i sin Tid saa fortrolige og solidariske som to Brødre — naar da Brødre *er* solidariske. Under-

tiden, naar jeg tænker tilbage paa mit Liv — og derpaa mærker jeg Alderdommen, at jeg hyppigt tænker tilbage — saa synes det mig det bedste, i hvert Fald det reneste, at mindes, hvorledes vi to saa ganske delte alle Tanker og Timer med hinanden. — De har ingen saa god Ven, Chevalier?

CHEVALIEREN.

Nej! Af dem, sammen med hvem jeg studerede ved Universitetet, knyttede ingen sig til mig: jeg stod fremmed for dem alle paa Grund af min Rang og Formue. De Daarlige blandt dem smigrede for mig — dem bortstødte jeg, og de Bedste fjærned sig fra mig af Frygt for den blotte Mistanke om, at de kunde bøje sig for Titlen og Pengene.

Jeg erindrer, der var en ung Mand med sjældne Evner — han dyrkede de skønne Videnskaber, studerede Naturens Fænomener, gav sig af med Matematik og Filosofi, — han tiltrak mig saare, og jeg tør paastaa, at han følte nogen Sympati for mig. Men han var fattig og stolt; jeg kunde ikke blive hans Fælle i Videnskaben, thi min *høje Stilling* paalagde mig tusinde Forpligtelser, der alle førte til Dovenskab og Uvidenhed — ikke hans

Ven, thi netop dertil forlangte han en Kamerat, der sammen med ham vilde anvende Dag og Nat til lærde Sysler — og hans Velynder *vilde* jeg ikke blive. Desuden, han brugte sin Fattigdom som Skjold mod dumme Fornøjelsers ødelæggende Magt.

Nej, Venner har jeg ikke. De unge Adelsmænd frister mig ikke, deres Adspredelser er ikke mine, end ikke deres Tale min. Jeg interesserer mig hverken for Jagt paa stakkels Dyr eller Spil om Guld, hvoraf jeg ejer mer end nok; heller ikke for Provinsens Skuespillerinder; allermindst for Hunde- og Hestestamtræer, knap nok for Menneskers. — Nej, Venner har jeg ikke. Dog ikke fordi jeg ringeagter Venskabet.

Aa, tilgiv, jeg taler saameget om mig selv. Jeg er egentlig ikke vant til, at nogen hører paa mig. Min Fader elsker mig, men anser mig for en Særling; Kamerater har jeg altsaa ikke. Jeg véd fra min Fader, at De, Hr. Greve, er en klog og ædel Mand, og De er kommet mig venligt imøde: det er faldet mig naturligt at tale naturligt. Stedet, Timen, Deres Velvilje indbød mig dertil og maa være min Undskyldning.

GREVEN.

Jeg takker Dem kun, fordi De viser mig Tillid og taler med mig, som var jeg en ældre Kamerat, en skikkelig Formynder om De hellere vil, og De finder ikke villigere Tilhører.

De bor altsaa ude paa Landet. Finder De ikke Beskæftigelse der?

CHEVALIEREN.

Hvilken skulde jeg finde! Bestyre mine Godser? Det gør mine Forvaltere bedre end jeg. Skal mine Bønder flaa, for at jeg kan leve som en Eventyrprins, saa maa disse Bødler hellere besøge Flaningen end jeg.

GREVEN.

De ser sort. Dog, hvorfor bliver De paa Landet, naar Livet der ikke behager Dem?

CHEVALIEREN.

Hvor skal jeg hen! Til Hoffet? Jeg véd, Hr. Greve, at De tænker som jeg: hvorfor dømme mig til det daglige Syn af en stakkels Fyrste, der skønt ganske blottet for Forstand alligevel tror sig særlig benaadet af Gud.

dommen og som omgives af opblæsté Ministre og krybende Hofsnoge? Puh ha! den blotte Tanke derpaa kvalmer!

GREVEN.

Ikke saa ilde at se alligevel.

CHEVALIEREN.

Jeg har set nok. Eller skal jeg gaa til Armeen, marchere med en chamarreret Uniform i Fredstid og lade mig sende i Krig, naar et fyrsteligt Lune eller en Ministers Dumhed koster Tusinder Livet?

GREVEN.

Lystigt undertiden baade i Garnisonen og i Krigen.

CHEVALIEREN.

Nej, intet af dette lokker mig. Nej, saa fristede det mig snarere at leve for Videnskaben, hvis jeg duede dertil, hvis min Forstand og min Opdragelse tillod mig en anstrængt aandelig Virksomhed. Men allermost vilde det friste mig at leve langt fra Mennesker i en stille Krog af Verden, dyrkende min Have,

byggende mit Hus, vendende tilbage til Naturen.
Der vilde jeg vel faa Fred for mine Tanker.

GREVEN.

Tror De ikke, at denne Ø i alt Fald
nogen Tid kunde være Dem et taaleligt Op-
holdssted?

CHEVALIEREN.

Jo! Jeg synes, her klinger i Luften lige-
som en blid Musik, der beroliger Sind og Sans.

GREVEN.

Her spilles og synges den hele Dag, og
ofte den hele Nat, douc't og muntert.

CHEVALIEREN.

Musik gør En dog tungsindig.

GREVEN.

Aa, alt gør En tungsindig, kære Chevalier,
hvis man selv vil. Jeg mener ingenlunde, De
ser *for* sort paa Tingene — den Art Tale
faar De ikke at høre af mig — men jeg tror,
De tillægger Tingene for stor Værdi. Tag

Deres Personlighed bort fra alt det, der krænker eller forarger Dem!

CHEVALIEREN.

Ja, kunde man!

GREVEN.

Det kan man godt. Almindeligvis plejer man først i mine Aar at føle sig saa træt som De nu. Tag nu den ældres Erfaring med i Deres Betragtning: man skal kende alt; man skal deltage i alt hvad der sker; man skal leve der, hvor Livet gaar stærkest og hvor Menneskene baade er bedst og værst; man skal tale og taale, elske og stride, vredes og pines. Livet er kort nok endda, hvis man skal have alting med, og *hvis* man ikke faar alt med, fortryder man bagefter sin Efterladenhed: de Jordbær, man ikke spiste, var de sødeste, og den Pige man ikke kyssede, den smukkeste, og den Mand, man ikke dræbte, den usleste. Venner og Fjender, Lyst og Nød — alt skal tages igennem. Ens Ungdom og Manddom er en lang, snæver Vej, boret gennem Klippesten. Hist og her skinner et stakket Lys: en Ædelsten i Klippens Aarer — en

Solstraale, der falder gennem en Revne — en sjelden Blomst i vidunderlige Farver; man bader sig i Solskinnet, man plukker Blomsten og drager videre, indtil man kommer ud, træt og — klog.

Og hvis man da ikke er helt død, kan man leve nogle Aar i Fred, i en velsignet Hjærtets LigeGYldighed for Menneskers Tumlen og Larmen, kun tænkende paa de faa, som man holder af og hvem man tillægger Værdi. Resten eksisterer simpelthen kun som Ukrudt og Glimmer, Slakker og Smuds. Men man elsker des højere den ædle Sten — den fine Blomst — elsker ogsaa Videnskaben og de skønne Kunster, om De vil, Chevalier — elsker endelig Naturen, alt hvad der er upersonligt og intet har med Mennesker at skaffe.

Men nu trætter jeg Dem med *mine* Betragtninger.

GHEVALIEREN.

Hvor kan De tro! Jeg er Dem taknemlig for disse Ord ud fra en Tankegang, som vel ikke er min, men med hvilken jeg kender Berøringspunkter. Alligevel — hvorfor skal man egentlig bane sig frem gennem den snævre

Vej? Hvorfor søge Mennesker, naar man dog bør kaste dem bort?

GREVEN.

For at kende dem og for ikke at bortkaste det Smudsige, inden man besidder det Rene. Og hvorfor ikke? Nu — uden store Ord — det underholder En prægtigt at kende Mennesker. Jeg vilde ikke undværet mine kære Samtidige, selv om jeg kunde faaet den Hytte, som De tænker Dem i en fortryllet Naturlilstand.

CHEVALIEREN.

Maaske ogsaa Mennesker gærne vil tækkes Dem.

GREVEN.

Ingenlunde. De, der ikke lider mig, tæller stærkere end de, der vil mig vel. Men hvorfor skulde De, som er ung, fornem, velopdragen, rig — og, tilgiv, veludseende, ikke finde høflige Buk og smilende Ansigter omkring Dem?

CHEVALIEREN.

Saadanne har jeg vel ogsaa fundet.

GREVEN.

Og de afskyr de smilende Ansigter og de straalende Øjne?

CHEVALIEREN.

Troløse Smil og onde Øjne!

GREVEN.

Hvor vil De hen! Det gælder ikke alle.

CHEVALIEREN.

Nej naturligvis. Jeg føler mig ung og dum, naar jeg siger sligt, og jeg tror virkelig, jeg forbedrer mig ved Deres kloge Tale.

GREVEN.

Det var da prægtigt. Men — for at vende tilbage til de smilende Ansigter: De er bleven bortskræmmede?

CHEVALIEREN.

Nuja, mine første Erfaringer var bitre. Jeg elskede, jeg forgudede en Kvinde — og denne min Guddom viste sig snart for mig

saa ussel, saa troløs, saa blottet for Hjerne og Hjærte, at jeg fik en hæftig Lede ved den hele Kærlighedens Akt — en Følelse, som jeg ikke har forvundet endnu.

GREVEN.

Forstaaeligt nok. Dog — De tror ikke paa, at alle er som den ene?

CHEVALIEREN.

Jeg tror — og tror ikke. Hidtil har jeg gyst ved Tanken om at sige og høre de samme Ord, gentage de samme Fagter, udstaa den samme Hjærtebanken og Feber, plages af Attraa og Skinsyge, blive dum og fejj, gaa til Vejrs og falde til Jorden — akkurat som hundredtusind andre Mennesker. Jeg ser uendelige Rækker af Mennesker anbragte i samme Positur, knælende, besværgende, henrykte, kysende! Tænke sig, naar jeg kysser min Elskede, saa kysser i samme Øjeblik hundredtusinder hver sin — og føler nøjagtigt det samme som jeg. Saaledes i min Personligheds stærkeste Ytring undgaar jeg end ikke den tarveligste Almindelighed. Jeg synes, det er

latterligt og sørgeligt paa éngang — i hvert Fald uværdigt.

GREVEN.

Ja, hvis man ikke i Begejstringens Hede glemmer alle Betænelighederne. Forresten naar jeg drikker en Vin, der smager mig, plager det mig ikke, at Tusinder i samme Øjeblik fornøjer sig med en Vædske, der ikke vejer op imod den ædle Drue. Paa Kyssets Modtagerske eller Giverske kommer alting an. De ser paa Begrebet. Tænk ene paa Personen!

CHEVALIEREN.

Hidtil kunde jeg ikke.

GREVEN.

Jeg glæder mig over, at De to Gange har sagt *hidtil*.

CHEVALIEREN.

Ja, ærligt talt, jeg véd ikke, hvad der gaar af mig i Aften. Er det den smukke Overfart -- de elskværdige Mennesker, der modtog mig — Deres venlige og opmuntrende Ord — Luften, Faklerne, Musikken, Maanen:

jeg føler mig spænstigere, med Lyst til at glemme og til at leve i Nuet.

GREVEN.

Ypperligt! — De fandt vore Damer smukke og indtagende?

CHEVALIEREN.

Særdeles elskværdige. Ogsaa Herrerne.

GREVEN

leende.

Naturligvis. Men selv en Filosof har Lov at skænke det smukke Køn en stærkere Opmærksomhed.

CHEVALIEREN

smilende.

Nu ja, de smukke Damer passede til Øens hele Trylleri.

GREVEN.

Og dog har De endnu ikke set den smukkeste Dame her og den, De vil synes bedst om.

CHEVALIEREN
med ligegyldig Hoflighed.

Virkelig. Og hvem er denne Dame?

GREVEN

Det er en ung Pige uden Koketteri og uden Smaalighed. Et klogt og kækt Væsen, der søger at tale og tænke paa egen Haand og som formaar det. I hende findes ingen Svig. Hendes Smil lyser af Hjærtets Godhed, hendes Øjne straalere mildt og lidt sørgmodigt. Blufærdig uden Snærperi, kundskabsrig uden Pedanteri, medfølelse uden Klynkeri, skøn som Stjærnerne og rede til at ofre alt for den, hun elsker — saadan er Béatrice.

CHEVALIEREN
ser paa ham.

Men, Hr. Greve, denne Varme —

GREVEN
langsomt.

Jeg holder af Beatrice som en Fader, en Formynder, om De vil — hun er nitten Aar, jeg en og fyrré, og jeg giver mig nu saalidt af med Elskov som med Dans.

CHEVALIEREN

høfligt.

Og Frøken Beatrice er her?

GREVEN.

Jeg tænkte egentlig, hun var hér, netop her paa dette Sted og vilde saa forestillet Dem for hende.

CHEVALIEREN

som før.

Jeg takker Dem.

GREVEN.

Og, oprigtigt talt, begriber jeg ikke, hvor hun er henne. Hvis De ikke tager mig det ilde op, vil jeg forlade Dem et Øjeblik og opsøge hende.

CHEVALIEREN.

Bevar'es! Jeg er skamfuld over saa megen Artighed.

GREVEN

idet han rejser sig.

Saa bliver De her imens!

CHEVALIEREN.

Ja, det vil jeg. Her er saa smukt.

GREVEN.

Vi ses da om lidt. Ønsker De nogen Forfriskning efter Rejsen, faar De den her i Pavillonen.

Greven gaar igennem Sejlegangen, banker sagte paa et Vindue og gaar ud til venstre.

SYVENDE SCENE.

Chevalieren. Pagen. Arabella.

PAGEN

kommer ud af Pavillonen og gaar over mod Scenen til Chevalieren, som sidder bortvendt fra hende.

Ønsker den naadige Herre noget?

CHEVALIEREN

uden at vende sig imod hende.

Nej! Jeg trænger til intet.

PAGEN.

Jeg er derinde, hvis Herren vil kalde.

CHEVALIEREN

drejer Hovedet en Smule, ser koldt paa hende, vender sig bort igen.

Jeg ønsker intet. Gaa du blot!

Pagen smiler og gaar ind mod Huset. I det Følgende skimtes hun af og til i Søjlegangen.

ARABELLA

der under de foregaaende Repliker har staaet i Baggrunden, dækket af Træerne, kommer nu frem paa Bænken. Maanelyset falder over Kjolens hvide Atlask.

De sidder her alene, Chevalier!

CHEVALIEREN

springer op.

Naadige Frue, De her!

ARABELLA.

Jeg kommer til Ulejlighed?

CHEVALIEREN.

Hvor kan De tro! Naar De staar der for mig i Deres skinnende Dragt, skøn som Mennesker ikke er, synes al denne Aftens hemmelighedsfulde Dejlighed legemliggjort i Dem.

ARABELLA.

Artigheder! Jeg lider dem ikke, Chevalier!

CHEVALIEREN.

Jeg beder Dem, vredes ikke! Find mig latterlig eller taabelig, men bliv ikke krænket over mine Ord! Jeg forsikrer Dem, jeg er ingen Modejunker, der læsper Artigheder frem som en Devot sine Bønner. Men straks jeg saa' Dem ved min Ankomst, blev jeg betaget af Deres Skønhed og Væsen, og da jeg hørte Deres klare og stolte Ord, følte jeg, at jeg stod overfor en Kvinde af anden Art end dem, som jeg hidtil havde kendt. Bliv da ikke forbavset over, at da De pludselig aabenbarede Dem for mig, hvid og straalende i Maanelyset, troede jeg at se selve Snedronningen.

ARABELLA.

Dronning er jeg ikke, men heller ikke synderlig varmere end Sneen. Og hvor artigt De end fører Deres Tale, Chevalier, mit Hjærte røres ikke af smukke Ord.

CHEVALIEREN.

Derom tvivler jeg ikke.

ARABELLA.

Men hvis De vil samtale med mig, saa —

CHEVALIEREN.

De gør mig lykkelig. Vil De sidde her!

De sætter sig paa Bænken.

ARABELLA.

Jeg maa da sige Dem, at dette er mit Yndlingssted her i Parken; jeg gaar gjerne herhen ved Aftentid, naar ingen ellers kommer. Nu holder de Fest paa Slottet.

CHEVALIEREN.

Og De vil ikke deltage?

ARABELLA.

Deres Morskab trætter mig, og jeg afskyer disse smiskende Herrer og disse leflende Damer.

CHEVALIEREN.

Over hvilke De er højt hævet.

ARABELLA.

Beständig Artigheder! Vil De, at jeg skal gaa?

CHEVALIEREN.

Vil De forbyde mig at tale, saa lyster jeg, men De kan ikke forbyde mig at tro Dem bedre, renere, af et finere Stof end hine Kvinders graadige Hær. Der ligger en Verden mellem Dem og hine.

ARABELLA.

De kender mig jo ikke — og alligevel: paa en Maade er der en Verden imellem de andre og mig.

CHEVALIEREN.

Ser De!

ARABELLA.

Ikke fordi jeg er smukkere, klogere, elskværdigere — tværtimod. De skal nok erfare, at jeg véd saare lidet, har mange Luner og onde Tanker — jeg holder mig en Smule rank, det er det Hele.

CHEVALIEREN.

Fru Arabella, én Ting véd jeg, at jeg hellere vil kysse Sømmen paa Deres Slæb end øje alle hine Kvinder.

ARABELLA.

Barn som De er! (Hun rækker ham Haanden, som han kysser; hun trækker den til sig). Nej, nej, ikke saadan! Og De lader mig jo ikke tale ud.

CHEVALIEREN.

Jeg tvivler ikke om Forskellen mellem Dem og de andre.

ARABELLA.

Der gives den ene: medens jeg ser alle Kvinder drømme om Kærlighed, tale om Kærlighed, leve for Kærlighed, saa — ja, jeg er maaske en Vanskabning, et Uhyre i menneskelig Skikkelse — men jeg har aldrig elsket.

CHEVALIEREN.

Jeg tror det vel. Hvem var Dem værdig!

ARABELLA

fortsættende.

Jeg forstaar end ikke Ordet. Jeg føler intet, som jeg kan give dette Navn! Min Gud, jeg kan synes bedre om den ene end om den anden. Hvorfor for Eksempel nægte det!

Jeg følte straks Sympati for Dem, da vi mødtes — jeg kan sige det saa aabent, fordi ingen mistænker mig for Koketteri —

CHEVALIEREN.

De gør mig usigeligt lykkelig.

ARABELLA.

En Sympati, som vil forøges, hvis De holder Dem fjærnt fra det dumme Galanteri. En Mand og en Kvinde *maa* da kunne tale sammen uden straks at gentage de udslidte gamle Fraser.

CHEVALIEREN.

Jeg har længe tænkt ganske som De.

ARABELLA.

Jeg forstod det straks — det var Baandet, der uvilkaarligt knyttedes, da vi mødtes. Men — skal jeg tilstaa Dem en Svaghed?

CHEVALIEREN.

De gør mig nysgerrig.

ARABELLA.

Netop *det* er jeg. Nu har jeg saalænge hørt Tale om Elskov, om dens Lyst og dens Nød, at jeg griber mig i Nyfigenhed efter ogsaa at kende denne alt overvindende Følelse. Men Guderne har nægtet mig denne *Lykke*. Jeg er af Marmor, tror jeg. Alligevel, *den* vilde faa en Belønning, som lærte mig denne Livets Vidunderfølelse at kende — thi en Smule nysgerrig er jeg.

CHEVALIEREN.

I Sandhed, en misundelsesværdig Dødelig!

ARABELLA.

Ak, De er ligesaa umulig som de andre. De *maa* være galant. Jeg tror, det er rent mekanisk.

CHEVALIEREN.

De er da ikke vred paa mig?

ARABELLA.

Hvor kan De tro!

Lille Pavse.

CHEVALIEREN.

Tilgiv! Der brænder mig et Spørgsmaal
paa Læben. Dog, De er vred!

ARABELLA.

Spørg blot — vi *er* Venner.
(Hun rækker ham Haanden, som han ærbødig trykker og straks slipper.)

CHEVALIEREN.

De har aldrig elsket —

ARABELLA.

Nej!

CHEVALIEREN.

Men — De har været gift?

ARABELLA

mærkt.

Ah!

CHEVALIEREN.

Nu er De vred!

ARABELLA.

Aldeles ikke! Men hvorfra véd De egentlig
om mit Giftermaal?

CHEVALIEREN.

Da jeg gik bort fra Søen med Greven, spurgte jeg ham en Smule om de Damer og Herrer, jeg havde truffet.

ARABELLA.

Og han fortalte om mig?

CHEVALIEREN.

Intet. Han nævnte blot, De havde været gift — jeg spurgte om intet mere.

ARABELLA

tungt.

Gift har jeg været — men aldrig elsket; gift i et halvt Aar — og siden saa' jeg ikke min Gemal; gift har jeg været — men aldrig tilhørt — nej, De vilde ikke tro mig, og desuden hvad kender jeg til Dem: De er jo et vildfremmed Menneske, som maaske ser paa mig med det samme usle Begær som de andre.

CHEVALIEREN.

Nej nej! De gør mig Uret. Jeg maa forklare og forsvare mig. Jeg tænker som De,

føler som De. Kvinder har jeg kendt i min pure Ungdom, men de og deres Elskov bragte mig kun Lede ved dem og alt Elskovens Væsen. Jeg mærkede, at jeg var utilgængelig blot for den fjærneste Dragning henimod saadanne Kvinder — og samtidigt følte jeg inderst inde, at der etsteds i Verden, langt borte, højt oppe, gaves et kvindeligt Væsen, en Madonna, et helligt og uberørt Gudmenneske, til hvem man nærmede sig som til den hellige Gral, i lutret Ærefrygt, i inderlig Tilbedelse. Jeg saa' min Madonna i Drømme — og jeg fortvivled over aldrig at møde hende.

Og saa iaften saa' jeg Dem — og i samme Nu vidste jeg, at denne slanke, hvide Lilje var mine Drømmes Længsel, den hellige, den uopnaaelige. (Han knæler.) De vil da ikke tvivle om, at jeg tror Dem og forstaar Dem. Men De vil ogsaa forstaa mig: jeg tilbeder Dem uden den Attraa, som krænker Dem — men jeg er Deres; hver Fiber i min Sjæl, hver Ting jeg raader over, lægger jeg for Deres Fod.

ARABELLA.

Barn, Barn! Jeg tror Dem! De er ung og god! (Hun bøjer sig ned over ham og kysser ham sagte paa Panden.) Jeg indvier Dem til min Ridder, og De

skal ingen anden lyde end mig, og jeg vil vogte Dem for Verdens Misundelse og List.

CHEVALIEREN

rejser sig skælvende.

Jeg vil kun leve for Dem.

ARABELLA.

Ja, lev ene for mig! Søg da ingen her uden mig!

CHEVALIEREN.

Jeg kender jo ingen — ja Greven, det er sandt.

ARABELLA.

Greven ja — det er Deres Ven?

CHEVALIEREN.

Min Faders Ven! Men han synes mig klog og vil mig vel. Ham kan jeg stole paa.

ARABELLA.

Stol paa ingen uden mig, hvis De vil være min Ven!

CHEVALIEREN.

Jeg stoler ene paa Dem i alt hvad der gælder. Men Greven —

ARABELLA.

Han er klog ja — lidt *for* klog.

CHEVALIEREN

Jeg forstaar. Han klæber ved Jorden.

ARABELLA.

Netop. Søg ham ikke for meget! Tal med ham om ligegyldige Ting — aldrig om mig!

CHEVALIEREN.

Som De befaler! Men husk, at mit Hjærte kun er opfyldt af Dem og at jeg opholder mig her som Grevens Gæst —

ARABELLA.

Barn! — De venter ham her?

CHEVALIEREN.

Ja, han kommer her med Frøken Bea-

trice — en Art Myndling af ham, sagde han — han priste hende i høje Toner.

ARABELLA.

Gjorde han det! Ja, hun er smuk og elskværdig.

CHEVALIEREN.

Han sagde, hun vilde behage mig. Jeg hørte kun lidt efter — jeg tænkte bestandigt paa Dem, paa atter at møde Dem. Hvorfor skal jeg egentlig træffe hende?

ARABELLA.

De bryder Dem ikke derom?

CHEVALIEREN.

Jeg bryder mig kun om en eneste i Verden!

ARABELLA.

Vil De gaa en Tur sammen med mig langs Søen?

CHEVALIEREN.

Hellere end alt andet.

ARABELLA.

Saa gaa i Forvejen ned mod Broen! Jeg vil vente en Smule her.

CHEVALIEREN.

De kommer snart?

ARABELLA.

Meget snart! (Hun følger ham til højre, hvor han gaar ud; da hun vender sig, kommer Greven og Beatrice fra venstre; hun mumler mellem Tænderne.) Forsent, Greve, ganske forsent.

Hun sætter sig paa Bænken.

OTTENDE SCENE.

Arabella. Greven. Beatrice. Senere Stykkets
øvrige Personer undtagen Chevalieren.

GREVEN

idet han kommer frem.

Naa, min kære Chevalier! (Standser og ser sig om.)
Hvor er De?

ARABELLA.

Hvem søger De, Greve!

GREVEN.

Chevalieren søger jeg.

ARABELLA.

Og finder mig.

GREVEN.

Har De maaske set Chevalieren?

ARABELLA.

Set ham har jeg, men det er lang Tid siden.

GREVEN.

Hum! Det lader ikke til, at jeg er heldig med min Præsentation.

ARABELLA.

Ja, nu gaar jeg og lader Dem alene med Deres smukke Myndling. (Hun gaar mod Scenens Baggrund og standser der.) Aa, Greve, tag mine Handsker til mig henne ved Bænken!

GREVEN.

Gærne! (Han gaar hen til Bænken og leder.) Jeg kan ikke se dem.

ARABELLA.

Saa maa jeg hjælpe Dem. (Hun gaar hen til ham og taler sagte, medens Beatrice staar henne til venstre). De er jo diskret, Greve! Husk, naar De træffer Chevalieren i disse Dage, at jeg belønner fyrsteligt den Diskrete!

GREVEN

med et Sæt.

Hvad behag— (fatter sig.) Jeg takker for Løftet og skal erindre Dem om det. (Han kysser hendes Haand.) Paa min Diskretion kan De stole.

ARABELLA.

De er en galant Mand. (Idet hun gaar ud til højre.) Godnat Beatrice!

BEATRICE.

Godnat! (Til Greven.) Og Deres Fugl Fønix var fløjet?

GREVEN.

Ja, jeg tror saasandt, Guldfuglen er borte.

BEATRICE.

Den blev ked af at sidde i Buret og vente paa mig?

GREVEN.

Aa, jeg er en daarlig Fuglefænger.

Bankieren og Souriette kommer ind fra højre.

BANKIEREN

lystig.

Godaften igen, Greve, opholder De Dem altid her?

SOURIETTE.

Dette er maaske Konsultationsstuen?

GREVEN

i samme Tone.

Netop. Trænger nogen til Raad — jeg har til alle. Jeg bruger ingen selv.

BANKIEREN.

Tak! Behøves ikke! (Han fører Greven over til højre, medens Damerne samtaler til venstre.) Tak, kære Ven, jeg er det lykkeligste Menneske! Hun vil aldeles som jeg.

GREVEN.

Og De som hun.

BANKIEREN.

Jeg føjer hende i hendes smaa Ønsker.

SOURIETTE

henimod dem.

Hvad hvisker Herrerne om?

GREVEN.

Vi taler om Damernes Ønsker — dem maa man altid føje.

SOURIETTE.

Jeg kender en Mand, der vil lystre mit ringeste Ønske som en Lov.

GREVEN.

Jeg tænker, vi kender ham alle tre.

SOURIETTE.

Der har vi Corinna og Baron.

Hun gaar henimod de ankommende, og Bankieren følger efter hende, medens Baron skynder sig hen til Greven.

BARONEN

sagte til Greven.

Tak, kære Ven!

GREVEN.

I Orden?

BARONEN.

Fuldkommen. Hun er vidunderlig.

GREVEN.

Hun følger Dem?

BARONEN.

Ikke straks, ikke straks! Jeg følger først hende.

GREVEN.

Det er altid en Begyndelse. (Til Corinna, som er kommen hen til dem.) To Aander mødtes?

CORINNA

tager Grevens Arm.

Det var som Magi: han vil alting som jeg. Abbeden er kommen ind, uset, gennem Søjlegangen og staar pludselig bag den Søjle, til hvilken Beatrice læner sig i Tanker.

ABBEDEN

bag Søjlen.

Beatrice!

BEATRICE

skælvende.

Ja!

ABBEDEN.

Kom straks til mig!

BEATRICE.

Jeg følger.

Han forsvinder, og hun gaar stille ud igennem Søjlegangen.

SOURIETTE.

Og nu til Fest!

BANKIEREN.

Ja til Fest!

BARONEN.

Kommer De med, Greve!

GREVEN.

Straks, straks!

CORINNA.

Vi vil savne Dem. De er en galant Mand.

Han kysser hendes Haand.

SOURIETTE.

Ja, Corinna har Ret: der er ingen som
De, den galanteste af alle Mænd.

GREVEN

idet han kysser hendes Haand.

De overvælder mig, mine Damer!

De to Par gaar lystige ud under Raabet: Til Fest!

GREVEN

efter dem.

Farvel saalænge — (Vender sig.) Og nu;
Beatrice — (ser sig om.) mio dio — borte!

PAGEN

gaar mod ham fra Søjlegangen.

Ja, borte.

GREVEN

efter en lille Pavse sætter sig ved Bordet tilvenstre.

Naa — lad mig saa høre!

PAGEN.

Her var Chevalieren og Fru Arabella.

GREVEN.

De talte længe sammen?

PAGEN.

Al den Tid, De var borte.

GREVEN.

Og saa?

PAGEN.

Saa sagde han, da de skiltes for straks igen at mødes: jeg bryder mig kun om en eneste i Verden.

GREVEN.

Og det var hende?

PAGEN.

Det var den kyske Fru Arabella.

Hun ler.

GREVEN.

Hys! — Og Frøken Beatrice, hvor blev hun af?

PAGEN.

Hun gik med Abbeden.

GREVEN.

Med Abbeden?

PAGEN.

Han var her; han stod der ved Søjlen og sagde: Kom straks til mig!

GREVEN.

Og saa gik hun?

PAGEN.

Straks.

GREVEN

langsomt.

Og Baronen fandt Corinna, og Bankieren Souriette.

PAGEN.

Og Chevalieren Arabella.

GREVEN

lavere.

Og Abbeden — Beatrice. Arme Beatrice!

PAGEN.

Ja, stakkels unge Dame.

GREVEN.

Og jeg var alles Formyndere — en dejlig Formyndere — Daarernes Formyndere —

PAGEN.

Nej, det er ikke Dem, der er Daarernes Formyndere.

GREVEN.

Nej, der var ingen Brug for mig.

PAGEN

ler.

Og nu er De alene — som Paven i Rom.

GREVEN.

Aa, alle Veje fører til Rom: fire saa smukke Damer — hvem véd, hvad Tiden bringer for en diskret og galant Mand — det er de gamle Ungkarles Aarhundrede. Og forresten er jeg jo ikke alene — jeg har jo dig, min smukke Page!

PAGEN.

Ja mig har De, saameget De vil.

GREVEN.

Saa giv mig en Smule Vin, at jeg kan drikke din Skaal.

PAGEN

gaar og kommer.

Her er Vinen!

GREVEN.

Skaal da for alle smukke Kvinder! (De
drikker sammen.) Vil du synge for mig?

PAGEN.

Gærne!

Hun tager en Luth, spiller og synger:

Natten os gemmer
tæt og varm,
Verden os glemmer:
nu kysser jeg din Silkebarn,
nu favner jeg dit slanke Liv!
Du rødmer, du flygter; bliv, o bliv!
Elskoven kalder til dybeste Sødme:
din Rødme
vil dø
paa Cytheres den duftende Stjerneglans-Ø.

HOS SIGBRIT.

PERSONERNE:

PRINS CHRISTIERN.
ERIK VALKENDORF.
KNUD FEGRI.
ALBRECHT HONDORF.
SIGBRIT.
DYVEKE.

Handlingen foregaaer i Bergen.
Efteraarete 1507.

Hos Sigbrit. Inderværelset bag Skænkestuen, hvortil en bred Skydedør i Baggrunden fører. Langs hele Døraabningen gaar i Skænkestuen en Disk, hvorpaa ses mange Flasker, Glas, Krus og andet Tilbehør. Bag Disken staar en Pige. I Inderværelset, der er tarveligt møbleret med hollandske Møbler, men yderst renligt, fører en Dør i Forgrunden til venstre ind til Sigbrits og Dyvekes Sovekammer; en Dør i Baggrunden til højre fører ud til Gaardspladsen bag Husets Port. Midt i Stuen et rundt Bord, hvorom magelige Stole. Til venstre et lille Bord med Syredskaber.

FØRSTE SCENE.

Sigbrit staar bag Disken og betjener Gæsterne, der skimtes helt i Baggrunden. Dyveke sidder ved det lille Bord til venstre og syer paa et Kjoleliv. Knud Fegri kommer til højre bag om Disken og standser hilsende foran Sigbrit.

KNUD.

Han er en lyshaaret, velbygget, ung Fyr med et skæglost, godlidende Ansigt.

Jeg faar vel Lov at gaa indenfor og hilse paa Eders Datter?

SIGBRIT.

Hun er knap 40, bred, statelig og rank, med rødbrunt Haar. Hun er yderst sirligt klædt i hollandsk Dragt.

Det faar I vel.

KNUD.

Og saa lader I mig nok bringe en Flaske Rhinskvin af den bedste?

SIGBRIT.

Den skal jeg bringe Jer selv.

KNUD

gaar forbi, ind i Stuen mod Dyveke.

Ærbødigste Hilsen, skønne Jomfru.

DYVEKE.

Hun er 17 Aar, høj og smal, med et lille Hoved, violblaa Øjne, gyldenrødt Haar, smalle fine Hænder og Fødder. Hun bøjer Hovedet let, idet hun vedbliver at sy, uden at se paa ham.

Hilsen igen, Mester Knud!

KNUD.

Ak, var jeg saasandt Eders Mester, — da skulde I komme til at begegne mig anderledes.

DYVEKE

lader forskrækket.

Hvad! Er jeg ikke høffig mod en af min Moders bedste og hyppigste Gæster, da faar jeg med hende at bestille.

KNUD.

Jo, paa Høflighed skorter det ikke. Eders Moder har sikkert ingen Grund til Klage. Og jeg sad gerne her den hele Dag.

DYVEKE.

I her — i dette Kammer! — I, hvis Fader ejer det skønneste Stenhus paa hele Torvet!

Der i Karnapen kunde jeg vel lide at sidde ved mit Sytøj — og se den store Mængde af travle Folk passere forbi —

KNUD.

— som dog aldrig vilde have for travlt til at kaste et Blik op til det Vindue, i hvilket I sad.

DYVEKE

ler.

Naaja, — et Blik har aldrig skudt en
Jomfru ihjel.

KNUD.

Men vel en Ungersvend.

DYVEKE.

Er de saa skrøbeligt Kreatur! — Jaja,
saa I kunde altsaa ikke tænke Jer mig siddende
i det Vindue, aa saa ærbart bøjet over mit
Linned. — (Hun ler.) Kun med et lidet stjaalet
Øjekast ned til de Forbispaserende.

KNUD

nærmere.

Hvor I piner mig, Jomfru Dyveke, I
véd saa vel: netop der saa' jeg Eder helst i
Verden.

DYVEKE.

Hys — ikke sige sligt!

SIGBRIT

kommer med Flaske og Glas paa en Bakke.

Her er Vinen, unge Herre! (Hun sætter Bakken paa det runde Bord.) Og hvad hvisker I saa hæftigt til Dyveke?

KNUD.

Jeg!

DYVEKE.

Hr. Knud beundrede det smukke Liv her.

KNUD.

Ja, det gjorde jeg. (Han gaar til Bordet, til Sigbrit.)
Tør jeg skænke for Eder?

SIGBRIT.

Tak, jeg drikker ikke Vin paa denne Tid af Døgnet.

KNUD

til Dyveke.

Men et lille Glas for Eder, at I kan kredense mig Vinen?

SIGBRIT.

Heller ikke.

DYVEKE.

Jovist, lille Mo'er, jovist! Et lille Glas af din Rhinskvin — som du faar fra Holland.

SIGBRIT

uden Vrede.

Dyveke!

DYVEKE.

Hvad saa! Alt, hvad der kommer fra Holland, er godt — og forresten løber den Flod Rhinen vist ogsaa i Holland? Ikke sandt, Mester Knud!

KNUD.

Det tror jeg sikkert. Og i hvert Fald, alt det bedste, det skønneste kommer fra Holland.

DYVEKE

leende.

Det kalder jeg talt som en god Normand.
(Hun tager Glasset.) Holland leve! Stød til, Mo'er Sigbrit.

KNUD.

Vist saa.

SIGBRIT.

Jaja da, et lille Glas.

KNUD

som har skænket for Sigbrit.

Holland leve! — ned med Lybæk!

SIGBRIT.

Hys, unge Herre, ikke saa højt — skønt jeg ikke elsker de mægtige Herrer paa Tyskebryggen højere end I. Men Kunder er Kunder, hvorfra de saa stammer —

KNUD

fortsættende med Bitterhed.

— — og velbyrdige Hr. Albrecht Hondorf —

DYVEKE

fortsættende.

— har ligesom I sin Gang her i Huset — mig til liden Glæde og Plasér.

KNUD

med lysende Øjne.

Virkelig!

DYVEKE

som atter syer ved Bordet.

Det skal I dog ikke gøre Eder til Gode over. — I er mig ikke kærere for det.

SIGBRIT.

Hvad kærere? En hæderlig Jomfru har ingen kær.

DYVEKE

fortsættende, opremsende.

— — uden sin Bejler i Tugt og Ære.

Hun synger.

Roselil og hendes Mo'er
de sad over Bord,
de talte saa mange skæmtsomme Ord.
Hahaha — hohoho!

SIGBRIT

formanende — uden Vrede.

Nu styr dig, Dyveke!

KNUD.

Hvor smukt I dog synger!

SIGBRIT.

Hun lærte alt som lille Pige den vokale
Kunst i Amsterdam, og hendes Lærer roste
hende meget. Alle hendes Lærere.

DYVEKE

lader Sytøjet synke.

Det var dengang.

SIGBRIT.

Lidet tænkte vi da paa — —. Jaja,
mangen En er falden dybt for at stige des
højere. — Vi faar se, — vi faar se. —

DYVEKE

stirrende ud for sig, hensunken i sig selv.

Jeg drømte engang — —

KNUD.

Hvad drømte I?

DYVEKE

farer sammen.

Ingenting! Eventyr!

KNUD.

Om Kongesønnen, om Prinsen? (Han skænker
og drikker.) Naa, han er jo kommen.

SIGBRIT.

Hvad siger I?

DYVEKE.

Nu bare ud dermed — det trykkede Jer
hele Tiden — jeg saa' det nok.

KNUD

skænker igen, rystende paa Haanden af Sindsbevægelse.

Jeg siger intet — uden hvad hele Byen
taler om.

SIGBRIT.

Og den siger?

DYVEKE

halvt syngende.

Fagre Ord og høvisk Tale —
Alle Byens Haner gale —
Høsekluk og Andesnadder —
Og en Jomfrus Rygte er i Smadder.

SIGBRIT

stærkt.

Hvad siger Byen?

KNUD

bleg.

At Hans Naade Junker Christiern fandt Behag i Eders Datter paa Ballet i Aftes — at han viste hende skellig Gunst under Dansen — at han uafbrudt bød hende op den hele Nat — at fornemme Frøkener og ædle Rigens Mænd følte stor Harme og Fortrydelse herover — og at Ballet og Festen standsede i samme Nu, som Jomfru Dyveke tog Farvel.

SIGBRIT.

Da taler Byen for én Gangs Skyld sandt.

Lille Pávse.

DYVEKE.

Sandt, sandt, jeg uselig ringe Mø
fandt Naade for den højmægtige Herres
Øjne — Kong Cadmor og en Tiggerkvind!
Kender I Visen? (ler.) Men jeg er ikke storagtig,
Knud Fegri, I maa gjerne tale til mig — idag.

KNUD

hurtigt.

Hvad mener I med idag?

SIGBRIT.

Af Tale kommer Fortrydelse, Dyveke!
(Pigen fra Disken har nærmet sig.) Hvad er der? Nu
kommer jeg!

Hun gaar hen til Disken.

KNUD.

Det er da derfor, at I er saa underlig
imod mig idag.

DYVEKE.

Jeg er som altid.

KNUD.

Ja, dejlig som altid, forheksende som altid, men kold og fremmed. (Sagtere.) Dyveke, husk det — jeg elsker Eder.

DYVEKE

smiler venligt.

Gør I? Er I ganske sikker derpaa?

KNUD.

At jeg elsker Jer! Dag og Nat er I ikke borte fra mine Tanker — aldrig et Øjeblik er jeg Eders Billede foruden — og altid drømmer jeg — drømmer de skønneste Drømme om, at I vorder min og sidder ved min Side, duger mit Bord, breder min Seng og vandrer Søndagmorgen med mig til Kirke, medens Almuen og Borgerne bøjer sig for Jer store Dejlighed.

DYVEKE.

Saaledes drømmer I.

KNUD.

Og hvad drømmer da I?

DYVEKE.

Jeg — jeg drømmer om Bjørne og Ulve, Rubiner og Smaragder, Jægerhorn og Højenloftssal. — Det farer og straalere og jager og jubler i mine Drømme.

Forresten drømmer jeg saa sjældent. — Jeg sover saa godt og drømmeløst. *(smilende.)* Jeg er ikke saa elskovsfuld som I. — Hvorfor er I saa elskovsfuld?

· KNUD.

Fordi I er dejlig.

DYVEKE.

Er jeg saa dejlig?

KNUD.

Der er ingen Jomfru i Norges Land saa underskøn som I.

DYVEKE.

Smukke Ord.

KNUD.

Jeg gav gerne mit Liv for Eder.

DYVEKE.

Jeg har intet Brug for Eders Liv. (Hun rejser sig og retter sig rank.) Men for *mit* Liv — for *mine* unge Aar har jeg Brug.

KNUD.

Dyveke, hør mig! Ingen Kvinde i Bergens By skulde faa det som I. Jeg skulde bære Eder paa Hænderne.

DYVEKE

ler højt.

En dejlig Trone! — (Hun griber ham hastigt om Haandleddet. — Halvt syngende.) Stor er Haanden og haard og rød — skabt til at slide for dagligt Brød.

KNUD.

I haaner mig. Og hvilken anden Trone venter I paa?

DYVEKE.

Det maa I lade mig om.

KNUD.

Jeg forstaar, Skaal, Jomfru Dyveke, Skaal
for — — —

DYVEKE

afbryder ham lyttende.

Hys, — der kommer Nogen — jeg hører
høj Tale.

KNUD

gaar nogle Skridt tilbage og ser ud mod Skænkestuen.

Det er velbyrdige Købmand Albrecht
Hondorf fra Tyskebryggen.

DYVEKE.

Aa, kun ham.

KNUD.

Hvem venter I?

DYVEKE.

Jeg? Ingen!

ANDEN SCENE.

De Forrige. Albrecht Hondorf kommer bag om
Disken.

HONDORF.

Han er en bredskuldret, svær Mand mellem Tredive og Fyrre. Han
bærer Fuldkæg, stærkt rødligt, der naar ham ned til Brystet.

Øl, Moder Sigbrit, Øl af bedste Bryg — nys-
sens hjemkommen vil jeg have — den største
Kande.

SIGBRIT.

Straks, Herre! Men vil I ikke vente
herude i Køligheden?

HONDORF

træder forbi hende, ler.

Nej, herinde i Heden, min allernaadigste
Fru Moder.

Hoho! Allerede en Falk i Dueslaget — skønt
er det en Falk? — Haahaa! Allerhøjest en liden
Kanariefugl.

KNUD

rejser sig, hæftigt.

Hvad mener I?

HONDORF.

Hvad nu? I vil vel ikke falde mig an.
(Han slaar paa Sværdhæftet.) Vi Lübeckere bærer
Sværd ved Lænd trods nogen Riddersmand,
medens I, unge Herr Knud! — Alle I Borgere
her i Staden er kun for Bønder at regne.

KNUD.

Det skal Ingen sige mig paa, at jeg er
en ufri Mand — mindst I!

DYVEKE

koldt og bestemt.

Fred i Stuen, om jeg tør bede — eller
ud med Jer begge!

HONDORF.

Potz Tausend! Ja, er hun ikke stolt som
en spaniolsk Prinsesse, der hun staar knejsende
som et Alterlys!

Prinsesse, hvad? — Man maa jo bøje sig
ydmygeligen.

DYVEKE.

Hvad mener I, Hr. Hondorf! — Ja, er han

ikke saa svulmende som en Øltønde, der han
staar prustende som en Hval!

HONDORF

ler højt.

Haha! I véd vel nok, hvad jeg mener.
Prinsesse og Dronning og Ballets Sol!

Han bøjer sig hen imod hende.

Lad mig se, har I Danseskoene paa
endnu?

SIGBRIT

der kommer med Øllet, gaar imellem dem.

Lad Barnet i Fred, velbyrdige Herre!

HONDORF.

Jeg lader det aldrig mangle paa skyldig
Respekt. Naa, der er Øllet. Skænk i, Mo'er
Sigbrit, skænk i. (Til Knud Fegri.) Jeg skænker
ogsaa for Eder, Hr. Ærgerlig!

KNUD.

Tak for mig! Jeg drikker min egen Vin.

HONDORF

tømmende Ølkruset.

Vin, det der! — Med Forlov, hvad
handler Jer Fader med?

KNUD

farer op.

Hvad nu!

SIGBRIT

gaar imellem dem.

Det véd alle Folk i Bergens By, hvad gamle Anders Fegris Skibe farer med.

HONDORF.

Vi paa Tyskebryggen kærer os lidet om Smaahandlerne her i Byen og deres Pæreskuder. (Knud vil fare op. Sigbrit standser ham.) Men ellers vil jeg kun sige dette: Købmænd kender Varer som Djævlens sine Folk, og hvis I holder det Sprøjt der for Vin, saa har I aldrig smagt en ægte Drue. Kom I kun op til mig en Dag paa Kontoret! Træd kun dristigt ind, stig op til min Inderstue i øverste Stokværk, og jeg skal skænke Eder en spansk Vin, der skal brænde Jer som en Ildslue i Ganen, saa tør og saa fyrig — hvis I da ellers tykker om Sligt og kan fordrage en stærk Drik. — Naa, hvorfra kommer saa den Rhinskvin, Mo'er Sigbrit?

SIGBRIT

der har staaet ganske rolig, ser halvt paa ham.

Derfra!

DYVEKE

ler og klapper i Hænderne.

Mo'er kan svare.

HONDORF.

I har Ret. En Vinhandler snakker ikke om hvorfra og hvordan. (til Dyveke.) Det klæder Jer over al Maade at le saa lystigt.

DYVEKE.

Ogsaa naar jeg ler ad Jer?

KNUD

henrykt.

Eders Skaal, allerskønneste Jomfru.

HONDORF

betragter ham med et lille Smil.

Véd I, Jomfru Dyveke, naar et Fruentimmer først ler, — saa har man snart sin Vilje. Syng mig en Vise til Øllet, skønne Jomfru!

DYVEKE.

En Vise! Nu ja, jeg vil ikke synge for
Jer, men nok for mig selv!

Hun tager en Luth fra Væggen.

HONDORF.

Visen bliver den samme og Tilhørerne med.

DYVEKE

spiller og synger.

Hvem stolprer henad Vejens Sten,
saa kroget og træet?
Hollah! Det er den Bondemand,
der aldrig kan spise sig mæt.
Goddag, Guds Fred, o Jomfru fin,
sig, vil I være Allerkæresten min? —
Gak bort, du usle Krybelus!
Jeg heller vil i Helved bo
end være hos dig i dit Armodshus.

Hvem vralter over Byens Torv,
saa vigtig og bred?
Hollah, det er den Kræmmerkarl,
som snød sig rig og fed,
Pst, pst, goddag, min smukke Glut,
vær min for denne Pengetut! —
Gak bort, du lunkne Fiskeblod!
Jeg heller vil i Helved bo
end være hos dig i din Fedtebod.

Hvem rider fremad højt til Hest —
Hun bryder pludseligt af og siger træet:

Jeg orker ikke længer.

KNUD.

Men Visens Slutning, Jomfru?

HONDORF.

Behøves ikke! Jeg véd, hvordan det ender. Til Slutning kommer Kongesønnen, og med ham drager den Skønne bort og bliver hans Brud.

DYVEKE.

Tror I det ender saaledes?

HONDORF.

I Viser og Eventyr, — ja.

KNUD

som har drukket tæt.

Ak, Gud, ja! Jeg tror det ender saaledes. I har fortjent en Dronningekrone, skønneste Dyveke, kun en Konge er Eder værdig. Og ham faar I, hvis der ellers raader et Forsyn over de ædle Menneskers Liv.

HONDORF.

Naa, naa, unge Mand! Vinen faar Eders
Tunge til at løbe med altfor poetisk Snak.

KNUD

famler efter sin Kniv.

Nu har jeg nok! Nu skal I mærke, hvor
ung jeg er!

HONDORF

vigende.

I forstaar vel Spøg.

KNUD

med Kniven fremme, rasende.

Ja, saadan forstaar jeg den.

SIGBRIT

kommer imellem dem.

Fred her i Stuen, om jeg tør bede. — I
har faaet nok, Knud, nu maa I se til at bringe
Jer selv hjem.

KNUD.

Men han fornærmer mig, og jeg finder
mig ikke deri.

SIGBRIT.

Det skal I heller ikke! Hvorfor skulde I vel det, I, som er rig og velopdragen, og for hvis Slægt enhver Mand føler Agtelse. — I véd det godt, Knud, for Jer ligger alle Veje aabne. (Hun gaar nærmere til ham og taler sagtere, medens Hondorf skænker sig af Øllet.) Og saa skulde I tilsætte Alt det, I har at vente, ved en Kiv, som I yppede her paa en Vinstue med en af disse Lybækkerknægte, hvis Overmod vi alle harmes over, men som vi ogsaa alle for Tiden er nødte til at gaa af Vejen for. Hvor kan I være saa dum, Knud! Han kan sagtens staa sig ved Striden. Han søger ind i sit sikre Kvarter, hvor ingen holder Rettergang og Dom uden hans egne Venner og Fæller, medens I —

Gaa hjem, Knud, og naar vi træffes igen, skal I faa vor bedste Modtagelse.

KNUD.

I har vel Ret, Mo'er Sigbrit, jeg skal gaa.

SIGBRIT.

I er en brav Gut, Knud!

KNUD.

Farvel Dyveke! Eders Moder lover mig
den bedste Modtagelse, naar vi træffes
igen — siger I det Samme?

DYVEKE

ser paa ham, smiler skælmisk, siger meget venligt.

Ja, naar vi træffes igen!

KNUD.

Tusend Tak! (Han kysser hendes Haand.) Og
husk nu det, der staar i Visen:

Tidlig og silde,
ved Sorg og ved Gilde,
om Vaaben skal drages,
om Byrder skal tages,
til hans Liv slukkes ud,
kan I stole paa Knud.

Farvel, allerskønneste Jomfru Dyveke!

DYVEKE

næsten ømt.

Farvel, Knud, farvel!

Knud gaar uden at hilse Hondorf. Sigbrit følger ham til Døren
i Baggrunden og staar igen ved Disken.

HONDORF

der roligt har drukket.

Saa blev vi af med ham.

DYVEKE.

Vil Jeg ser ham gærne.

HONDORF.

Hellere end mig?

DYVEKE.

Ja.

HONDORF.

Det Flødeskæg!

DYVEKE.

Altid bedre end Ølskæg.

HONDORF

viskende Skummet af sit Skæg.

I har ikke prøvet at nærme Eders Læber
til det.

DYVEKE.

Jomfru Maria bevare mig.

HONDORF.

— — for noget værre, ja. I vil vel ikke altid paakalde Jomfru Maria som Eders Skytspatron?

DYVEKE.

Hvad mener I?

HONDORF.

Sæt Jer lidt tættere hen til mig, Jomfru!

DYVEKE.

Jeg hører godt, hvor jeg sidder.

HONDORF.

Men Eders Moder dér hører mere med et halvt Øre end en anden En med to.

DYVEKE

ler.

Selv om de er nok saa lange.

HONDORF.

Saa maa *jeg* rykke hen til Eder.

Han, der sidder ved det store Bord, er ifærd med at flytte sin Stol.
Sigbrit drejer Hovedet og ser paa ham; han bliver siddende.

Jeg er en formuende Mand, Jomfru Dyveke, en særdeles formuende Mand, og min Formue øges med hver Dag, jeg lever i dette dumme Land, hvor alle er og bliver fattige.

DYVEKE.

Fordi I flaar de arme Fiskere, som var de Flyndere og ikke Guds levende Skabninger.

HONDORF.

Vi handler med alle. — Vi bedrager ingen.

DYVEKE.

Mo'r Sigbrit fortalte netop igaar til en fornem Mand, med hvilke Lodder I vejer og med hvilken Alen I maaler.

HONDORF

farer op.

Gjorde hun. — Saa skulde hun da —

Han bryder af.

DYVEKE

hæftigt.

Hvad skulde hun? — Sig det — sig det
til hende selv!

HONDORF

rolig.

Nok derom! Mo'er Sigbrit véd ellers selv,
hvordan Vin spædes og Øl tyndes.

DYVEKE

rejsende sig halvt.

Hvorfor søger I ikke andetsteds hen, naar
Varene mishager Eder saadan her?

HONDORF.

Fordi I sidder her i denne Inderstue — det
véd I saare godt. Og jeg véd ogsaa, mangen
en Gang har I set saare venligt til mig.

DYVEKE.

Hvorfor skulde jeg ikke det? I fortalte mig mange morsomme Ting om andre Mennesker og fremmede Lande, hvor der er bedre at være. Her er fattigt og graat her i Norge — og Vinteren er saa græsseligt lang. Og altid regner det, Foraar og Sommer og Efteraar.

Nu igen! — Hører I, dryp — dryp — dryp — ganske ens, hver Dag samme evindelige Dryp.

Hun ser lidt paa ham.

Naar I sad der og fortalte om Landene med Sol og blaa Himmel, saa syntes jeg næsten, der kom Lys og Varme fra Jert store røde Hoved. (Hun ler.) Det sidder der som et Taarn paa Jeres Skuldre.

HONDORF.

Til de Skuldre lænede I en Aftenstund det lille smukke Hoved, medens jeg fortalte. I laa med halvtlukkede Øjne, og min Arm var om Eders Liv, og jeg fornam, hvorledes Eders Hjærte slog mod Livstykket.

DYVEKE.

I husker fejl! Eller jeg maa være falden i Søvn og har taget Eders Arm for Lænestolens.

HONDORF.

I sov ikke.

DYVEKE.

Saa drømte jeg vel! Ligemeget! Og hvad saa?

HONDORF.

I er ung og smuk — jeg er ikke gammel. Hvorfor vil I ikke være med mig? Jeg vil give Jer alle de Ting, som Kvinder attraar: fine Klæder, rige Smykker, en skøn Bolig, lækker Kost og flinke Opvartersker.

Hvorfor vil I ikke være med mig? I vilde ikke fortryde derpaa.

DYVEKE.

Jeg troede, de Lybækker Købmænd skulde leve ugifte her i Bergen?

HONDORF

trækker paa Ordene.

Ugifte vel — men ikke uden Kærest.

DYVEKE

roligt — lidt lavt i Mælet.

Saa dette byder I mig?

HONDORF.

Nu — ja — fordi jeg ikke kan andet.
Men saasnart jeg drager herfra — hvad der
vil ske om to Aar — skal I blive min ægte-
viede Hustru, saasandt hjælpe mig Gud og
hans hellige Mænd.

DYVEKE

tier og ser ud for sig.

HONDORF.

I tror mig ikke?

DYVEKE

farer sammen.

Jo — jeg tror Jer.

HONDORF.

Og I svarer?

DYVEKE

som til sig selv.

Sæt, at jeg gik ind derpaa, — hvad Sikkerhed vilde jeg saa have for, at I ikke om to Aar, — var det ikke to Aar? — akslede jert Skind og drog herfra uden mig, ladende mig sidde her i Spot og Nedværdigelse? Maaske endog som den, der skulde føde andre end mig selv — hvis jeg da ikke vilde falde min Moder til Byrde.

HONDORF.

Jeg lider godt, at I tænker og taler saaledes. Man skal paa intet indgaa, uden at vide sig vel forvaret.

Men jeg, Jomfru Dyveke, jeg skal sikre Eder paa enhver optænkelig Maade. Jeg skal straks overdrage til Eder en Pengesum, stor nok til at betrygge Eder for mange Aar — jeg skal for Døds Skyld bestemme Jer en forsvarlig Arvelod efter mig — jeg skal endelig straks tilsikre Eder ved Ed og

ved vidnefast Dokument, at jeg ikke skal forlade Landet uden med Eder som min retmæssige Hustru.

Jeg skal gøre alt dette, inden I drager ind i den Bolig, jeg skal istandsætte til Jer. Tror I mig saa?

DYVEKE.

Jeg har troet Jer hele Tiden. Og *vilde* jeg — saa vilde jeg vel uden alle disse Foranstaltninger. Men hvorfor vil I det?

HONDORF.

Hvorfor?

DYVEKE.

Ja, hvorfor vil I endelig have mig til at føje Jer Vilje?

HONDORF.

Hvorfor? Det véd I vel! Og I vil vel ikke, at jeg skal klynke eller synge min Kærlighed frem som en Nar eller en Gøgler. Men jeg kan gærne sige, at jeg er ganske gal efter Jer — at jeg, som har kendt mange Kvinder, Dag og Nat tænker paa Jer og griber efter Jer. Jeg føler ligesom

en Hunger overfor Jer, og jeg kan aldrig blive mæt, hvis jeg ikke faar Jert slanke Legem saaledes favnet af disse mine Hænder, at I er lukket derinde som i et Fængsel.

Jeg er saa vild efter Jer som en hungrig Kannibal efter Menneskekød.

DYVEKE

bleg, smiler let.

Se, se, saa graadig er I da! Kunde I nu ogsaa være mig tro?

HONDORF.

Jeg har kendt mange Kvinder, siger jeg — naar jeg har Jer, har jeg Alle.

DYVEKE

taler ud for sig, halvhøjt.

Det var godt.

HONDORF.

Hvad siger I? — Hvad svarer I mig?

DYVEKE.

Det er jo et smukt Tilbud.

HONDORF.

I siger det saa løjerligt.

Lille Pavse.

Tror I maaske, at I har et bedre?

Lille Pavse; han rykker nærmere hen til hende.

Har I faaet Frøkennykker? Lyder Danse-
musikken endnu for Jer? Er I ikke klogere
end som saa? Ved I ikke, at stakket Dans
er snart sprunget?

Vil I være Spillebold for en Nats Lune?

Bilder I Jer maaske ind, at Junker Christiern,
naar han forlader Landet, tager Eder med
som sin Gemalinde. Dronning Dyveke — hvad?
Dron-ning Dy-ve-ke — Hejsa, hvor det klinger!

Men det kommer aldrig til at klinge i Eders
Øren.

DYVEKE

ser paa ham.

I er dum og raa.

HONDORF

forbitret.

Hvad siger I? Er det Jert Svar paa et
saadant Tilbud?

DYVEKE.

Mit Svar er nej og nej og tusinde
Gange nej.

HONDORF

tæt ind paa hende.

Jomfru Dyveke! I skulde dog tage Jer
i Agt.

SIGBRIT

nærmende sig.

Hvad nu igen! Hvad vil I med Pigen,
Hondorf?

DYVEKE

med en kort Latter.

Til Kærest vil han ha' mig — til at
sidde paa Stads udenfor Tyskerkvarteret og
vente, til Hr. Kræmmeren sniger sig ud ved
Aftenstid, for at opvarte ham.

Tusind Tak gode Herre! Vil I ikke nu
bejle videre til min Moder?

Hun gaar ind til venstre.

SIGBRIT.

Naa, slap det derud!

HONDORF.

Jeg ønsker at ægte Jer Datter, naar jeg *kan* — ja. Indtil da —

SIGBRIT.

Ja, lad os ikke tale mere derom! I har faaet hendes Afslag — hvorfor skal jeg føje mit til?

HONDORF.

I er meget stor paa det, Mo'r Sigbrit. Jeg kender Jer, I slipper ikke en god Jagt, om I ikke har Sturvildt i Sigte.

SIGBRIT.

Tror I?

Det banker paa Døren tilhøjre. Sigbrit gør en lille Bevægelse, men staar stille paany.

HONDORF.

Hører I ikke, at det banker? Hvorfor lukker I ikke op?

SIGBRIT.

Jeg venter, til I er gaaet.

HONDORF.

Jeg vil være Eders Tjener og lukke op
for Jer, inden jeg gaar.

Han lukker Døren op, Erik Valkendorf gaar rask ind forbi ham.

TREDJE SCENE.

De Forrige. Erik Valkendorf.

VALKENDORF.

Han er en elegant, adeligt udseende Mand omkring de 30. Blegt
Ansigt, Mundskæg og Fip mørke.

Goddag, Mo'r Sigbrit.

SIGBRIT

nejende.

Strænge Hr. Biskop!

VALKENDORF

seende sig rundt.

Hvem er den Mand?

SIGBRIT.

En Lybækker Købmand; nu gaar han.

VALKENDORF.

Luk Døren der!

SIGBRIT

gaar mod Baggrunden for at lukke Døren. Hun agter ikke paa
Hondorf. Han standser hende.

HONDORF.

Jeg vil betale!

SIGBRIT

tvingende ham hen mod Døren.

Det kan blive, til I ser herind næste Gang.

HONDORF.

Og hvis nu næste Gang aldrig kom?

SIGBRIT.

Saa skænkte Sigbrit Jer gratis den Drik,
I nød idag.

HONDORF

gaar ud. Sigbrit lukker Skydedøren efter ham.

VALKENDORF.

Naa, saa her bor I — og Jomfru Dyveke.

SIGBRIT

peger til venstre.

Derinde er Sovestuen for os begge.

VALKENDORF.

Skænken kaster vel ikke meget af sig?

SIGBRIT.

Aa nej, jeg giver for gode Varer, saa bliver der ikke megen Profitering af.

VALKENDORF.

Jeg troede, I var klogere end som saa.

SIGBRIT.

Jeg er vant til reel Handel, hvor jeg kom fra.
Ønsker I noget at drikke, naadige Herre!

VALKENDORF.

Nej, intet.

I er da ikke bleven rigere, siden jeg saa' Eder ved Foraarstid og undredes over Eders Datters tækkelige Væsen og yndige Ansigt — for den Sags Skyld ogsaa over Eders statelige Udseende.

SIGBRIT.

Nej, jeg er lige saa fattig.

VALKENDORF

langsomt.

Med saa smuk en Jomfru —

SIGBRIT.

Tilbud har her vel været af forskellig
Art — ikke til at kimse ad.

VALKENDORF

haanligt.

Og alligevel?

SIGBRIT

roligt.

Alligevel har de ikke behaget hverken
mig eller Dyveke.

VALKENDORF.

Ægteskabstilbud?

SIGBRIT.

Ogsaa det, ja. Fra velstaaende Mænd,

hos hvem Dyvekes store Skønhed og takkelige Væsen — som I sagde, Hr. Biskop — har vakt Elskov.

VALKENDORF.

Og hun blev i Fattigdom?

SIGBRIT.

Vi har at bide og brænde, vi lider ingen Nød — ingensomhelst Nød.

VALKENDORF

I er altsaa fornøjet?

SIGBRIT.

Det har jeg ikke sagt.

VALKENDORF.

I ønsker Eder dog mere af det røde Guld, som lokker Menneskene.

SIGBRIT.

Det røde Guld lokker jo de Fleste, Hr.

Biskop, selv de gejstlige Herrer. Men jeg tænker dog ikke stort derpaa.

VALKENDORF.

Allerede da jeg talte med Eder i Vaar, fornam jeg, at I var klog.

Hvad er I mere?

SIGBRIT.

Jeg er kommen af god Familie.

VALKENDORF.

Skal det være et Svar?

SIGBRIT.

Jeg lider ikke at sidde i ringe Stand.

Lille Pavse.

VALKENDORF.

Er I virkelig af saa god Slægt?

SIGBRIT.

Jeg synes, I éngang har spurgt derom, og jeg éngang har svaret: min Familie har i to

Aarhundreder hørt til Amsterdams fornemste og rigeste — ingen Handelsfart var den for lang og intet Embede den for stort.

VALKENDORF.

Og nu er alt det forbi?

SIGBRIT.

Ingenlunde. Jeg har endnu mægtig Slægt i Holland. Dog da min Mand blev syg og fattig, og da hans Ødelæggelse trak min Faders Formue med, vilde jeg hellere bære min Armod i fremmed Land, hvor ingen kendte mig, end hver Dag føle mig ynkeligt underlegen dem, hvis Lige jeg før havde været. Saa rejste jeg herhid.

Men forresten kan jeg drage tilbage, naar jeg lyster. Ofte er der skikket Bud efter mig. Jeg forstaar mig godt paa Handel og Regnskab og alskens Varer, ogsaa paa Pengenes Værd og Omsætning. Der er i min Hjemstavn adskillige, der har ønsket mine Raad. Og jeg tror ikke, at jeg bliver her — i denne Stue, i denne By, i denne Stilling alle mine Levedage ud.

VALKENDORF.

Hum! Det tror jeg heller ikke.

Lille Pavse.

SIGBRIT.

Jeg takker Jer endnu engang, Hr. Biskop, fordi I erindrede mig og min Datter igaar, da saamange smukke Folk blev budne op paa Slottet.

VALKENDORF.

Eders Datter har gjort et dybt Indtryk paa vor naadige unge Herre.

SIGBRIT.

Jeg saa' det nok.

VALKENDORF.

Og glædede Eder derover?

SIGBRIT

roligt.

Naturligvis. — Og om det var Jer Datter?

Lille Pavse.

VALKENDORF.

Hum! Har Eders Datter arvet sin Moders Forstand?

SIGBRIT.

Dyveke tænker ikke saadanne Tanker som jeg. Hun er munter og tilfreds, glad ved Adspredelse og Pynt — dog med Maade; ogsaa lidt nyfigen efter at behage og behages — dog ogsaa med Maade. Hun er pur-ung og vil leve de Unges lyse Liv — om det forundes hende.

VALKENDORF.

I taler, som I var gammel, og I er det ikke — og I er smuk endnu.

SIGBRIT

med et lille Smil.

Jeg takker for Artigheden, Hr. Biskop, men jeg har gjort den Ting op. Jeg *vil* være gammel og haaber snart at være graa.

VALKENDORF.

Og *saa* vil I?

SIGBRIT.

Jeg forstaar ikke ret, hvad I spørger om,
naadige Herre!

VALKENDORF.

I forstaar mig helt godt.
Ogsaa I faldt i vor unge Herres Behag.

SIGBRIT.

I kunde ikke bringe en fattig, fremmed
Enke kærkomnere Bud.

Lille Pavse.

VALKENDORF.

Eders Datter er atter buden op paa
Slottet iaften.

SIGBRIT.

Jeg takker for den store Naade.

VALKENDORF.

Og I ogsaa.

SIGBRIT.

Vor naadige Herre har set, hvor Barnet hænger ved mig.

VALKENDORF.

Moder og Barn maa dog sædvanligvis skilles.

SIGBRIT.

Deri har I Ret, Hr. Biskop, men Dyveke og jeg skilles ikke.

VALKENDORF.

Er I vis derpaa?

SIGBRIT.

Ganske vis!

VALKENDORF.

Og om det var kongeligt Bud?

SIGBRIT.

Taler I om Junker Christiern, da vil han aldrig udstede et saadant Bud, hvormed han

vilde bedrøve Barnet svarligen og unødigt — og forvolde Moderen den dybeste Sorg, ja, lægge hendes Liv øde.

VALKENDORF.

Hum, hum! Vi faar se.

Lille Pavse.

SIGBRIT.

Tilgiv, Hr. Biskop, har jeg gjort Eder noget imod?

VALKENDORF

fornemt.

I! — Hvor falder I paa det?

SIGBRIT.

Vredes ikke — en liden Flue kan jo plage en stor Konge.

I har altid talt saare venligt til mig — jeg skylder Jer meget — jeg glemmer det ikke — jeg haabede, at Eders Venskab for mig ogsaa kunde bevares i Fremtiden.

VALKENDORF.

Og Fremtiden? Er I sikker paa den?

SIGBRIT.

Jeg søger at tænke mig, hvordan den bliver.

VALKENDORF.

I er Dyvekes Moder, en fattig Enke, en dygtig Kvinde.

Hvad er I mere?

SIGBRIT.

I spørger igen?

VALKENDORF.

Og maa vel tilsidst selv svare: I er ærgerrig og magtsyg.

SIGBRIT.

I mener, at saadanne Følelser ikke passer for en fattig Enke, selv om hun er en dygtig Kvinde og — (Hun ser paa ham.) Dyvekes Moder.

VALKENDORF.

Hum.

Eders Datter er buden paa Slottet i Aften til Dans. Naar Dansen er forbi —

SIGBRIT

sagte.

Saa?

VALKENDORF.

Saa bliver hun paa Slottet.

SIGBRIT

sænkende Blikket.

Tvungen?

VALKENDORF.

Godvillig.

Og godvillig rejser hun i Morgen til Oslo.

SIGBRIT

ryster paa Hovedet.

Ikke alene.

VALKENDORF.

Jeg har udrettet mit Ærind.

Saa utaalmodig er Junker Christiern efter
at se Eders Datter, at det ikke skulde undre

mig, om han inden faa Øjeblikke stod i denne Stue.

Farvel.

Han gaar til Døren til højre, hvilken Sigbrit aabner for ham, men ikke lukker med Slaa. Derefter gaar hun over til venstre og aabner Døren til Sovekammeret.

FJERDE SCENE.

Sigbrit. Dyveke.

SIGBRIT

kalder i Døren.

Dyveke, kom!

DYVEKE

indefra.

Jeg sætter mit Haar.

SIGBRIT.

Men skynd dig! Du maa pynte dig lidt.

DYVEKE.

Hvordan pyntet?

SIGBRIT.

Tag det røde Silkeskørt og den fine Klædestrøje, Søndagstrøjen!

DYVEKE

kommer ind, flettende sit Haar.

Som Du ser, Mo'er, er det i Orden.

SIGBRIT.

Du har alt pyntet dig?

DYVEKE.

Som du ser.

SIGBRIT.

Af hvad Grund?

DYVEKE.

Af samme Grund, hvorfor du bad mig
pynte mig.

SIGBRIT.

Du vidste, han kom?

DYVEKE

med straalende Øjne, hastigt.

Kommer han?

SIGBRIT.

Vi kan vente ham hvert Øjeblik.

DYVEKE

aander tungt.

Det var godt.

SIGBRIT.

Men du ventede ham jo?

DYVEKE.

Jeg tænkte, han kom. Han talte saaledes i Aftes.

SIGBRIT.

Og vi er budne paa Slottet til Dans igen i Aften.

DYVEKE

pludselig vild.

Jeg skal danse — aah! Jeg skal danse forbi dem allesammen — helt ind i Himmerig.

SIGBRIT.

Vær rolig, Dyveke, og hør et forstandigt Ord!

DYVEKE.

Jeg *er* rolig, Mo'er Sigbrit.

Lille Pavse.

SIGBRIT

sætter sig ved det runde Bord.

Du er intet Barn, Dyveke!

DYVEKE.

Jeg er sytten Aar.

SIGBRIT.

Vi har ikke talt ordentligt sammen, siden vi sent i Nat lagde os. Idag har her været nok at varetage — og nu kommer han.

DYVEKE.

Vær kun rolig, Mo'er, jeg skal bære mig forstandigt ad.

SIGBRIT.

Sæt dig hen til mig, Dyveke!

DYVEKE.

Ja, Mo'er! (Hun sætter sig paa en Skammel ved Sigbrits Fødder.) Sidder Kammen rigtig i mit Haar?

SIGBRIT

rettende paa Haaret.

Saadan! — Sagde han, at han elskede dig?

DYVEKE.

Ja! Med de stærke Ord.

SIGBRIT.

Du finder ham smuk?

DYVEKE.

Jeg synes, at han er den smukkeste Mand, jeg har set — og den stærkeste. Og han er Konge.

SIGBRIT.

Ja, han er alt nu Konge her over Norge. Men han bliver engang en mægtig Konge.

DYVEKE.

Tænk, en Konge — en stor Konge — og saa smuk! Og det skulde hænde mig!

SIGBRIT

bøjende sig nedover hende, sagtere.

Vilde han, at du skulde blive paa Slottet
i Nat?

DYVEKE

rødmer let.

Han sagde saa — men i det samme kom
flere fornemme Herrer og Damer til, og saa
gik jeg tilbage.

SIGBRIT.

Og saa kom jeg hen til dig — og vi gik
hjem.

DYVEKE.

Ja — (Hun ser sig om.) til dette fattige Kammer.

SIGBRIT

hvisker tæt ved Dyvekes Øre.

Dyveke! Min Egen! Han vil, at du skal
blive paa Slottet i Nat. — Han *vil* det — og
det er en Konges Vilje.

DYVEKE

lavt.

Vil han det?

SIGBRIT

Og det er en Konges Vilje, og for den
maa vi bøje os.

DYVEKE

ser ud for sig og trykker sig ængstelig sammen, hviskende.

Inat!

SIGBRIT.

En Konges Brud!

DYVEKE

ser op paa Moderen med et Blink i Øjet.

Brud?

SIGBRIT.

Trø mig, Dyveke, en stor Lykke kommer
til os, hvis den unge Konge elsker dig og du
ham. Han er en haard og voldsom Mand — mod
Mænd: han vil være god imod dig, hvis
du altid er ham til Behag, ikke plager og
klager, men bliver ham til Vederkvægelse, til
Opmuntring og Tidsfordriv, naar hans Sind er
mørkt og hans Tanker vilde.

DYVEKE.

Og er du saa sikker paa, at jeg skal følge
ham, være hans — hans —

SIGBRIT.

— hans Frille vil Folk kalde dig — ja. Men ser du, Dyveke, jeg tror, det hjælp os lidet, om vi vilde gøre Modstand mod hans Vilje, for jeg har ikke hørt, at Konger taalte Modstand af Borgernes Døtre, naar det gjaldt at stille Blodets Hede.

DYVEKE.

Altsaa — han kan tvinge mig?

SIGBRIT.

Baade dig — og mig. Vi er som Siv i hans Haand. Og tænk blot paa, at vi er i et fremmed Land! Han kan jage os ud, kaste os i Fængsel — ja, lade os dræbe, om han behager.

DYVEKE

ler.

Og allerlettest, jage os begge i Brudeseng.

SIGBRIT

ler haardt.

Naa — mig!

DYVEKE.

Men *mig* kan han tvinge.

SIGBRIT.

Ja vist.

DYVEKE

pludseligt triumferende, stigende.

Men han tvinger mig ikke — nej, nej,
han tvinger mig ikke — jeg gaar gærne med
ham — mer end gærne — han kan gøre med
mig, hvad han vil — jeg elsker ham — jeg
elsker ham!

SIGBRIT

klapper hendes Kind.

Gør du, Dyveke! Gør du?

DYVEKE.

Ja, fra den første Stund jeg saa' ham.
Naar han mig tager mig ved Haanden,
saa er jeg hans.

SIGBRIT.

Saa vis ham din Kærlighed, Dyveke!

DYVEKE

studser, ser eftertænksomt paa hende.

Siger du det, Mo'er! Jeg som troede det var klogt, om jeg lod mindre forelsket. Jeg tænkte, *du* vilde raade mig til det.

SIGBRIT.

Nej, Dyveke, hvis du lader som om du voldføres, vil han kun harmes og opirres: han vil væmmes ved en Slavinde, der kryber for ham — han, der er saa vant til baade Mænds og Kvinders Kryben. Men han vil være glad ved et naturligt Menneske, der elsker ham naturligt.

Han er forelsket i dig. Han vil maaske komme til at elske dig, hvis du viser dig ganske, som du er. Du er sød og munter — og foranderlig. Vis dig, som du er!

DYVEKE

ler.

Foranderlig?

SIGBRIT.

Du véd vel, hvad jeg mener. Fegri og Hondorf og mange andre har erfaret, at du ikke altid var den samme — og du kender selv din Magt.

DYVEKE.

Det morer mig at se dem, naar de bliver
saa vilde eller ydmyge.

SIGBRIT.

Jaja, vær nu forstandig, mit Barn!
Og tro ikke paa, at dette er en Skam!

DYVEKE.

En Skam! Naar han elsker mig og ingen
Hustru har —

SIGBRIT.

Nej! — Tusinder vil misunde dig.

DYVEKE

ler for sig selv.

Jeg har tænkt derpaa, lille Mo'er Sigbrit,
vi vil køre i Karosse.

Pludselig alvorlig.

Moder, du bliver da hos mig?

SIGBRIT.

Jeg tænker det.

DYVEKE.

Moder, du *maa* blive — jeg kan ikke undvære dig — jeg *maa* have dig hos mig — du er den eneste i Verden for mig.

SIGBRIT

smiler.

Og han?

DYVEKE.

Det er noget andet: han tager mig — du hjælper mig. Men du og han — flere gives ikke. Paa ham kan du ikke være skinsyg?

SIGBRIT

nikker eftertænksomt.

Og han ikke paa mig.

DYVEKE.

Nej heldigvis. Og du *maa* være hos mig -- ellers gaar jeg i Blinde.

SIGBRIT.

Jeg skal blive hos dig, min Øjesten!

Hun kysser Dyveke.

Hys, — jeg hører Larm. Der kommer de. Gaa ind med mig et Øjeblik.

De gaar hurtigt ud tilvenstre. Det banker paa Døren tilhøjre. Saa tages der haardt i den, og Valkendorf aabner den for Prins Christiern.

FEMTE SCENE.

Prins Christiern. Valkendorf.

VALKENDORF.

Her, Eders Naade! Døren stod aaben, men Stuen er tom.

CHRISTIERN

ser sig om.

Naa her!

VALKENDORF.

Dette er Stadsestuen — derudenfor er Skænken.

CHRISTIERN.

Her ser fattigt ud.

VALKENDORF.

Eders Naade mener, at det er en tarvelig Indfatning for en saadan Juvel.

CHRISTIERN.

Jeg mener, at Dyvekes Dragt i Aftes tydede paa større Velstand.

VALKENDORF.

Mo'er Sigbrit holder hende fint og smukt.

CHRISTIERN.

Og Pigen er ærbar?

VALKENDORF.

Hun *er* det, Deres Naade! Ingen har et eneste Ord at sige paa hende, og i den ringe Stilling, hvori Moder og Datter lever, vilde hurtigt Letsindighed synke ned til aabenbar Last.

CHRISTIERN

vender Blikket mod ham.

Men hvis de var i en højere Stilling, Hr. Biskop, kunde selv den vildeste Udskejelse skjules.

VALKENDORF.

Eders Naade! Jeg forstaar ikke —

CHRISTIERN.

Godt, godt! Jeg fandt Pigen smuk — ja, saasandt Gud lever, smukkere end nogen jeg har set.

VALKENDORF.

Hun er utvivlsomt saare dejlig baade af Ansigt og af Vækst.

CHRISTIERN.

Jeg fandt hende ogsaa forstandig og velopdragen.

VALKENDORF.

Det er hun, Deres Naade. Det slog mig ved første Øjekast, da jeg saa' hende i Vaar — at hun i alle Henseender kunde — (lidt stammende) — vilde takkes Eder.

CHRISTIERN

ser lidt paa ham.

I er mig er en tro Tjener, min gode Biskop!

VALKENDORF

retter sig roligt.

Jeg ønsker ogsaa at takkes Eder, Junker

Christiern, og I har bevist mig den Naade at vælge mig til Eders Raadgiver og Skriftefader her i Norge.

CHRISTIERN

rynker Brynene.

I kan kalde paa Folkene! — Nej, vent, hvordan er Moderen — Mo'er Sigbrit, ikke sandt?

VALKENDORF.

Hun synes mig en sjælden klog, maaske noget ærgerrig Kvinde.

CHRISTIERN.

Ærgerrig! En fattig Skænkeværtinde, en borgerlig Kvinde! Se, se! — Det var noget usædvanligt.

VALKENDORF.

Hun er heller ikke et almindeligt Fruentimmer.

CHRISTIERN.

Jeg skulde tro det. — Hun er fra Holland?

VALKENDORF.

Fra Amsterdam. Sigbrit Villumsdatter.
Hun er — eller *siger sig* at være af god Byrd.

CHRISTIERN.

Tror I hende ikke?

VALKENDORF.

Jo. Men jeg kan undersøge det.

CHRISTIERN.

Behøves ikke. Vi vil i hvert Fald sikre
hende fremtidigt Underhold.

Maaske ogsaa hun bedst kunde sendes
tilbage til Holland?

VALKENDORF.

Sikkert ja. Straks sende hende tilbage er
allerbedst. Hun er ingen Person at have her
i Landet, naar hendes Datter staar Kongen
nær. Fruentimmer er altid saa intrigante.

CHRISTIERN

utaalmodig.

Ja, roser I Mo'er Sigbrit, eller angriber I
hende?

VALKENDORF.

Hun er en god Moder.

CHRISTIERN.

Vel!

VALKENDORF.

Meget klog — altfor klog.

CHRISTIERN.

Hvilken Snak! Skulde jeg vel frygte Konen og hendes kloge Hoved! Men I er en ubestemt Mand, Hr. Valkendorf, I véd aldrig sikkert, hvad I vil.

VALKENDORF.

Jeg mener blot, at det er vanskeligt at skille Moder og Datter.

CHRISTIERN.

Vanskeligt! Det skal vi faa se. Havde jeg kun ikke større Vanskeligheder at kæmpe med! Jeg rejser i Morgen til Oslo, og Dyveke følger med.

VALKENDORF.

Og Moderen?

CHRISTIERN

smilende.

Du ordner det med Moderen, Valkendorf!

VALKENDORF

gengælder Smilet.

Og I med Datteren.

CHRISTIERN.

Kald saa paa Folkene!

Døren til venstre gaar op, og Sigbrit træder ind.

SJETTE SCENE.

De Forrige. Sigbrit, der nejer dybt.

VALKENDORF.

Der har vi Mo'er Sigbrit.

CHRISTIERN.

Vel! Saa gaa kun I, Valkendorf!

VALKENDORF.

Skal jeg hente Eders Naade?

CHRISTIERN.

Ja, om en liden Stund. (Valkendorf gaar ud til højre; Christiern vender sig til Sigbrit.) Naa, min gode Kone, Eders Datter?

SIGBRIT.

Hun kommer straks! Hun klæder sig.

CHRISTIERN

sætter sig ved det runde Bord.

Hum!

SIGBRIT.

Tør jeg byde Eders Naade en Lædskedrik?

CHRISTIERN.

Gærne, gærne.

SIGBRIT.

Behager Eders Naade Øl eller Vin?

CHRISTIERN.

Hvad I har bedst.

SIGBRIT

henter en Flaske fra et Skab i Væggen.

Jeg har her en Vin, som jeg arvede efter min Fader. Han førte den selv fra Spanien, hvor den solgtes ham som en sikker Drue. Han forstod sig ogsaa derpaa.

Et Par Flasker reddede jeg med mig i min Landflygtighed.

Hun skænker for ham.

CHRISTIERN

førende Glasset til Munden.

Eders Fader sejlede med et Skib paa Spanien?

SIGBRIT.

Han ejede, Eders Naade, vel en Snes Skibe, der fo'r paa alle Lande.

CHRISTIERN.

Ej, ej, og I er saa dybt —

Han standser og drikker Vinen.

SIGBRIT.

Saa dybt sunken, Eders Naade — ja, I

har Ret; jeg lever i en saare ringe Stilling, men jeg haaber altid, at min Lykke skal bedre sig.

CHRISTIERN

med et vredt og mistænksomt Blik.

Eders Datter behager mig, min gode Kone, men overfor mig er enhver Fruentimmerlistighed og alt Prelleri spildt Umage. Mærk Eder det!

SIGBRIT

lukker Øjnene et Øjeblik, efter en kort Betænkning.

Jeg har erfaret, at min Datter tækkes Eders Naade. Jeg har dog aldrig troet, at jeg ad denne Vej skulde komme til min Ret.

CHRISTIERN

ser lidt paa hende, forundret.

Eders Ret?

SIGBRIT.

Ja, den Ret, som ethvert Menneske har til at leve efter de Evner, Gud i sin Visdom har skænket det.

CHRISTIERN.

Tror I, ethvert Menneske har en saadan Ret?

SIGBRIT.

Ja, sandelig, det er min sikreste Tro for denne Verdens Vedkommende. Ikke det mindste Frø gaar tabt — alt, hvad Spirekraft ejer, det spirer, sætter Blomst og avler Frugt.

CHRISTIERN.

Hvis ikke Stormen svider det af eller Tørken visner det bort. Alt kan fældes.

SIGBRIT.

Kun det, der ingen Leveevne besidder. Den, der staar paa to stærke Ben, han skrider sin Vej fremad, selv om Solen brænder, eller Stormen farer imod. Visselig, Eders kongelige Naade, har Himmeriges Gud nedlagt en særegen Visdom i Eders, den Udvalgtes Sjæl. I har en stor Gerning at øve, og jeg véd fuldt vel, at Eders Vej her paa Jorden — den blive lang og solbeskinnet — vil sætte dybe Mærker i Menneskenes Skæbner. Men ogsaa saa ringe en Skabning som jeg kan maaske have sin lille Gerning at udrette. Det kommer mig i hvert Fald saadan for, naar jeg er i det gode Humør.

CHRISTIERN.

Har I ogsaa onde Timer?

SIGBRIT.

Hvem har ikke dem? Men jeg er almindeligvis vel til Mode, slider ud af den karske Bælg og giver intet op, førend den haardeste Nødvendighed er over mig.

CHRISTIERN.

Deri gør I Ret. Og den talte ikke usandt, der roste Eder som en duelig Kvinde.

SIGBRIT

smiler svagt.

Saa er der rigtignok det, at jeg er saa umanerligt hidsig. Naar det Sindelag kommer over mig, saa véd jeg vel nok, hvad jeg gør, men jeg gør dog andet og mere, end hvad jeg vil. Jeg fortryder bagefter — dog, hvad hjælper det!

CHRISTIERN.

Ej hvad, de onde Vædsker hos et Menneske maa have deres Afløb ogsaa. Den, der

har Vilje, er altid hastig. Og det gælder at ville, uafadeligt at ville. Altid at se noget for sig, som man vil gribe, hvad det saa end skal koste.

Men er I saa vredagtig af Natur, saa har vel Eders Datter faaet den haarde Haand at føle?

SIGBRIT.

Aldrig — aldrig! Hun maatte altid tages med det Gode — og desuden kunde jeg aldrig taget hende anderledes. Hun er min Øjsten, mit Livs Klenodie.

CHRISTIERN.

Hum, hum! Skænk mig lidt Vin — vil I?

SIGBRIT.

Ja, Eders Naade. *(Hun skænker.)* Synes Vinen Eder god?

CHRISTIERN.

Særdeles god!

SIGBRIT.

Nej — men jeg tumlede med mange

Mænd, Skrivere og Skippere, Handelsmænd og store Potentater, den Gang jeg levede i min Faders Hus i Amsterdam. Fra ganske ung oplærtes jeg til Handelen.

CHRISTIERN.

Se, se, deri gjorde Eders Fader vel, skønt det er usædvanligt for et Fruentimmer. Ja, jeg holder store Stykker paa Hollænderne: det er brave Folk og dygtige Købmænd.

SIGBRIT.

Jeg takker Eders Naade for de Ord. Jeg er ikke blind for mine Landsmænds Fejl, men efterat jeg har levet her i Byen og set disse stormodige Lybækkere handle paa saa ufor-svarlig og skammelig Maade med Landets egne taalmodige og fattige Indvaanere, saa har jeg lært at skatte mine Landsmænd.

Og saa er der endnu den Ting, at disse Lybækkere *skulde* kues og *kunde* kues —

Hun afbryder sig.

Undskyld, Eders Naade, hvortil fordrister jeg mig med min Snak!

CHRISTIERN.

Tal I kun, Mo'er Sigbrit, tal I kun!

SIGBRIT.

Jeg trætter Eder, Junker Christiern!

CHRISTIERN

Vist ej — jeg trættes ikke saa let. Og jeg hører hellere saadan Tale end mangan Adelsmands Tagen-sig-Verden-let. Guds Død, I har dog set og tænkt Jer om og lært noget og levet baade stort og smaat — medens disse foraledidede Rigens Herrer tror, at Verden staar stille uden om dem.

Ligemeget! Hvad vilde I sige? Lybækkerne, sagde I, kunde kues. Hvordan, hvorved? Hvad tænker I paa?

SIGBRIT.

Netop ved Hjælp af Hollænderne, Eders Naade.

CHRISTIERN

stærkt.

Ved Himlen, der siger I min Tanke, Mo'er Sigbrit.

Vil I Lübeck tillivs, saa slaa hende med Amsterdam — det er mig saa klart som den lyse Sol. Og I kan være saare sikker paa, at disse Svendes Overmod ligger mig tungere paa

Sinde end nogen fattig Karl, hvem de handler ilde med.

Jeg tænker derpaa Dag og Nat — og kunde jeg det, skulde jeg knuse dem som Orme under min Hæl. Men Sværdet gør det ikke alene. Sværdet er det sidste Middel, Ens eget Sværd. — Først forsøge at lade dem betrænge af andre, det listige Skændselspak, som de er.

SIGBRIT.

Og I har tænkt at begynde her fra Bergen af?

CHRISTIERN.

I kan da forstaa, hvad en Konge tænker, I fattige Kvinde! (Ser paa hende.) Jeg tænkte ikke, jeg skulde træffe slig Forstand i en Skænkestue, selv om den husede en dejlig Pige. I er en klog Kone, Mo'er Sigbrit. I har Hoved til at begribe og Hænder paa Skafterne, ser jeg. Jeg drikker paa Eders Vel.

SIGBRIT.

Jeg takker for den store Ære.

CHRISTIERN.

Og ved I, at I er en smuk Kvinde, der vel kunde stikke en Mand i Øjnene.

Har I aldrig tænkt paa, at I kunde gifte Eder om igen?

SIGBRIT.

Nej, Eders Naade — jeg har isinde at leve ugift.

CHRISTIERN.

Hvorfor det? Aa, fordi I er fattig. Men hvis I nu udstyredes sømmeligt —

SIGBRIT.

Nej, Eders Naade, jeg vil leve ene, fordi jeg vil leve for min Datter. Fra Dyveke vil jeg aldrig skilles.

CHRISTIERN

vredt.

Aldrig — det er et taabeligt Ord i en ringe Kvindes Mund.

Roligere.

Og hvis Eders Datter nu forlader Jer?

SIGBRIT.

Hvis Dyveke *vil* skilles fra mig, saa maa hun. Jeg har ingen Magt til at binde hende

til mig, og havde jeg Magt, vilde jeg ikke bruge den mod hende. Men jeg vil aldrig med min gode Vilje skilles fra hende. Ingen vil kunne vaage over hende — og over den, hun holder af, som jeg. Ingen Blodhund, ikke væbnede Livvagtsskarle, ikke hundrede aarvaagne Spejdere vil vogte Dyveke som jeg.

CHRISTIERN

eftertænksomt.

Siger I det? Siger I det!
Nok om dette! Hvor er Dyveke?

SIGBRIT.

Her, Eders Naade!

Hun aabner Døren til venstre.

SYVENDE SCENE.

De Forrige og Dyveke, der kommer ind fra venstre, nejer dybt for Christiern og bliver staaende ved Døren, hvid og skælvende.

CHRISTIERN

siddende ved Bordet.

Vær hilset, Jomfru Dyveke!

SIGBRIT.

Jeg anbefaler mig til Eders Naades Gunst.

Hun skyder Slaaen for Døren til højre og gaar ud gennem Døren i Baggrunden.

CHRISTIERN.

Kom nærmere, skønne Jomfru — I er da ikke bange for mig?

DYVEKE

med et svagt Smil.

Skulde jeg ikke være bange for Eder?

CHRISTIERN.

Jeg havde dog ikke tænkt, at jeg indgød Eder Frygt.

DYVEKE.

Maaske føler jeg heller ikke Frygt.

CHRISTIERN.

Kom da nærmere!

DYVEKE

staaende ved Bordet.

Maa jeg skænke for Eder?

CHRISTIERN.

Ja, og kredense mig Bægeret.

DYVEKE

berørende Bægeret med sine Læber.

Signe Eder Gud!

CHRISTIERN

tager med begge Hænder om Bægeret og beholder hendes Haand i
sin, medens han fører Bægeret til Munden.

Ingen skønnere Haand har rakt mig et
Bæger Vin.

Han kysser Dyvekes Haand.

DYVEKE.

Aa, Eders Naade, en ringe Borgerpige!

CHRISTIERN.

Jeg tænkte lidet kongeligt, hvis der for
mig var synderlig Forskel paa Mænd, endsige
paa Kvinder.

DYVEKE.

Ja, det er sandt. I staar som Alles Herre.

CHRISTIERN.

Altsaa ogsaa Eders?

DYVEKE.

Ja, Eders Naade.

CHRISTIERN.

Sæt Eder her overfor mig!

DYVEKE.

Eders Naade!

CHRISTIERN.

Vist saa! Ligeoverfor, at jeg kan se
Eder.

Hvor smuk I dog er!

DYVEKE.

Synes I virkelig?

CHRISTIERN.

Har I glemt, at jeg sagde Jer det igaar?

DYVEKE.

Jeg har intet glemt af, hvad I sagde. Jeg husker hvert eneste Ord, hvert eneste —

Hun bryder af.

CHRISTIERN.

Hvilket?

DYVEKE.

Nej, intet.

CHRISTIERN.

Jo, sig det nu — hører I! Jeg beder Eder.

DYVEKE.

Hvert eneste Blik, vilde jeg sagt, huskede jeg.

Men det var taabeligt.

CHRISTIERN.

I er yndig — og ulig alle andre.

Jeg sagde Jer det straks, da jeg saa Jer, at jeg ingen yndigere Skabning havde set.

DYVEKE.

Jeg husker det nok, Eders Naade.

CHRISTIERN.

Og I var veltilpas og fornøjet paa Ballet?

DYVEKE.

Jeg vidste næsten ikke af mig selv — jeg gik som i en Svimmel — uden at sanse.

CHRISTIERN

rynker Brynene.

Endda mange saa skævt til Jer. I skal tro, at jeg skal ikke glemme det. Jeg saa' dem nok, de Stivnakker og Stoltjomfruer, og mit Blod brændte. Aabenlyst vover de ikke at trodse mig, men plage mit Sind kan de. Lad dem tage sig iagt! Jeg saa' deres spodske Miner og hørte deres frække Knæbren.

DYVEKE.

Værst for dem, om de ærgred sig.

CHRISTIERN.

Sandelig, du har Ret — altid finder du de rette Ord.

DYVEKE.

Og I, høje Herre, fortrød I ikke, at I havde skænket mig saadan Naade — medens saamange smukke og fornemme Damer bejlede til Eders Gunst.

CHRISTIERN.

Fortrød! Jeg fortryder aldrig noget. Jeg handler, som jeg vil.

Og dog — én Ting fortrød jeg. Véd I hvilken?

DYVEKE.

Hvor skulde jeg vide det! — Maaske dog — at I overhovedet havde ladet mig komme?

CHRISTIERN.

Skælm! Nej, jeg fortrød — (Sagte.) — at jeg ikke beholdt dig med det Samme.

DYVEKE.

Eders Naade!

CHRISTIERN

indrængende.

Jeg siger Eder, at jeg har Eder kær, og at Eders Skønhed bringer mit Blod i Kog — og at I iaften atter skal danse med mig. I vil vel komme?

DYVEKE.

Det er Eders Naades Befaling — saa kommer jeg og min Moder.

CHRISTIERN.

Paa min Befaling *maa* I vel komme — men jeg ønsker, at I skal komme af egen Vilje, og at I skal — blive.

Forstaar I mig, min skønne Pige!

DYVEKE.

Ak, jeg vover ikke —

CHRISTIERN.

Frygtsom, du!

Han drager hende ind til sig, og hun lægger et Øjeblik Hovedet mod hans Skulder.

DYVEKE

dragende sig tilbage.

Eders Naade — jeg er ingen løsagtig Pige!

CHRISTIERN.

Jeg véd det.

DYVEKE.

Min Moder har opdraget mig i Ærbarhed.

CHRISTIERN.

Jeg véd det — jeg agter din gode Moder for det.

DYVEKE.

Hun finder Behag for Eders Øjne — I skænker hende Eders Naade.

CHRISTIERN.

Det gør jeg — vær du kun rolig! Jeg skal sørge for hende — og for dig.

DYVEKE.

Ak, for mig — jeg bryder mig ikke derom. Jeg tænker ikke paa mig.

CHRISTIERN.

Ikke?

DYVEKE.

Nej, ikke som I tror. I frister mig ikke ved Eders Kongeglans. Den blænder mig kun — den lokker mig ikke.

CHRISTIERN.

Og om jeg ikke var Konge?

DYVEKE.

Om I var en fattig Adelsmand — *(Smilende.)* for Adelsmand maatte I være, saadan ser kun en Ridder ud — om I ikke ejede andet end Jert gode Sværd og skulde søge Lykken ved Hoved og Arm —

CHRISTIERN.

Hvad saa?

DYVEKE.

— saa vilde jeg følge Jer ligesaa villig, fordi —

CHRISTIERN.

Fordi?

DYVEKE

griber ham om begge Arme og bøjer sig imod ham.

Fordi jeg elsker Eder — vanvittigt — vanvittigt vildt!

CHRISTIERN.

Dyveke! — Dejlighed!

Han vil drage hende til sig.

DYVEKE

snor sig ud af hans Arm, rejser sig og staar skælvende lidt fra ham.

Ak, Eders Naade! Skaan mig — jeg er saa angst!

CHRISTIERN.

Vær dog rolig, Barn!

DYVEKE

synger dæmpet, seende ud for sig.

Herrens Moder, høje, milde,
evigtrene Uskylds-Kilde,
før mig bort fra Synd og Vaade,
lad mig signes af din Naade!

Se, jeg ængstes! Hør, jeg græder!
Du, kun du kan Taaren stille:
Roser spirer, hvor du træder,
Himmeldronning, høje, milde!

CHRISTIERN.

Barn, Barn, hvad fattes dig?

DYVEKE

kaster sig paa Knæ for ham.

Tilgiv — tilgiv — jeg er som i en Svimmel — jeg véd ikke af mig selv.

CHRISTIEFN.

Hvad frygter du, at du anraaber Guds Moder? Mod tusind Fjender skal jeg beskytte dig. Tro mig, hvis du er ved min Side og jeg har dig kær, saa knuser jeg hver den, der vover at sætte Ord imellem os. Jeg er ung og stærk, Dyveke, jeg elsker dig, og jeg er Konge. Hvad frygter du?

DYVEKE.

Jeg frygter — jeg tror, jeg frygter, hvad der nu maa komme.

CHRISTIERN.

Er det saa forfærdeligt?

DYVEKE.

Ja, Herre, I er forfærdelig som Stormvinden. Jeg skælver, naar I rynker Eders Bryn.

CHRISTIERN.

Jeg vil dig vel.

DYVEKE.

Vil I, Herre! Vil I ogsaa Lykke for mig?

CHRISTIERN.

Tror du, jeg kun vil *min* Lykke?

DYVEKE.

Jeg tror, I vil Eders Vilje — over mig, med mig.

Jeg vil blive svimmel af Lykke. Vil I ogsaa gøre mig ulykkelig?

CHRISTIERN.

Nej, saasandt jeg lever — jeg vil det ikke, du forunderlige Pige! Jeg sværger dig til, at jeg skal holde saa fast ved dig som —

Han bryder af.

DYVEKE

hurtigt.

Som om jeg var Eders ægteviede Gemalinde, — nej, nej!

CHRISTIERN.

Ikke? Ikke det?

DYVEKE.

Nej, fastere maa I holde ved mig — meget fastere.

CHRISTIERN

ler.

Hvor du behager mig!

Han lægger sin Arm om hende.

DYVEKE

skænker i hans Bæger.

Drik, naadige Herre, nu skal jeg synge
en Vise for Eder.

Hun tager Luthen og synger.

Kong Artus drager i Leding ud
med sine ædle Svende,
han hilser sin Dronning til Afsked ømt
og kysser og favner hende:
»tilgiv Ginevra, min søde Viv,
I monne som Enke bo!«
Ginevra græd, ak, hvor hun græd!
Eia, hvor Lancelot lo!

Og endnu saa' man fra Slottets Taarn
Kong Artus' Guldhjælm gløde,
da ilte Ginevra og Lancelot
alt til det hemmelig' Møde:
»for dig jeg kæmped', for dig jeg led,
min Sjæl fik ret aldrig Ro,
nu kan jeg slukke min Elskovs Tørst!«
Eia, hvor Lancelot lo!

Kong Artus er bleven Kejserens Gæst,
ham vises den højeste Ære:
den skønneste Pige i Kejserens Slot
ham skikkes til Selskab at være.
Kong Artus viger tilbage fluks:
»min Dronning forbliver jeg tro;
som aldrig *hun* mon svige mig.«
Eia, hvor Pigen, hun lo!

Hun lægger Luthen bort, leende kaadt.

CHRISTIERN.

Du kvæger min Sjæl, saa smukt og muntert du synger. Aa, hvor godt at have dig hos mig. Fred og Glæde skal du give mig.

Men saaledes tror du altsaa, Skæbnen føjer det for Kongerne.

DYVEKE.

Ikke for Eder, Kong Christiern, Eder maa alle Kvinder elske.

CHRISTIERN

ømt.

Elsker du mig?

DYVEKE

sagte, glødende.

Jeg tilbeder Jer — I kan gøre med mig, hvad I vil — jeg tilbeder Jer som en Gud — som Verdens skønneste, unge Gud.

CHRISTIERN

betagen.

Du skal ikke fortryde det — du skal blive min Elskede, min Højtelskede, min Altid-

elskede — paa mit Skød skal du sidde fastere end om du sad ved min Side paa Dronningetronen.

DYVEKE.

Tror I — tror I virkelig?

Jeg følger Jer, selv om det kun blev Maaneder og ikke Aar — selv om det blev Dage og ikke Maaneder — ja selv om det kun blev Timer og ikke Dage.

CHRISTIERN.

Du elsker mig saaledes — og du frygter dog.

DYVEKE.

Ja, jeg frygter — jeg frygter ogsaa for at blive alene, fuldkommen ene, naar I ikke er hos mig.

CHRISTIERN

kort.

Jeg skal give dig Selskab.

DYVEKE

sørgmodig.

Opvartersker kan I give mig, men hvem

skal blive mit Selskab? Paa hvem skal jeg stole? En Konges Frille!

CHRISTIERN.

Ved Himlen, du har Ret — og paa hvem skal *jeg* stole.

DYVEKE.

Ogsaa det ja — I kan Ingen stole paa: naar det gælder Jer Elskede, vil alle svige Eder.

CHRISTIERN

pludselig.

Uden én!

DYVEKE.

Nej — ingen.

CHRISTIERN.

Jo — en eneste!

DYVEKE.

Hvem da?

CHRISTIERN.

Din Moder, Dyveke!

DYVEKE.

Min Moder! I vil da —

CHRISTIERN.

Jeg vil, at du ikke skal være ensom og angst og hjemløs.

DYVEKE.

Jeg takker Eder tusind Gange for dette.

CHRISTIERN.

Tak mig ikke! Hun er mig saa nødvendig som dig. Og, Dyveke, hun er en klog, en erfaren Kvinde — jeg vil drage Nytte af hende.

DYVEKE.

Klog er hun, og hun vil være Eder hengiven med Liv og Blod. Men dog tusindfold Tak!

CHRISTIERN.

Du er dejlig, naar dine Øjne straalersaa. Kys mig!

DYVEKE

hviskende.

Inat skal jeg kysse Eder til Tak.

CHRISTIERN.

Dyveke! Du fortryller mig.

DYVEKE

i hans Arme.

Min Prins! Min Konge!

Det banker paa Døren tilhøjre. Dyveke viger lidt tilbage.

OTTENDE SCENE.

De Forrige. Sigbrit kommer fra Døren i Baggrunden, Valkendorf lidt senere.

SIGBRIT.

Eders Naade, jeg saa' Bispens komme.

CHRISTIERN.

Vel, vel, luk ham ind!

SIGBRIT

aabner for Valkendorf, der kommer fra højre. Dyveke gaar
hen til Moderen og kysser hende.

VALKENDORF.

Eders Naade undskylder. I paalagde mig
selv at komme, og Forretninger —

CHRISTIERN.

Vel, vel, jeg følger Eder! Farvel, Jom-
fru Dyveke! Farvel Mo'er Sigbrit! I faar
meget travlt idag.

SIGBRIT.

Hvorfor det, Eders Naade?

CHRISTIERN.

I faar travlt med at slutte Handelen og
lukke Huset her.

SIGBRIT.

Befaler Eders Naade det?

CHRISTIERN.

Jeg beder Eder derom.
Har I noget løbende med Folk heromkring?

SIGBRIT.

Jeg skylder ingen Mand noget her paa
Stedet.

CHRISTIERN.

Det kalder jeg bravt.

SIGBRIT.

Naar jeg har lukket Huset og givet
Værten Nøglen, har intet Menneske Krav paa
at vide, hvorhen jeg gaar.

CHRISTIERN.

I er af mine Folk, Mo'er Sigbrit, altid
rustet. Saa bestemt og færdig som en Soldat.

SIGBRIT.

Som en Købmand maa være, Eders
Naade!

CHRISTIERN.

Vel! (sagtere.) Trænger I til Penge?

SIGBRIT.

Jeg takker! Men jeg trænger ikke dertil.

CHRISTIERN.

Vil I saa følge Eders Datter til Ballet
iaften?

SIGBRIT.

Jeg takker Eders Naade.

CHRISTIERN.

Og i Morgen drager I og Jomfru Dyveke
til Oslo. Jeg ønsker at have Eder begge i
min Nærhed.

SIGBRIT.

Jeg takker Eder for den store Naade,
høje Herre, og skal aldrig glemme den.

CHRISTIERN.

I vil ikke vise Eder min Tillid uværdig?

SIGBRIT.

I raader over mit Liv — (sagtere) — naar
I raader over min Datter.

Hun kysser Christiern paa Haanden.

VALKENDORF

sagte til Christiern.

Betænk, Eders Naade! Dette er ganske
unødvendigt. Konen er snu —

CHRISTIERN.

Klog kaldte I hende selv, og mig er hun
behagelig.

VALKENDORF.

Men Sagen bliver derved saa saare
offentlig, og der vil spørges mere om dens
Følger.

CHRISTIERN.

Jeg er ingen gejstlig Mand, jeg behøver
ikke at skjule mine Handlinger — og for-
resten, jeg spurgte Eder ikke.

VALKENDORF

højt.

Vel, Eders Naade — jeg vasker mine
Hænder.

SIGBRIT

som har fulgt Samtalen, halvhøjt.

Kun smudsige Hænder behøver at vaskes.

VALKENDORF

forbitret.

Hvad siger I, Mo'er!

CHRISTIERN

bryder ham af, leende.

Aa, intet, et Skæmtens Ord. Ikke saa
hidsig, Hr. Biskop, sømmer det sig en Kirkens
Mand?

Nu Farvel, Mo'er Sigbrit!

Farvel, Jomfru Dyveke — og paa Gensyn.

Han tager hende om Hovedet og ser hende ind i Øjnene, saa bøjer
hun sig og kysser hans Haand. Han gaar fulgt af Valkendorf
ud af Døren til højre, hvilken Sigbrit aabner og lukker efter dem.

SIGBRIT

kommer tilbage til Dyveke, der er sunken ned paa Stolen ved det
lille Bord.

Dyveke! Min egen Skat! Du handlede
klogt og kærligt!

DYVEKE

ryster paa Hovedet.

Jeg elsker ham, Moder!

SIGBRIT.

Tro mig! En stor Lykke vil times os.

DYVEKE

seende ud for sig.

Jeg elsker ham — jeg *er* lykkelig!

PETER OG POUL.

PERSONERNE:

PETER, 58 Aar.

POUL, 25 Aar.

ANNA, 20 Aar.

Et Kvistværrelse med en Seng og yderst faa, fattige
Møbler. En Dør til Trappen i Baggrunden. Det brænder
i Kakkelovnen, der er ganske lille.

Det er Nat, langt ud paa Efteraaret.

PETER,

en gammel udslidt Mand, næsten skaldet med graat Haar og Skæg,
sidder i en luvslikt Hjemmedragt og skriver ved et firkantet Bord,
hvorpaa der staar en Petroleumslampe.

Det banker, og Peter siger uden at løfte Hovedet.

Kom ind!

ANNA,

en nydelig ung Butiksdame, tarvelig men smagfuldt klædt, kommer ind.

Godaften!

PETER.

Godaften! Sæt Dem ned, om De vill

ANNA.

Er Poul ikke kommet?

PETER.

Nej, ikke endnu.

ANNA.

Det var da besynderligt.

PETER.

Aa, Klokken er ikke saamange.

Han var i Teatret.

ANNA.

Ja, jeg véd det.

PETER.

Jeg havde kun én Billet, og han vilde saa gerne se den berømte Dame.

ANNA.

Ja, naturligvis! Jeg er saamænd ikke fornærmet, fordi jeg ikke kom med, det er jo langt vigtigere, at Poul ser saadant noget Mærkværdigt. Jeg forstaar mig dog ikke derpaa.

PETER.

Aa, hvad! De morer Dem dog godt i Teatret.

ANNA.

Ja, det er dejligt at komme der — man glemmer jo alt andet. Og naar jeg sad deroppe med Poul i Galleriet og holdt hans Haand i min — der var saa mørkt og vi var saa godt gemte og dernede spillede de saa smukt og muntert for os — (med et lille Suk) da var jeg meget lykkelig.

PETER

venligt.

Var lykkelig! Naa, Lykken er vel ikke forbi, fordi Anna ikke kom med i Aften?

ANNA.

Nej vist ikke.

PETER.

Eller fordi Poul kommer lidt sent hjem?

ANNA

ler lidt tvungent.

Nej — skønt han ligesaa godt kunde være her som De.

PETER.

Han kan have truffet Bekendte — være faldet ind paa en Kafé — hvad véd jeg!

ANNA.

De véd alt — ingen véd mere end De.

PETER.

Tak for Artigheden! Det er sørgeligt,
(Han viser omkring.) at en saa uhyre Viden betaler sig saa daarligt.

ANNA

ser sig om.

Jeg synes, her er hyggeligt.

PETER.

De synes saa, fordi De er en grumme sød lille Pige, og hvis jeg var femogtyve Aar, vilde *jeg* ogsaa forelske mig i Dem.

ANNA.

Synes De — jeg er pæn?

PETER.

De er rigtig nydelig — og hvis jeg ikke fejler, saa har De en flunkende ny Kjole paa.

ANNA.

Det har jeg rigtignok. Synes De om den?

PETER.

Den klæder Dem nydeligt.

ANNA.

Og De saa' straks, at jeg havde en ny Kjole paa?

PETER.

Ja vist!

ANNA

nikker eftertænksomt med Hovedet.

Hum — hum!

PETER.

Hvorfor grunder De over dette? Troede De, jeg var blind?

ANNA.

Nej, men jeg tænker paa noget!

PETER.

Noget meget mærkeligt?

ANNA.

Som man tager det!

Nemlig — at Poul ikke saa', at jeg havde
en ny Kjole paa.

PETER.

Saa—aa!

ANNA.

Jeg skal sige Dem, at Poul i Eftermiddag lod mig kalde ud fra Forretningen for at fortælle mig, at han gik i Teatret. Han plejer jo at hente mig om Aftenen — naar han har Tid — og vi gaar da gjerne en Tur sammen. I den sidste Tid — ja, saa havde han sjældent Tid; men jeg ventede ham nu iaften — det er jo Lørdag — og saa tog jeg den nye Kjole paa til Middag. For dels troede jeg, at jeg var pænere i den, og dels mente jeg, at Poul kunde lide, jeg saa' lidt fin ud, naar vi spaserede sammen.

PETER.

Det var uhyre forstandigt tænkt. De er jo i det Hele en klog lille Pige.

ANNA.

Det er jeg — som man tager det! Jeg har ikke baaret mig klogt ad alle Dage, men jeg kan nogenledes forstaa det Lille, som jeg har med at gøre.

Og nu forstaaer jeg en Ting, som ikke er saa lille endda for mig.

PETER.

Og den er?

ANNA

ganske jævnt.

At Poul er ked af mig.

PETER.

Nej, hør nu! Fordi han ikke lagde Mærke til den nye Kjole!

ANNA.

Ogsaa derfor — netop derfor!

Der var en Tid, hvor han kom hver Aften, en halv Time for tidligt, og klagede ikke over, at han maatte vente. Saa kom han en Stund præcist. Saa hændte det, at han kom aandeløst styrtende i sidste Minut og viste mig, at hans Uhr gik galt. Saa — ventede jeg lidt paa ham, og han gjorde mange pæne Undskyldninger. Saa blev han en Aften borte, men han traf mig senere herhjemme og forklarede mig, hvorfor han var udebleven. Saa fik han i den Grad travlt, at han maatte entholde sig to Dage og to Nætter fra at se mig. Og saa endelig — gik han i Aften i Teatret uden mig.

PETER.

Jeg havde kun én Billet.

ANNA.

For to Maaneder siden havde han givet mig den — for én Maaned siden havde han købt en anden til mig.

PETER.

Og hvis han ingen Penge havde?

ANNA.

Saa havde han laant af Dem.

Og han saa' ikke min nye Kjole, som er saa fin og som klæder mig saa godt. Aa, han er ganske færdig med mig.

PETER.

De siger det saa roligt, Anna, maaske De —

Standser og ser paa hende.

ANNA.

Maaske jeg ikke tager mig det videre nær? Fordi jeg ikke græder og lamenterer og skælder ham gevaltigt ud.

Hvad kunde det vel hjælpe?

PETER.

Men De *er* bedrøvet?

ANNA

tungt.

Jeg er ganske fortvivlet! *Jeg* er ikke færdig med *ham*.

Jeg skal ikke klænge mig op ad ham. De kan være ganske rolig. Men jeg véd slet ikke, hvad der skal blive af mig, naar han nu gaar fra mig.

Dagene bliver ikke morsomme, naar man midt under det sure Arbejde maa tænke paa, hvor godt det var, dengang man hele Tiden kunde glæde sig til, at han kom ved Lukketid — men Aftenerne saa — og Nætterne! Hvad skal der da blive af en taabelig En som mig!

Nej, jeg tager det ikke let.

Men det faar ikke hjælpe!

PETER.

Og De tror, Anna, at det er saa helt forbi?

ANNA.

Ikke helt forbi — aa nej, bevar'es! Det kan jo hænde, at naar han nu har sét og beundret den smukke Skuespillerinde og de fine Damer i Logerne — at han da tager til Takke med mig alligevel, naar han kommer hjem — for han *har* jo ikke de andre — —

Men det er da kun Galgenfrist.

PETER

langsomt.

Og De er altid villig?

ANNA.

meget opmærksom.

De mener, at jeg ikke altid skulde være det?

PETER

som før.

Det var vist klogere.

ANNA

nikker let, eftertænksomt.

Ja — ja! — Tror De, det kunde hjælpe endnu?

PETER

smilende.

Det var vel altid Forsøget værd.

ANNA

indtrængende.

Vil *De* raade mig?

PETER.

Raade!

ANNA.

Jeg beder Dem: raad mig, hjælp mig! De skal se, jeg skal tage derefter — og det bliver

jo ingen Skade til for Poul! Netop fordi De holder af ham, kan De trygt hjælpe mig!

Jeg gør ham ingen Fortræd.

PETER.

Nej vist ej.

ANNA

sagte.

Og sér De — mig er det Livet om at gøre.

PETER.

Ja — jeg er ingen Troldmand.

ANNA.

Jo, det er De.

PETER.

Ser man det!

Ja — jeg raader til: at De lukker Deres Dør.

ANNA.

Lukke min Dør! Aa ja — ja!
Nu straks i Aften?

PETER.

Straks i Aften — uden mindste Tvivl.
Aldrig opsætte til Imorgen — hvad der kan
gøres i Nat.

Men — ikke lukke den krampagtigt, som
om De sad derinde i Fortvivlelse — for da
hjælper det ikke.

ANNA.

Hvordan da?

PETER.

De skal lukke den — smilende.

ANNA

møder hans Blik.

Aa, jeg forstaar.

PETER.

Kan De det?

ANNA

med store og klare Øjne.

Jo, det kan jeg vist. Jeg er da et Fruen-
timmer — skønt jeg er saa bitterlig forelsket.

PETER.

Se, se! De ser jo allerede helt forandret ud — og behøver nok ingen Raad.

ANNA

forknyt.

Aa nej, jeg beder Dem: hold ikke op paa Halvvejen! Altsaa — hvordan skal jeg bære mig ad?

PETER.

Se, naar Poul nu kommer hjem, og — rimeligvis — er saa fuld af Begejstring over alt hvad han har sét og ikke kan faa —

ANNA

indskyder.

— og ked af, hvad han har —

PETER.

Saa skal De komme ind her — munter og ligefrem.

ANNA.

Ja.

PETER.

Og passiare uden nogen Bebrejdelse — eller blot Antydning af en Bebrejdelse —

ANNA.

Ja.

PETER.

Og saa skal De smilende — (betonende hver Stavelse) smi-len-de —

ANNA

ligesaa.

— smilende —

PETER.

— sigte Godnat.

ANNA.

Ja.

PETER.

Og saa — skal De ikke lukke ham ind, naar han banker paa.

ANNA

hurtigt.

Banker han da paa?

PETER

nikker let.

Jeg tror *det*.

ANNA

betaget.

Det var godt! — (Slaar om, hurtigt.) Og jeg skal *ikke* lukke op — nej, nej, det lover jeg.

PETER.

Lov ikke for meget! Men for Deres egen Skyld: luk ikke op den første Gang, han banker.

ANNA

med store Øjne.

Banker han da en Gang til?

PETER.

Det maa han jo — naar han ikke kommer ind den første Gang.

ANNA

ler og klapper i Hænderne.

Det er sandt — sandt!

Maa han saa heller ikke komme ind den anden Gang — maa han ikke?

PETER

smiler.

Hvis jeg (Han tager en Papirkniv fra Bordet.) slaar tre Slag med denne Tryllestav paa Væggen, saa: Sesam, luk op! Lad ham da i Guds Navn komme ind!

ANNA

lytter.

Jeg hører nogen nede paa Trappen.

PETER.

Saa skynd Dem bort — det er nok ham.

ANNA.

Tusind Millioner Tak — nu løber jeg! (Hun farer hen og kysser ham paa Kinden.) Store Troldmand!

Hun løber hurtigt ud.

PETER.

Et Onkelkys — det er alt, hvad der falder af. (Han sætter sig til at skrive.)

Det banker.

POUL,

en ung Mand, kommer ind ad Døren. Han er tynd og bleg med rødgult Haar og Skæg, ser nervøs ud, bærer tarvelige Klæder, som han stræber at give et lidt airligt Præg.

Godaften!

PETER

uden at se op.

Godaften, min Ven! Sæt dig hen og varm dig!

POUL.

Ja, det er koldt.

PETER.

Pokkers koldt.

Vil du ikke lave dig noget The?

POUL.

Tak, tak.

Han sidder urørlig.

PETER

stadigt skrivende.

Ikke Trang til jordisk Næring i Aften, hvad!

Eller den skulde maaske være bedre?

POUL

lidt smilende, slaar med Hovedet.

Det skulde den.

PETER.

Altsaa i Epikur-Stemning:

Pragfulde Gemakker, persiske Tæpper,
bløde Divaner, straalende Kunstværker — skønne
Damer i Atlask og Fjeder — Østers, Trøfler,
sjældne Fugle, Champagner —

POUL.

Aa, hold op du!

Javist har jeg Lyst til det altsammen: jeg
kommer fra Teatret.

PETER.

Det er sandt, jeg havde selv forsynet dig
med Fribillet. Rigtignok til Galleriet — men
selv der fristes Sanserne.

Saa du fik Lyst til det altsammen?

POUL

farer op.

Lyst til at sprænge det altsammen i Luften!

PETER

uforstyrret.

Samme Lyst, du: Lyst til at faa, hvad man ikke ejer, Lyst til at ødelægge, hvad andre ejer — samme Lyst.

POUL

Du er saa vis — men du rammer ved Siden af.

PETER

bortlæggende sit Arbejde.

Nu er jeg færdig — nu vil *jeg* have The!

POUL.

Er du søvrig?

PETER.

Klokken tolv — hvor vil du hen!

POUL.

Naa, jeg troede, den var mere?

PETER.

Jeg gik lige fra Teatret hjem.

Han sysler med Theen.

Er hun smuk, den nye Skuespillerinde?
Man siger, at hun skal være Prins Vilhelms
Elskerinde — jeg hørte dem tale derom.

POUL.

Hun er ganske dejlig.
Men forresten: du har da selv set hende?

PETER.

Jeg ser aldrig op paa Scenen.
Jeg har nok at skaffe med min Violin.
Jeg er gammel, jeg vil ikke afskediges, jeg
maa passe paa.

Forresten interesserer det mig heller ikke,
hvad de gør deroppe.

Og saa spiller vi da sædvanligvis kun i
Mellemakterne eller bag Scenen.

POUL.

Du sad dog i Orkestret, mens Tæppet
var oppe.

PETER.

Ja, jeg saa' paa Folk.

POUL.

De interesserer dig da?

PETER.

Aa, ja!

Jeg morer mig mest ved at tænke mig, hvordan de vil se ud, naar de er døde.

POUL.

Hvad for noget!

PETER.

Som sagt. Det er saadan en Slags Solitaire-Spil.

Alle disse vigtige og fede Mandfolk — jeg ser dem ligge med en forknyt Næse i Vejret i voksende Raaddenskab.

Og selv de smukke Fruentimmer — forestiller jeg mig med ynkelige Dødningefjæs.

Med de Tanker forelsker man sig ikke let i Damerne — og ærgrer sig ikke videre over deres Kavallerer.

De skal dog dø allesammen.

POUL.

Men du maaske først.

PETER. •

Hvad saa! De kommer nok bagefter. Værsaagod, her er Theen?

POUL.

Tak!

Jeg nøjes, ser du, med en tarveligere Kost
end den du fantaserede om.

PETER.

Jeg fantaserede ikke.

Naa, men Teatret er nok intet sundt Sted
for dig?

POUL.

Jeg hidses op af Lyset, Musiken, Parfumen,
Kvinderne! Nede fra Gulvet stiger der en sød
Em op imod mig — jeg blændes og beruses.
Jeg vil eje det kosteligste — jeg vil nyde alt
det, som de forbandede Digttere pakker Ens
Hjærne fuld med.

PETER.

Selvfølgelig.

Og den pæne lille Anna, kan hun ikke
trøste dig?

POUL

uvillig.

Hun skulde vel mer end trøste mig.
Forresten — har *du* set hende i Aften?

PETER.

Nej.
Har du ikke?

POUL.

Jeg var i Forretningen ved Middagstid og fortalte hende, at jeg gik i Teatret.

PETER.

Du vilde ikke tage hende med?

POUL.

Der var jo kun én Billet.

PETER.

Javist, javist.

POUL.

Og forresten — selv om jeg kunde faaet en Billet endnu, vilde jeg dog nødigt taget hende med.

Hun ser bestandigt paa mig.

PETER.

Onde Øjne?

POUL.

Opmærksomme.
Hun suger mig ud.

PETER.

Hum, hum!

POUL.

Hvad mener du?

PETER.

Det samme som du. Du er ked af hende.

POUL

forpint og lidenskabeligt.

Hun er jo kun én.

Er hun baade blond og mørk, baade kysk
og raffineret, baade Lady og Præstedatter og
Page og gift Kone og Nonne?

Kan hun skænke mig al Verdens Lyst?

PETER.

Selv den smukkeste Pige kan kun
skænke — sig selv.

POUL.

Og Anna er kun én.

PETER.

Men hun er din og rede for din Elskov.

POUL.

Hvad er Elskov værd, naar ikke alle staar til Rede.

Kun én har elsket: Don Juan.

PETER.

Han har slet ikke levet, du. Nej men han, Børsfyren, der satte Verden paa den anden Ende, han havde i tyve Aar besiddet alle de dejligste Fruentimmer paa Jorden fra Hertuginder til Præstedøtre.

POUL

rasende.

Nævn det ikke! Gid jeg kunde dræbe ham og alle hans Lige!

PETER.

Der ser du: Elskovslyst og Drabslyst — samme Lyst.

POUL

mørkt, roligt.

Men jeg plages af en anden Lyst, en der sidder i mit Hjærte og min Forstand: den at skabe gode Ting for andre Mennesker, Frihed, Lykke, Varme, Sundhed!

Og hvis jeg følger denne Lyst, hvad faar jeg da selv?

PETER

ser paa ham.

Anna.

POUL.

Jeg beder dig: tal alvorligt!

PETER.

Jeg taler alvorligt.

POUL.

Slyngel eller Martyr — det er Valget!
Hvad raader du mig til?

PETER.

Tror du, noget Menneske følger Raad i sligt?

Men du kunde jo altid spørge mig.

POUL.

Om hvad?

PETER.

Om det, jeg véd.

POUL.

Ja—a!

Tror du paa Fremgang?

PETER.

Nej.

Jeg er otteoghalvtres, og i min Levetid er det altid blevet værre. Saasnart det gik et Hanefjed frem, løb det straks efter en Mil tilbage.

POUL.

Tror du slet ikke, Verden gaar fremad?

PETER.

Hvad mener du! Om Folk er mere kultiverede nu end paa Perikles Tid? Nej, det saamænd jeg ikke tror. Man levede ypperligt i det gamle Athen, hvis man hørte

til Herrerne — ret ubehageligt, hvis man hørte til Slaverne. I det hele taget: snarere bedre end nu.

POUL.

Men Sokrates —

PETER.

Tror du, Sokrates blev dømt for Fri-tænkeri! Bah! det er en Fabel, du!

Sokrates levede udmærket, til han blev meget gammel — han havde en væmmelig Kone, men det har de fleste Ægtemænd, og kan dog ikke faa deres Bøddeldamer over-antvortede til Efterverdenens Afsky.

POUL.

Altsaa: Verden gaar ikke frem?

PETER.

Den bliver, som den er. Det tager sig alt lidt anderledes ud i Tidernes Løb, men er éns Bryg. Jo mere det skifter, des mere bliver det det samme.

Lille Pavse.

POUL.

Tror du paa Martyrerne?

PETER.

Hvilke Martyrer? Kirkens Martyrer — nej, det er Legender, Eventyr altsammen.

Videnskabens Martyrer — de lever glade i Forfængelighed og Selvforgudelse.

Men jeg tror, der gives ukendte Martyrer.

POUL.

Hvad for nogle? "

PETER.

De ukendte, der lider ondt.

For Eksempel, smaa fattige Børn, der sulter. Og fryser. Og faar ubarmhjærtige Prygl.

POUL.

De hører ikke Eventyret til?

PETER.

Nej. Jeg har selv — skal jeg sige

dig — været saadan en sølle Unge, der fik Mad hos en goddædig Familie. Dog — i tre Maaneder kastede jeg hver Dag de Goddædiges Middagsmad op, for min Mave kunde ikke taale ordentlig Kost. Og da jeg saa endelig havde vænnet mig til den gode Mad — saa holdt de rare Mennesker op at invitere mig.

POUL

pludselig.

Men hvad kommer det mig ved, de fattige Børn, der sulter?

PETER.

Nej ikke det bitterste. Sagde *jeg* det?

POUL

hæftigt.

Hver maa sørge for sig selv her i Verden — hver maa sørge for sig selv!

PETER

nikker.

Ja, det er den visse Sandhed! Stol sikkert paa det!

POUL.

Det andet er jo bare det, som vi lader os bilde ind af dem, der har det godt. Skader det en rig Mand at give hundrede Kroner bort — ikke Spor, det gavner ham blot. Men hvis jeg i min Dumhed siger et sandt Ord om Ret for de Fattige, saa lider jeg for hundrede og atter hundrede Kroner Nød. Hvem Pokker kan bevise, at noget Menneske vedkommer mig — det er jo Vaas altsammen. Om der døde Millioner — hvad skadede det mig? Om andre Millioner pines, gør det ondt paa mig. Og min Hovedpine, føles den i andres Hoveder?

Nej, lad mig mætte min Lyst — og lad de andre gøre ligedan, hvis de kan. Jeg bad dem ikke blive til.

PETER.

Det er saa sandt, som det er sagt.

POUL

langsomt.

Hum! Du giver mig villig Ret.

PETER.

Du *har* Ret. Der gives paa Jorden ikke ét Menneske, hvem du skylder en Times Hjælp — hvis du ikke føler dig pligtig.

Grib da til — tag de Verdens Goder, du kan faa!

Frisk op! Nyd alle Jordens Frugter, hersk over alt Jordens Fæ.

POUL

ser paa ham.

Du raader mig —

PETER

afbryder.

Jeg raader ikke! Vær saa artig at vælge selv!

POUL.

Kan man vælge?

PETER.

Tror ikke — nej!

Men man indbilder sig det — og det gør samme Nytte.

POUL.

Du indbildte dig da at vælge i sin Tid?

PETER.

Ja — saamænd: jeg fór løs.

POUL.

• Lagde dig i Gulvet for de andre?

PETER.

Naada, det skulde jeg mene! Jeg troede paa det altsammen: Frihed, Lighed og Broderskab — hele den tyrkiske Musik. Jojo, jeg sparede mig ikke.

Saa snød Brødrene mig: jeg ene troede paa Broderskabet. De tog mine Penge, min Indflydelse, mit Arbejde — og brugte det altsammen til at skaffe sig en god Plads paa Flæsket midt i Solskinnet.

POUL.

Det var kloge Rotter, de.

PETER.

Ja, fede, dejlige Rotter, der kunde gnave et Fartøj læns og løbe flinkt fra Vraget.

Og dog varede det mange Aar, inden jeg forstod, hvad Broderskabet var værd.

POUL.

Nu har du ingen Forbundsfæller?

PETER.

Nej, du — nu er jeg fattig. Nu spiller jeg anden Violin i et Orkester.

Men jeg har spillet første Violin engang.

POUL.

Og hvad tror du nu paa?

PETER

tier.

POUL.

Paa ingenting?

PETER.

Du tager fejl. Mit Liv mislykkedes for mig — men jeg handlede, som jeg maatte.

POUL.

Det er intet Svar.

• PETER.

Hvad vil du! Du er nervøs iaften! Du har set smukke Kvinder, der kørte dig forbi hjem til varme Stuer og gode Senge — du længes mod Ungdomsglæde og Elskovslyst. Skal jeg derfor sige dig mine stærkeste Tanker?

POUL.

Mange Aftener sad jeg hos dig — meget lærte du mig — hvorfor vil du nu standse?

PETER

venligt.

Det vil jeg ikke. Jeg vil nok hjælpe dig, om jeg kan.

POUL.

Hvad raader du mig til?

PETER.

Glæd dig ved din Ungdom!

POUL.

Hvad vil det sige!

PETER.

Brug Dagen! Nyd Natten!

Det banker.

POUL.

Hvad nu?

PETER.

Saa sent! Det er vel Anna!

POUL,

idet han gaar hen og lukker op.

Ja—a. Jeg tænkte det nok.

PETER.

Vær ikke for slem!

ANNA

kommer ind.

Godaften! Godaften!

PETER.

Godaften! Vær saa god, sid ned!

ANNA.

Tak.

PETER.

En lille Kop The!

ANNA.

En stor! (Ler.) Ærligt talt, det var derfor,
jeg kom.

POUL

trevent.

Nu skal jeg —

PETER.

Nej — lad mig!

ANNA.

Naa, morede du dig saa i Teatret?

POUL.

Ja, udmærket godt!

ANNA.

Er hun forfærdelig smuk?

POUL.

Dejlig.

Men du kan ikke se det.

ANNA.

Ikke det! Er jeg blevet blind? Tænk, det vidste jeg ikke.

Til Peter, der bringer hende Theen.

Tak! Hvad siger De til mine stakkels, blinde Øjne?

PETER.

De ser ikke daarlige ud.

POUL.

Om du var saa seendis som Solen, kunde du dog ikke se hendes Dejlighed. For det ene Fruentimmer kan aldrig se det andets Skønhed.

ANNA

ler.

Naa, saa kan hun altsaa heller ikke se
min Skønhed.

PETER

smiler.

Deri har Anna Ret.

POUL

trækker paa Skuldrene.

ANNA.

Er det Skinsyge, der gør os saa dumme?

POUL.

Snarere Brødnid.

PETER.

Naa, naa!

POUL.

Undskyld, men det er vist din egen Lære,
jeg prædiker.

PETER.

Det er en nyttig Lære for Mænd, ikke Samtaleemne med Kvinder — undtagen man vil drille dem.

ANNA.

Aa, jeg bliver saamænd ikke fornærmet — men jeg synes, Poul er ligesom lidt irriteret.

POUL.

Nej, aldeles ikke.

ANNA.

Maaske har du Ret. Maaske kan vi ikke se andre Damers Dejlighed saa godt som I. Vi har da den lille Trøst, *(smilende)* at Mandfolk udmærket kan se, hvor kønne vi er, allesammen.

PETER.

Det er sandt. Mandfolk ser med Begærlighedens skærpede Blik.

POUL

lidt haanligt.

Og det er vel meget behageligt?

ANNA.

Ikke saa helt ueffent endda, naar Mand-
folket er nogenlunde net — skønt — —

Standser, ser paa dem og ler.

PETER.

Hvad nu! Bliv ved, Anna! De er en
kløgtig Pige, det har jeg altid sagt.

ANNA.

Har De! Det har jeg saamænd aldrig
hørt. Vil De ikke for Fremtiden fortælle det
til mig selv?

PETER.

Jo gærne.

ANNA

til Poul.

Og du, finder du mig ogsaa kløgtig?

POUL.

Nej, jeg gør saamænd ikke.

ANNA.

Tak! — Nej, jeg vilde sige, at naar saadan en ganske simpel Fyr, en Murhaandlanger eller Arbejdsmand eller selv en drukken Sjover ser rigtigt beundrende paa En — saa føler man alligevel en lille behagelig Risling ned ad Ryggen.

PETER

til Poul.

Den hellige Gysen!

ANNA.

Og nu som iaften — hvor jeg paa Vejen hjem fra Forretningen i bare en halv Time blev tavst beundret af tre ildfulde Sjovere og hviskende tiltalt af syv galante Herrer — saa —

POUL.

Ti i tredive Minuter — det er lige én hvert tredje Minut.

PETER

til Anna.

Saa?

ANNA.

— saa bliver man i lidt godt Humør —

PETER.

— og føler sig nydelig. Naturligvis.

POUL

ser hen paa hende, der smiler lunt og ser ud for sig.

Du har jo ogsaa en ny Kjole paa, Anna!

ANNA

som om hun blev revet ud af sine Tanker, venligt.

Ja, min Ven!

POUL.

Den klæder dig godt.

ANNA.

Ja, det syntes da i det mindste de ildfulde
Sjovere.

PETER.

Og de galante Herrer.

ANNA.

Ja, de var nu helt gale. Ja tak for The skal jeg sige; nu trækker jeg mig tilbage til mine egne Gemakker. (Til Peter.) Godnat!

PETER.

Godnat, skal det være saa snart?

ANNA.

Jeg er dygtigt træet. Gudskelov det er Søndag imorgen! Godnat, Poul! (Hun gaar mod Døren, men vender om.) Og hør du, det er sandt, imorgen har jeg gjort Aftale med Vilhelmine, at vi skal tage paa Landet sammen ganske tidligt — vi skal ud til en Familie, som hun kender, ud til en rigtig Bondegaard, en stor, stor Gaard.

POUL.

Vil du tage paa Landet, nu det er næsten Vinter?

ANNA.

Ja, Herregud, vi plejer dog ellers at gaa en Tur om Søndagen — og dér er Heste og Vogne og mange Mennesker, der spiser ved

lange Borde i en uhyre Stue med en stor Kamin — og bagefter danser de. Hun siger, det er saa morsomt.

PETER

smiler.

Der træffer man maaske nogle af de galante
Herrer.

ANNA

ler.

Hvem véd?

POUL.

Frøken Vilhelmines Bekendte! Nej, saa er det nok snarere ildfulde Sjøvere.

ANNA.

Naa — naa! Vilhelmine kan da have ligesaa pæne Bekendtskaber som jeg. (Hun ler.)
Og jeg kender da dig.

POUL

tvært.

Du er nok vittig. Jaja, saa ses vi altsaa ikke imorgen.

ANNA

uforstyrreligt venligt.

Skal du ikke arbejde?

POUL.

Jo.

ANNA

ligesaa.

Saa er det da bare godt, at jeg ikke forstyrrer dig. Godnat, min søde Ven!

Hun gaar, Peter følger hende til Døren.

POUL.

Naa, jeg skal nok ogsaa se at komme ind til mit.

PETER.

Du skal arbejde imorgen?

POUL.

Aa ikke noget særligt! Verden bliver saamænd den samme, enten jeg *bruger min Dag* imorgen eller ej.

Hvad skal du tage dig til paa den hellige Søndag?

PETER.

Til Prøve Klokken ti og til Forestilling
Klokken syv.

POUL.

Naa, saa faar jeg da Kvisten for mig selv.
Ja Godnat du!

Han gaar mod Døren, men vender tilbage, standser.

Hør! — Syntes du ikke, at Anna var
ligesom lidt — kold?

PETER.

Nej! Syntes du? Jeg tænkte saamænd
ikke over det. For mig var hun saamænd
varm nok.

Men forresten — om saa var — saa falder
det dig da overmaade belejligt. For hun er
jo kun én!

POUL.

Javist, javist! Men det undrede mig lidt.

PETER.

Hun plejer at være ildfuldere?
Naa, jeg var jo tilstede.

POUL.

Men den Tur imorgen? Helt aftalt.

PETER.

Havde du bestemt noget andet?

POUL.

Nej.

PETER.

Havde du bedt hende være sammen med dig?

POUL.

Nej, aldeles ikke! Men da jeg lod hende kalde ud Klokken seks og sagde, at jeg gik i Teatret, saa' hun temmelig — forknyt ud. Og det var jo dog ikke noget at gøre Op-hævelse af. Jeg sagde ogsaa til hende, at hun virkelig maatte finde sig i, at jeg arbejdede —

Standser.

PETER.

Hum! Teatret?

POUL.

Ja — og at jeg var lidt paa egen Haand.

PETER.

Og saa fandt hun sig deri.

Véd du hvad! Jeg synes, hun er en sød,
lille Pige, der ikke plager dig.

POUL.

Det er hun ogsaa.
Hun var nydelig iaften?

PETER.

Hun er overmaade køn: yndige Øjne og
en fortryllende Skikkelse.

POUL

langsomt.

Ja, hun er smuk.

Raskt.

Og hun er min — godnat du!

PETER.

Godnat — (Smiler.) du Lykkelige!

Poul gaar ud. Peter staar lidt og lytter; gaar saa hen til Bordet og vugger smilende Papirkniven i Haanden, da det banker, og Poul kommer hurtigt ind.

POUL.

Undskyld!

PETER
vender sig.

Hvad, er du der igen!

POUL.

Ja — jeg —

PETER
smiler.

POUL.

Du ler af mig?

PETER.

Unægteligt.

POUL.

Nu skal jeg gaa min Vej.

PETER.

Naa, naa! Bliv du blot!
Hvad er der saa i Vejen?

POUL.

Du forstaar godt, at Anna ikke vilde lukke mig ind.

PETER.

Men — naar du dog egentlig er ked af hende?

POUL.

Jeg er ikke absolut ked af hende — men jeg vil større Frihed. Jeg vil ikke evigt være sammen med hende — tale med hende — spise med hende —

PETER.

— bede med hende og saa videre.

Og nu begynder hun at forstaa dette eller — at ville det samme.

POUL.

Det er pludseligt kommet over hende.

PETER.

Hvorfor er det kommet over dig?

POUL.

Fordi jeg —

Søger efter Ord.

PETER

deklamerende.

— har Blikket aabent for andre Kvinders
Skønhed og saa nøje kender hendes.

POUL.

Hun har lært mig, hvad hun kan.

PETER.

Maaske føler hun noget lignende.
Slip hende da!

POUL

langsomt.

Du raader mig dertil?

PETER.

Tænk dig om! Husk, hvad du selv sagde før! Nu er Sagen i god Gænge.

POUL.

Jaja — du har Ret.
Men jeg holder af Anna.

PETER

trækker paa Skuldrene.

Efterveer.

POUL.

Nej, jeg holder meget af hende.
Hun er smuk.

PETER.

Andre er ligesaa smukke.

POUL.

Hun er elskværdig og tænker aldrig paa sig selv — og véd ikke alt det gode, hun vil gøre mig.

PETER.

Andre kan være ligesaa elskværdige og offervillige.

POUL.

Naturligvis.

Men — *(forpint)* jeg har ikke de andre.

PETER.

Saa kan du faa dem.

POUL

smager derpaa.

Ja—a!

PETER.

Præstedøtre og Ladyer, Nonner og gifte
Koner — alt staar dig aabent.

POUL.

Nej, alvorligt talt: du mener altsaa, at det er forbi?

PETER.

Jeg mener ingenting. Men det ser ud, som om Anna ikke var ivrigere end du.

Lille Pavse.

POUL

meget langsomt.

Tror du — at der er — en anden?

PETER

eftertænksomt.

En anden — der skulde være ligesaa smuk og elskværdig og offervillig som du — ja — umuligt var det vel ikke.

POUL

tungt.

Nej, umuligt var det vel ikke. Jeg har ikke været god imod Anna i den sidste Tid.

PETER.

Du *vilde* jo bryde.

POUL.

Alligevel, hun fortjente det ikke af mig — det var daarligt gjort.

PETER.

Naar hun — allerede har en anden —

POUL

lidenskabeligt.

Hun *har* ingen anden — det er umuligt. Hvordan skulde det være gaaet til! Jeg kender jo enhver Vej, hun gaar — enhver hun taler med!

PETER.

Aa, Kvinder er saa mangfoldige.
Forresten var hun da udbudt imorgen.

POUL.

Det er sandt.
Og hun gaar ellers intetsteds!

PETER.

Der ser du!
Maaske er *han* derude.

POUL

opfarende.

Peter!

PETER

parodierende højtideligt.

Poul!

POUL

lidt flov.

Du mener det ikke?

PETER..

Jeg mener, at jeg nu er søvnig. Hvad
Pokker er det, du vil mig — og Anna?

POUL.

Nu skal jeg gaa. (Gaar, men standser; siger ind-
trængende.) Jeg kan ikke undvære hende, ikke
nu. Sig ærligt, tror du, der er en anden?

PETER.

Jeg véd det ikke — jeg tror alt om
Kvinder.

POUL.

En anden nu hos hende?

PETER

Nej hør, det er for usandsynligt. Du er jo gal.

Skønt — hvis hun var meget klog, kunde det tænkes — at *han* var der, med hvem hun rejser paa Landet imorgen. For — Vilhelmine og Bondegaarden — det tror jeg, er lutter Opspind.

POUL.

Naturligvis er det Opspind — det forstod jeg straks.

Jeg forsikrer dig, at Blodet fryser i mine Aarer ved Tanken om — (udbrydende) for jeg elsker hende — og hun er min!

PETER.

Var din.

POUL

sagte, med flammende Øjne.

Jeg vil dog vide —

PETER

alvorligt, lægger Haanden paa hans Arm.

Husk, du vilde bryde! Og du har ingen Ret. (Da Paul vil sige imod.) Du skal være en hæderlig Fyr og ikke blande dig i, hvad der ikke længer vedgaar dig.

POUL.

fortvivlet.

Vel, vell! Jeg gaar ind i mit Kammer.

PETER

kalder ad ham, da han er ved Døren.

Hør, vilde du gjerne vide — om der var en anden?

POUL.

Vil du pine mig?

PETER.

Jeg vil give dig et Raad:

Gaa hen til hendes Dør — kald paa hende! Der er stille i Huset, hun vil høre dig — ogsaa naar du udenfor Døren beder om Tilgivelse for din Uelskværdighed. Lukker hun dig ind — saa gør Afbigt og søg at vinde hende tilbage ved gode Ord.

POUL

straalende.

Tror du, det kunde lykkes?

PETER

Forsøg!

POUL.

Det vil jeg.

Godnat da.

PETER.

Godnat! Og paa Gensyn — *imorgen*.

Poul gaar ud. Peter staar lidt og ser smilende efter ham.

Samfundsforbedrer! Verdenserobrer!

Han tager Papirkniven og slaar tre Slag mod Væggen.

Ungdom, lykkelige Ungdom!

Ser sig om, ryster paa Hovedet.

Elendige Alderdom!

Vertical line on the left side of the page.

Vertical line on the right side of the page.

INDHOLD:

	Side
EFTER SELSKAB (1884)	1
GREV JOHAN (1890).	39
DAARERNES FORMYNDER (1894).	97
HOS SIGBRIT (1897).	221
PETER OG PAUL (1898)	331

EDVARD BRANDES

417957

SMAA SKUESPIL

EFTER SELSKAB

—
GREV JOHAN

—
DAARERNES
FORMYNDER

—
HOS SIGBRIT

—
PETER OG POUL

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co. (M. A. HANNOVER)

1898

SMAY ENFIELD

W.E.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG.

EDVARD BRANDES:

LYKKENS BLÆNDVÆRK

FORTÆLLING

4 Kr. 50 Ore, indb. 6 Kr.

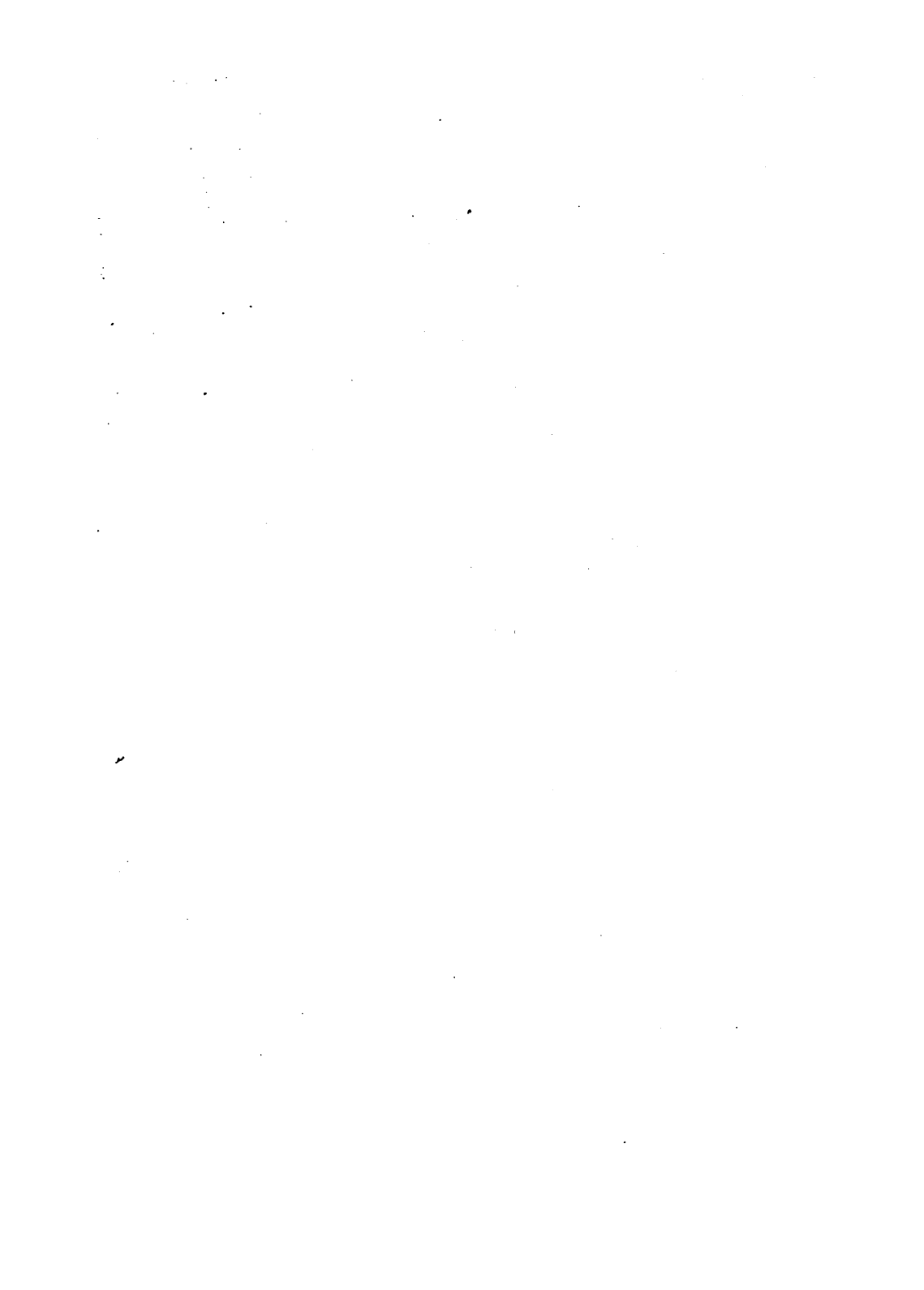
Docent *Oscar Levertin* i Svenska Dagbladet:

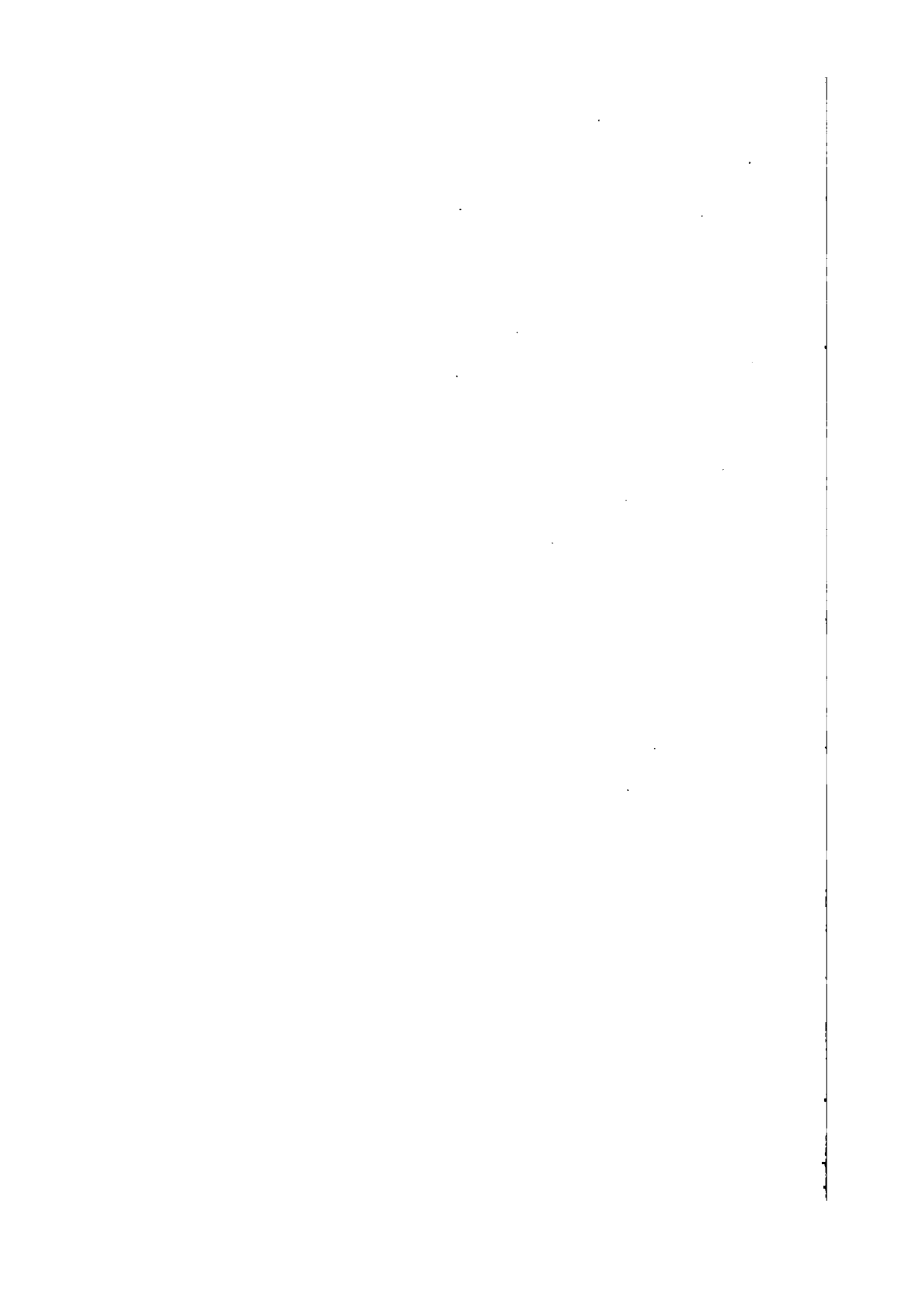
Som rent Kunstværk staar denne sidste Roman af Edvard Brandes det fuldkomne nær i Kompositionens Sikkerhed og Logik, og den er udført med denne kunstneriske Selvagtelse, aldrig leflende med Publikum, som vi kender fra hans Skuespil, der netop er saa aristokratiske i deres fornemme og beherskede Holdning.

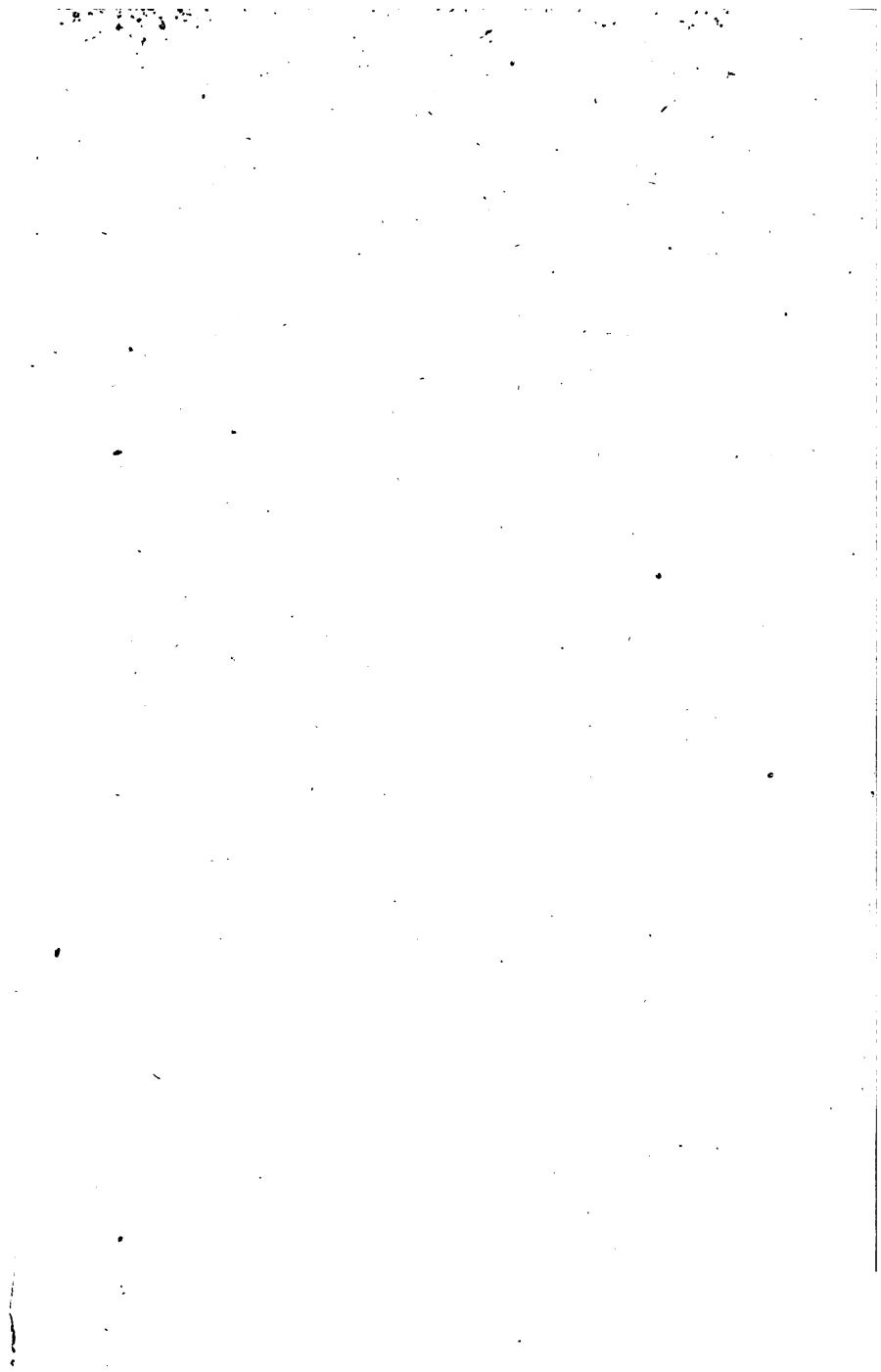
En af de største Tiltrækninger ved Edvard Brandes' i saa mange Henseender fængslende Skuespil er hans Kvindefremstillinger.

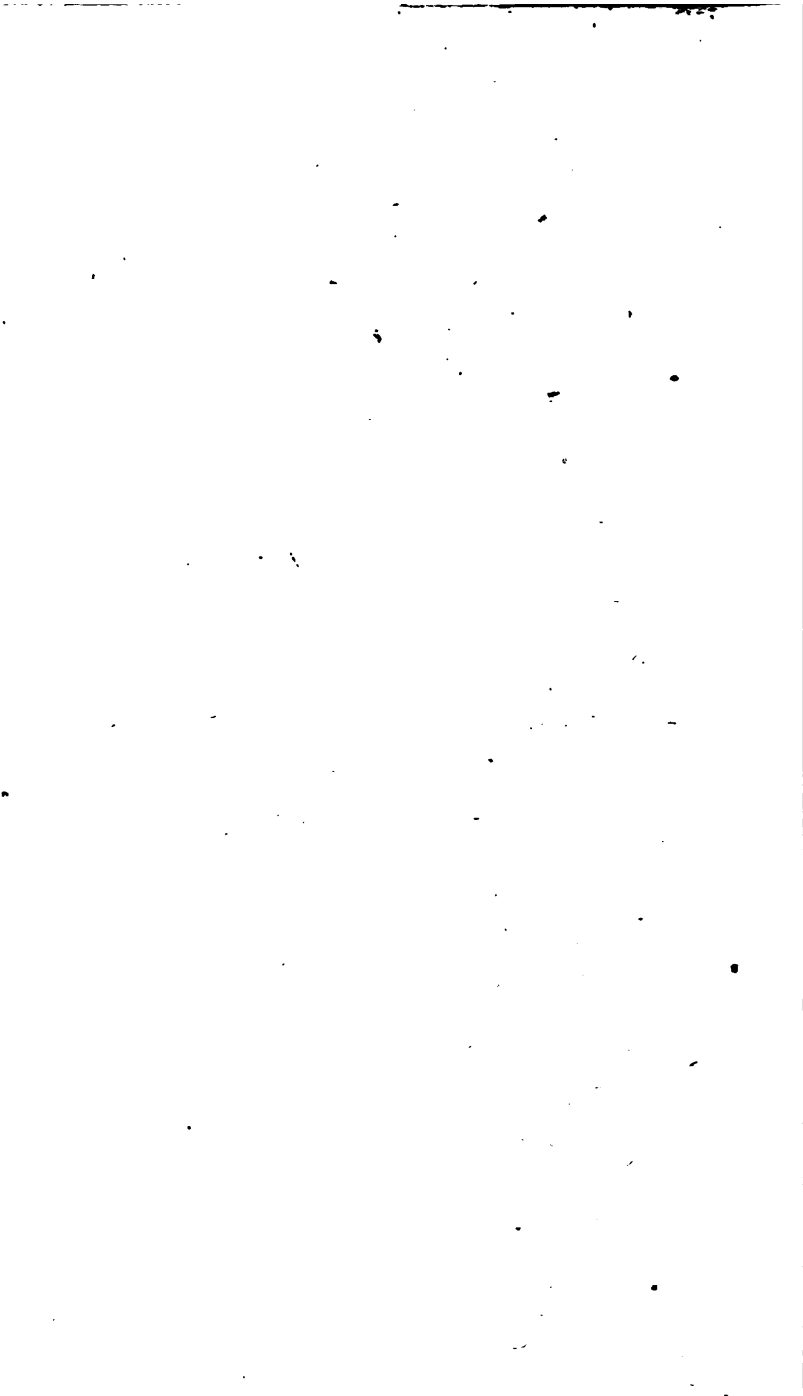
Ogsaa i LYKKENS BLÆNDVÆRK er det Kvinderne, som mest interesserer og fængsler, og da først og fremmest Fru Melitta. Hvor mesterligt er hun ikke skildret med »sine store og skønne Hænder, som altid tog varmt og fast«, »sit lille Hoved og sine brede Skuldre«, »det sorte Haar trykket glat ned mod Tindingerne«, og med et Indre, der er ganske i Samklang med Typens retlinjede, fornemme Højhed. Der findes hos hende en Hjærtets Adel og en Sindets Loyaltet, som man fortaber sig i, og naar hun fremstilles med sit Barn paa Skødet, faar Tegningen noget af den ejendommelige Verdenshelhed og Verdensafsluttethed, som udmærker de gamle, gode italienske Billeder af Madonna med Barnet.

Alt i alt er Brandes' sidste Roman i sin fastformede Kunst og sin haarde Bitterhed uden en eneste Frase et mærkeligt og imponerende Værk.

MAY 7 1912

AUG 6 1912

